

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W LESZNIE
UL. KORCZAKA 5 64-100 LESZNO
TEL.: 065 529 58 47, 520 70 46 FAX: 065 529 96 12
e-mail: mopr@leszno.pl

Raport z analizy danych zastanych

przeprowadzonej w ramach opracowywania Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Leszno

INSTYTUT BADAWCZY IPC SP. Z O.O.

Spis treści

Źródła danych	3
Podstawowe dane statystyczne dotyczące Leszna	4
Rynek pracy	12
Wielkość i struktura bezrobocia	12
Liczba zgłaszanych ofert pracy	17
Napływ i odpływ bezrobotnych, dynamika bezrobocia	19
Programy aktywizacyjne i projekty urzędu	20
Bezpieczeństwo	24
Przestępczość	25
Przestępczość nieletnich	31
Prewencja i przemoc w rodzinie.....	32
Wykroczenia	33
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.....	34
Leszno a województwo wielkopolskie i Polska	37
Pomoc społeczna	40
Istota pomocy społecznej i liczba rodzin nią objętych	40
Bezdomność	43
Świadczenia rodzinne	44
Piecza zastępcza	45
Zespół Interdyscyplinarny	47
Wsparcie osób niepełnosprawnych	49
Środowiskowy Dom Samopomocy	52
Ochrona zdrowia	56
Ambulatoryjna opieka zdrowotna.....	56
Apteki	58
Kadra medyczna	59
Uzależnienia i profilaktyka	59
Narkomania	59
Alkoholizm	64
Oświata	71
Placówki i uczniowie.....	72
Wydatki	77
Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	79

MOPR LESZNO

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W LESZNIE

UL. KORCZAKA 5 64-100 LESZNO

TEL.: 065 529 58 47, 520 70 46 FAX: 065 529 96 12

e-mail: mopr@leszno.pl

Zdawalność egzaminów	80
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	85
Cele i formy współpracy	85
Ocena współpracy	95
Spis tabel i wykresów	97

Źródła danych

Do opracowania raportu wykorzystano:

- Informacje o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016;
- Sprawozdania z działalności Straży Miejskiej w Lesznie za rok 2015 i 2016;
- Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów;
- Dane statystyczne MOPR w Lesznie;
- Sprawozdania z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Lesznie za lata 2012-2016;
- Roczny Program Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego na rok 2017;
- Sprawozdania z realizacji Roczno Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za lata 2012-2016
- Dane statystyczne publikowane w serwisie internetowym Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie;
- Sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii za lata 2011-2016;
- Miejski Program Zapobiegania Narkomanii na lata 2015-2018;
- Sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016;
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017;
- Danych i informacji publikowanych w serwisie www.leszno.pl;
- Danych i informacji publikowanych w serwisie www.wsz.leszno.pl;
- Dane Banku Danych Lokalnych GUS.

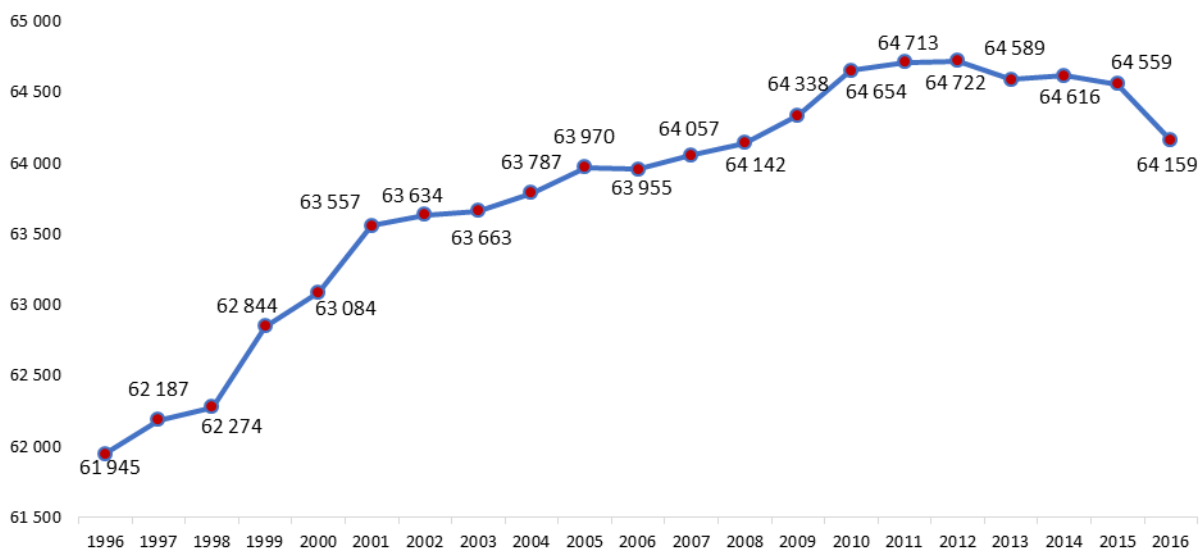
Podstawowe dane statystyczne dotyczące Leszna

Leszno jest gminą o statusie miasta na prawach powiatu znajdującą się w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Powierzchnia miasta wynosi 3 186 ha (ok. 32 km²), co stanowi 0,1% powierzchni województwa wielkopolskiego¹. Leszno ulokowane jest na północnym krańcu Wysoczyzny Leszczyńskiej. Przechodzą przez nie drogi z Poznania do Wrocławia, z Kalisza do Zielonej Góry oraz linie kolejowe z Poznania do Wrocławia, z Głogowa do Ostrowa Wlkp. i do Zbąszynia.

Miasto jest zamieszkiwane przez 64 159 mieszkańców, czyli 1,8% populacji województwa wielkopolskiego. W tej grupie 33 443 to kobiety (52,1%), a 30 716 mężczyźni (47,9%).

Na przestrzeni lat 2011-2016 liczba ludności Leszna ulegała systematycznemu, choć niewielkiemu, zmniejszeniu się, co jest trendem charakterystycznym dla większości polskich miast o podobnej wielkości. W ciągu wspomnianych ostatnich pięciu lat w Lesznie ubyło 554 mieszkańców. Wcześniej jednak, w latach 1996-2010 trend ten był odwrotny, a liczba ludności zwiększała się. Ogólnie na przestrzeni ostatnich 20 lat nastąpił wzrost liczby mieszkańców o 2 214 osób (3,6%).

Wykres 1. Zmiany liczby ludności Leszna na przestrzeni lat 1996-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych.

W przeciwieństwie do sytuacji w Lesznie, w skali całego województwa wielkopolskiego w latach 2011-2015 liczba ludności systematycznie zwiększała się. Ogólnie na przestrzeni ostatnich pięciu lat województwo zyskało 19,4 tys. mieszkańców (0,6%).

Udział kobiet w populacji Leszna w 2016 roku wyniósł 52,2% i nie zmieniał się w poszczególnych latach. Był jednocześnie wyższy niż w skali województwa wielkopolskiego (51,3%) czy Polski (51,6%)

¹ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

Tabela 1. Stan ludności w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016

ROK	Płeć	Liczba i udział	Polska	Wielkopolskie	Leszno
2012	K	N	19 883 965	1 778 298	33 847
		%	51,60%	51,36%	52,30%
	M	N	18 649 334	1 683 898	30 875
		%	48,40%	48,64%	47,70%
2013	K	N	19 866 124	1 780 674	33 712
		%	51,61%	51,36%	52,19%
	M	N	18 629 535	1 686 342	30 877
		%	48,39%	48,64%	47,81%
2014	K	N	19 858 793	1 783 093	33 740
		%	51,61%	51,35%	52,22%
	M	N	18 619 809	1 689 486	30 876
		%	48,39%	48,65%	47,78%
2015	K	N	19 839 248	1 784 393	33 679
		%	51,61%	51,34%	52,17%
	M	N	18 597 991	1 690 930	30 880
		%	48,39%	48,66%	47,83%
2016	K	N	19 839 826	1 787 660	33 443
		%	51,62%	51,35%	52,13%
	M	N	18 593 166	1 693 965	30 716
		%	48,38%	48,65%	47,87%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Od ponad dekady odnotowuje się postępujące zmiany w strukturze wieku mieszkańców polskich miast. Najlepiej obrazuje je analiza struktury wieku w podziale na tzw. ekonomiczne grupy wieku. Podział taki oznacza wydzielenie z populacji grupy osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Według metodologii Głównego Urzędu Statystycznego za wiek przedprodukcyjny przyjmuje się dzieci i młodzież do 18. roku życia. Wiek produkcyjny określa osoby zdolne do podejmowania pracy zawodowej, tj. osoby od 18. roku życia do momentu możliwości przejścia emeryturę, czyli w przypadku kobiet do 60. roku życia, a w przypadku mężczyzn do 65 lat. Wiek poprodukcyjny natomiast, to określenie osób powyżej tej granicy wiekowej.

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2012-2016 w całej Polsce zmniejszyła się o 170,9 tys. (2,4%), w województwie wielkopolskim o 6 tys. (0,9%), a w Lesznie o 219 osób (1,8%).

Liczba osób w wieku produkcyjnym również ulegała zmniejszaniu się w przypadku każdej z analizowanych jednostek terytorialnych. W skali kraju zmniejszyła się o 837,4 tys. (3,4%), w skali województwa wielkopolskiego o 60,4 tys. osób (2,7%), a w Lesznie o niemal 2,6 tys. osób (6,2%).

Spadkowi liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym towarzyszy wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W skali kraju liczba tych osób zwiększyła się o 908,5 tys. (13,2%), w województwie wielkopolskim o 85,9 tys. (15,1%), a w Lesznie o 2,2 tys. osób (19,3%). Tym samym

wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w Lesznie w stosunku do ogólnej liczby ludności, był wyższy niż w skali kraju czy województwa wielkopolskiego.

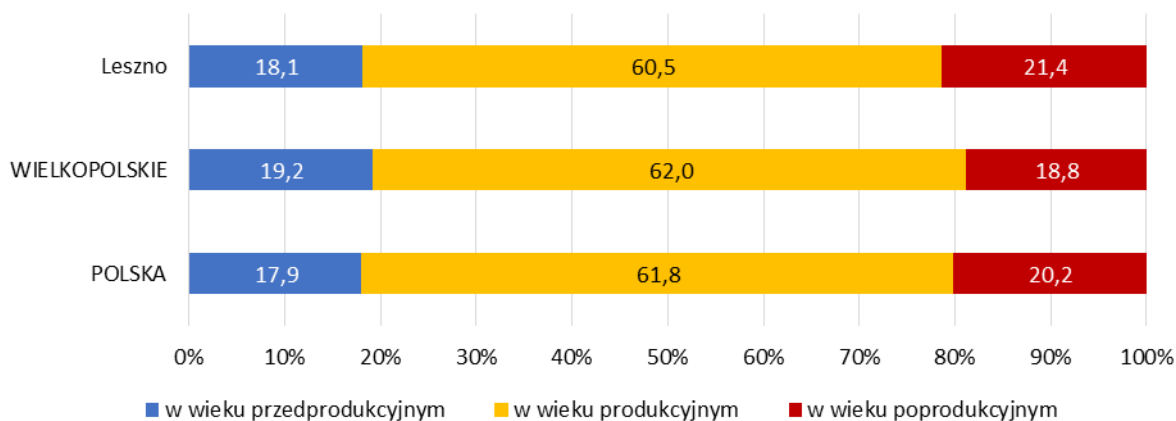
Tabela 2. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Lesznie, woj. wielkopolskim i Polsce w latach 2012-2016

		Polska	Woj. wielkopolskie	Leszno
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2012	7 066 768	673 307	11 853
	2013	6 995 362	669 381	11 822
	2014	6 942 996	667 176	11 813
	2015	6 901 795	665 584	11 740
	2016	6 895 878	667 280	11 634
Ludność w wieku produkcyjnym	2012	24 605 558	2 219 016	41 387
	2013	24 422 146	2 206 381	40 692
	2014	24 230 162	2 192 156	40 184
	2015	24 002 168	2 175 703	39 613
	2016	23 767 614	2 158 619	38 822
Ludność w wieku poprodukcyjnym	2012	6 860 973	569 873	11 482
	2013	7 078 151	591 254	12 075
	2014	7 305 444	613 247	12 619
	2015	7 533 276	634 036	13 206
	2016	7 769 500	655 726	13 703

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Zmianom liczby osób w poszczególnych ekonomicznych kategoriach wieku, towarzyszy zmiana udziału danej grupy w ogóle populacji. W roku 2016 ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 1/5 mieszkańców całego kraju. W województwie wielkopolskim było to mniej, bo 18,8%, a w Lesznie więcej bo 21,4%. Co się z tym wiąże, również udział pozostałych grup w ogóle mieszkańców Leszna, jest mniej korzystny niż ma to miejsce na pozostałych obszarach referencyjnych. Mianowicie, udział ludności, która obecnie znajduje się na rynku pracy jest mniejszy niż na obszarze województwa i kraju. Również udział ludności, która w ciągu najbliższych lat zasili rynek pracy, jest mniejszy niż w skali całej Wielkopolski i tylko niewiele wyższy niż w całej Polsce.

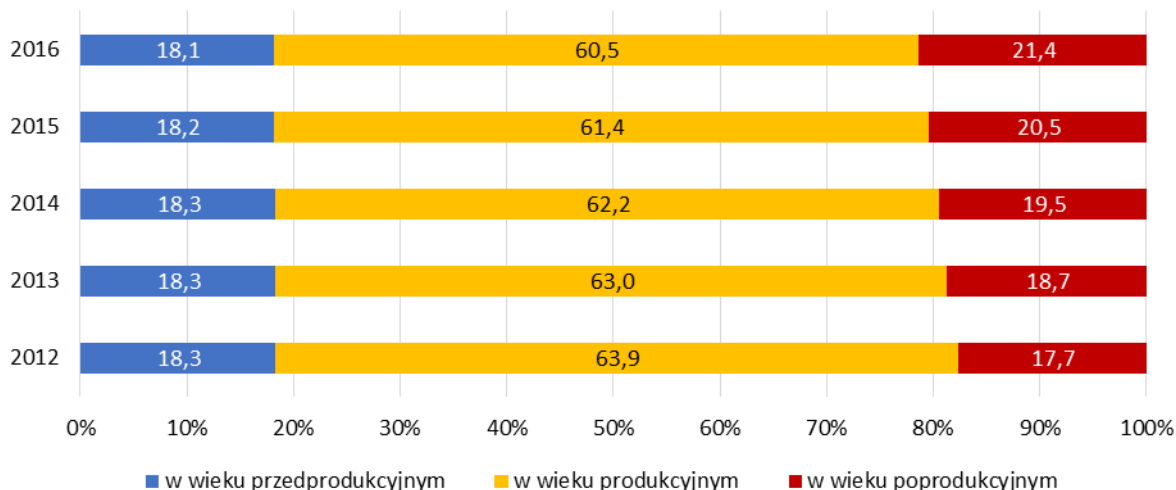
Wykres 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w roku 2016 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Jak wynika z niżej przedstawionych danych, ekonomiczną grupą wiekową, w której zmiany zachodzą najwolniej, jest ludność w wieku przedprodukcyjnym. Jej udział, w ostatnich pięciu latach spadł zaledwie o 0,2 punktu procentowego, podczas gdy udział mieszkańców Leszna będących w wieku produkcyjnym, spadł o 3,4 p.p., a w wieku poprodukcyjnym, wzrósł o 3,7 p.p.

Wykres 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w Lesznie w latach 2012-2016 (w %)

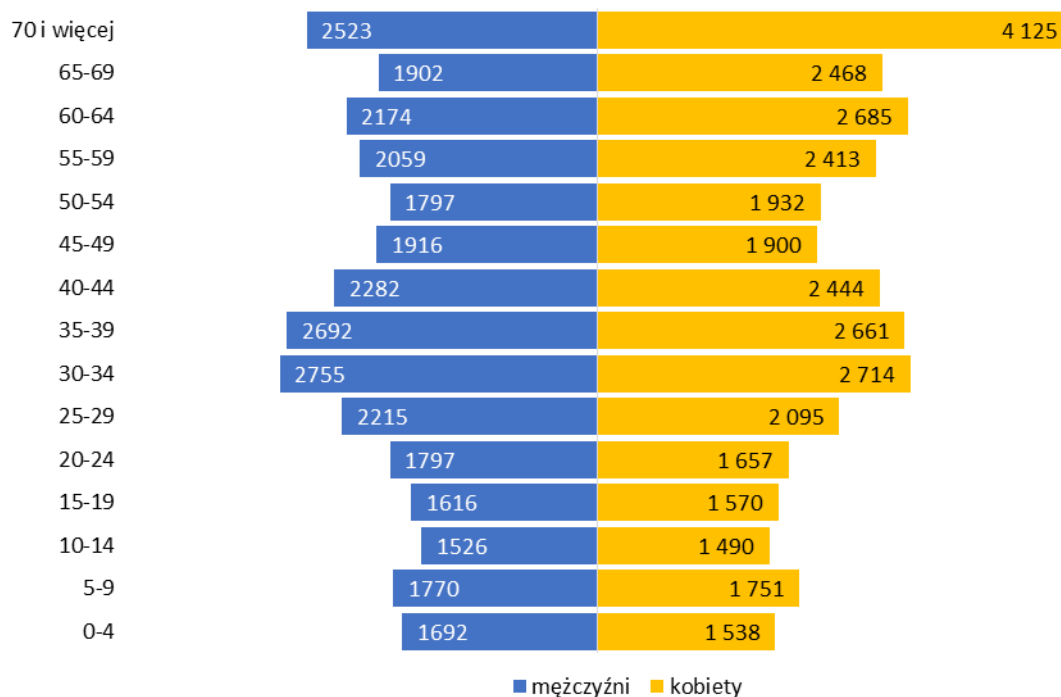

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Analizując strukturę mieszkańców Leszna pod względem liczebności kobiet i mężczyzn w poszczególnych grupach wiekowych w postaci tzw. piramidy płci i wieku, można zauważyć, że w grupach wiekowych do 29. roku życia występuje przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. W kolejnych przedziałach wiekowych (około 30-49 lat) proporcje obu płci wyrównują się. Wśród osób w wieku 50 lat i więcej zauważalna jest natomiast przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn, która zwiększa się w każdym kolejnym przedziale wiekowym. Wśród osób powyżej 70. roku życia liczba kobiet jest niespełna dwukrotnie wyższa niż liczba mężczyzn. Tym samym, mężczyźni stanowią „młodszą” część mieszkańców miasta.

Piramida ta odznacza się dwoma wybrzuszeniami będącymi skutkami dwóch wyzów demograficznych – powojennego, dotyczącego osób mających obecnie 55-70 lat oraz dzieci tej populacji, wyżu lat 80., czyli osób mających obecnie 25-40 lat.

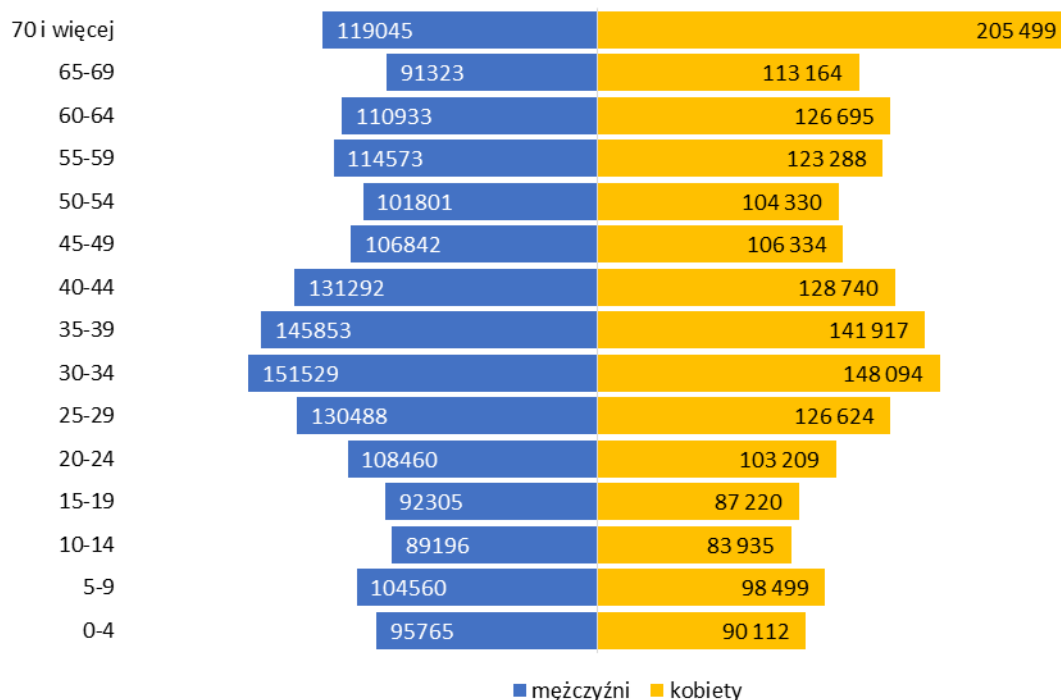
Wykres 4. Piramida płci i wieku mieszkańców Leszna w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Podobne zjawisko w zakresie struktury płci i wieku występuje w całym województwie wielkopolskim.

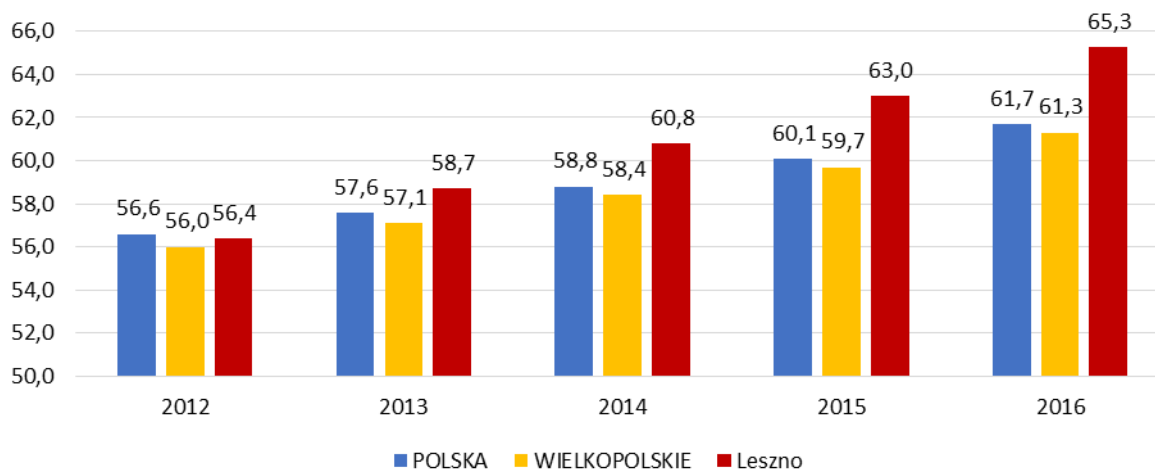
Wykres 5. Piramida płci i wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

W Polsce w roku 2016 na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło 61,7 osób w wieku nieprodukcyjnym. Było to o 5,1 osoby więcej niż cztery lata wcześniej. Wzrost obciążenia demograficznego widoczny jest również w województwie wielkopolskim (z 56 do 61,3) oraz Lesznie (z 56,4 do 65,3). Co należy zaznaczyć, to to, że omawiany wskaźnik obciążenia demograficznego jest w Lesznie wyższy niż w skali kraju i województwa.

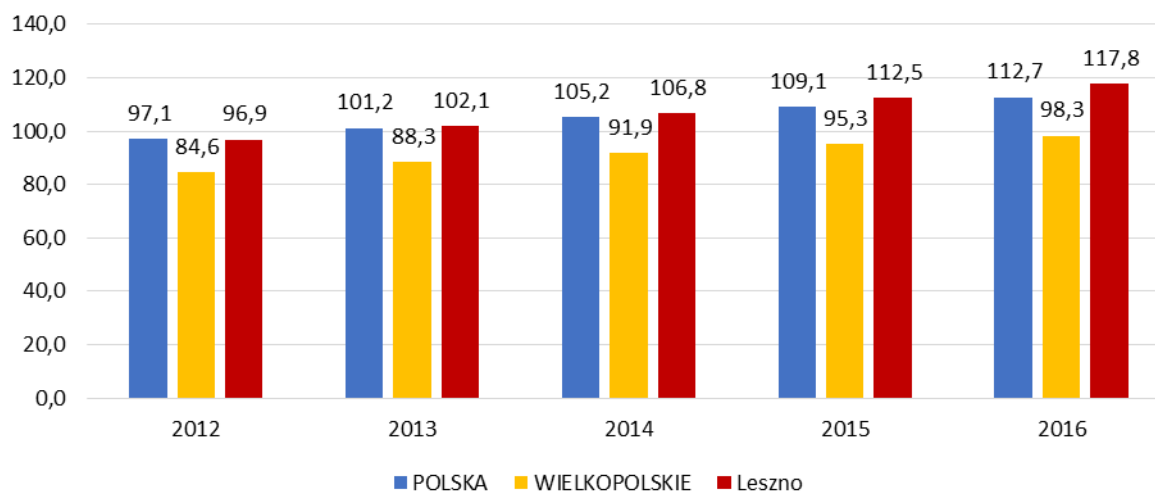
Wykres 6. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 w wieku produkcyjnym w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

W Polsce, w roku 2016 na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadło 112,7 osób w wieku poprodukcyjnym. Było to aż 15,6 osoby więcej niż cztery lata wcześniej. Wzrost obciążenia demograficznego widoczny jest również na pozostałych analizowanych obszarach – w województwie wielkopolskim z 84,6 do 98,3, a w Lesznie z 96,9 do 117,8. W Lesznie omawiany wskaźnik jest dużo wyższy niż w województwie i nieco wyższy niż w skali całego kraju.

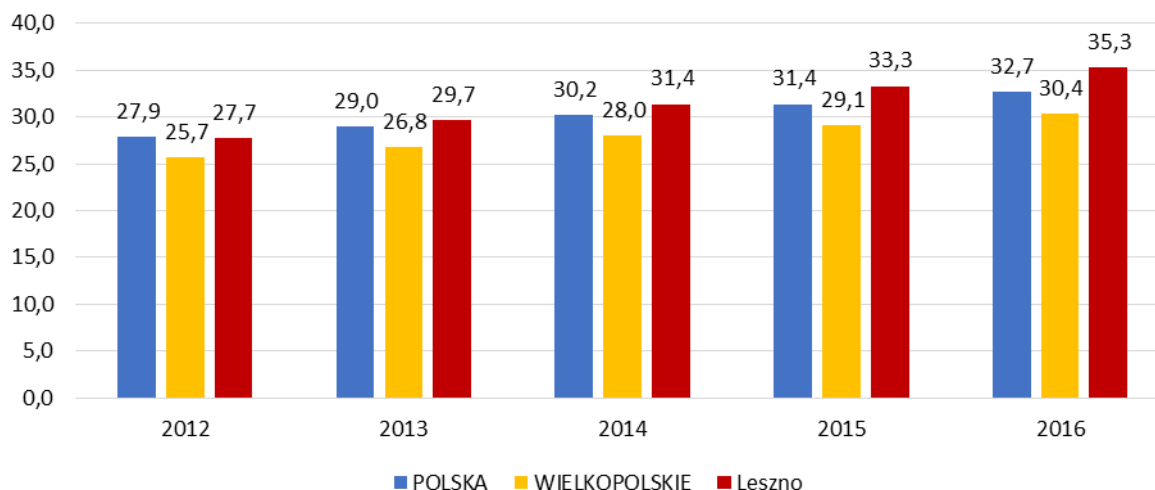
Wykres 7. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku przedprodukcyjnym w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W Polsce w roku 2016 na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 32,7 osób w wieku poprodukcyjnym. Było to 4,8 osoby więcej niż cztery lat wcześniej. Wzrost obciążenia demograficznego widoczny jest również na pozostałych analizowanych obszarach – w województwie wielkopolskim z 25,7 do 30,4, a w Lesznie z 27,7 do 35,3. Widzimy więc, że w Lesznie (tak jak ma to miejsce w przypadku dwóch poprzednich opisanych wskaźników obciążenia demograficznego) omawiany wskaźnik jest wyższy niż w kraju czy województwie.

Wykres 8. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku produkcyjnym w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016

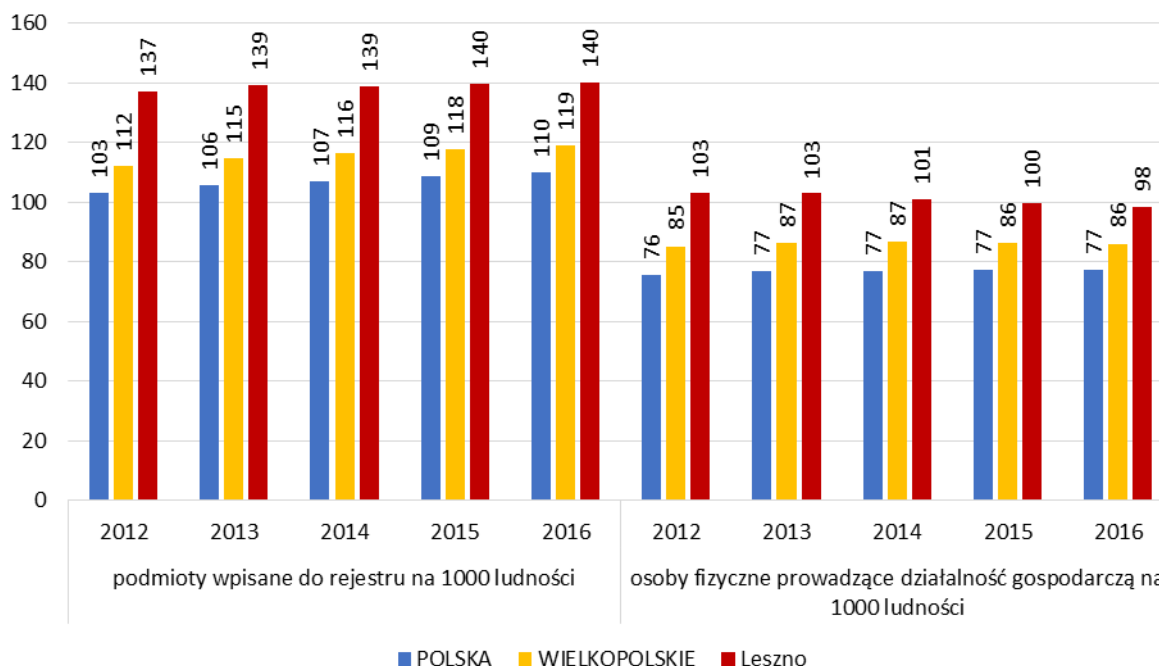

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 ludności, jest w Lesznie większa niż średnia dla województwa wielkopolskiego oraz Polski i wynosi 140. Wartość ta od lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność przypadających na 1000 ludności. W Lesznie ich liczba wynosi 98, podczas gdy średnia dla województwa to 86, a dla kraju 77. Wskaźnik ten ulega jednak systematycznemu spadkowi (biorąc pod uwagę ostatnie pięć lat).

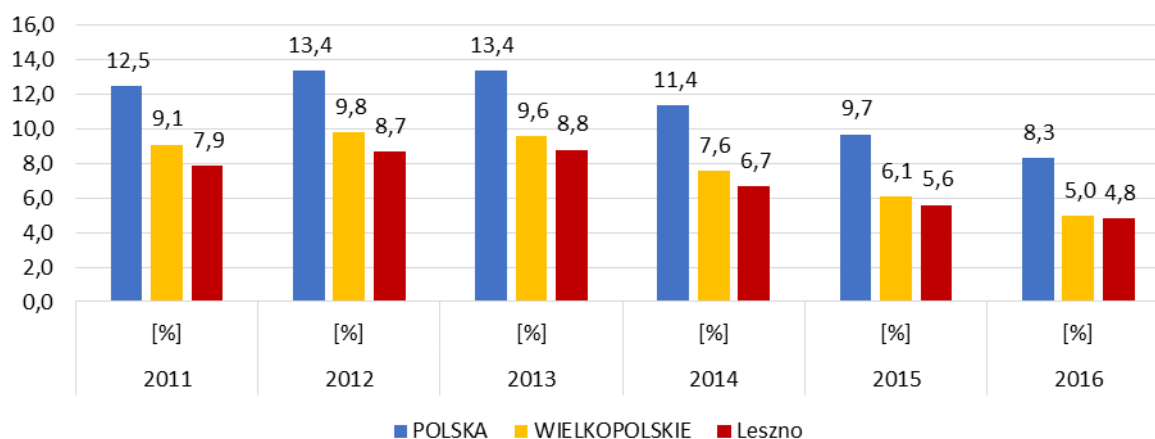
Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Stopa bezrobocia (stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie) w roku 2016 wyniosła w Lesznie 4,8 i była nieco niższa niż w województwie wielkopolskim (5,0) i dużo niższa niż w kraju (8,3). W analizowanym okresie czasowym, była to najniższa wartość tego wskaźnika (najwyższa w roku 2013 – 8,8).

Wykres 10. Stopa bezrobocia w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Przeciętne wynagrodzenie brutto w latach 2011-2015 stale rośnie. Na koniec tego okresu wyniosło nieco ponad 4,1 tysiąca złotych, tym samym było o 14,5% wyższe niż w roku 2011. Tendencja ta utrzymuje się również w Lesznie, jednak przeciętne wynagrodzenie wciąż jest dużo niższe niż w Polsce i o ok. 300 zł niższe niż w województwie wielkopolskim. W roku 2015 wyniosło 3,4 tysiąca złotych, a zatem było o 18,5% wyższe niż cztery lata wcześniej.

Tabela 3. Przeciętne wynagrodzenie brutto w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2011-2015 (zł)

	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	3 625,21	3 744,38	3 877,43	4 003,99	4 150,88
Wielkopolskie	3 284,41	3 397,25	3 515,31	3 597,69	3 728,52
Leszno	2 892,51	2 977,96	3 225,98	3 362,89	3 427,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Zarówno przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, jak i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę, zwiększają się stale od 2011 roku. Pierwszy z wymienionych wskaźników wynosi w Lesznie 73,3, a więc jest dużo niższy niż w skali województwa i tylko nieco niższy niż w kraju. Drugi wskaźnik wynosi 27,2, a więc 0,2 mniej niż w województwie wielkopolskim i 0,2 więcej niż w kraju.

Tabela 4. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2011-2015 (m²)

	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania					Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	72,6	72,8	73,1	73,4	73,6	25,6	25,9	26,3	26,7	27,0
Wielkopolskie	79,8	80,1	80,4	80,7	80,9	26,0	26,3	26,7	27,0	27,4
Leszno	72,5	72,7	73,0	73,2	73,3	26,2	26,4	26,7	26,9	27,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Rynek pracy

Wielkość i struktura bezrobocia

W końcu 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lesznie zarejestrowanych było 1 561 mieszkańców miasta Leszna w tym 919 kobiet i 642 mężczyzn. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 58,9%. W porównaniu do stanu z dnia 1 stycznia liczba bezrobotnych mieszkańców Leszna zmalała o 272 osoby. Zdecydowana większość bezrobotnych z miasta Leszna to osoby, które już wcześniej pracowały – 1 372 osoby, tj. 87,9% ogółu. Osoby, które do chwili rejestracji nie podjęły zatrudnienia stanowiły 12,1% ogółu. Bezrobotni z terenu Leszna stanowią 61,8% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lesznie. Osoby te najliczniej reprezentowali bezrobotni bez zawodu (228 osób, w tym 125 kobiet) oraz sprzedawcy (182 osoby, w tym 170 kobiet). Stopa bezrobocia w mieście na koniec grudnia 2016 roku wyniosła 4,8%,

i w porównaniu do grudnia 2015 roku była niższa o 0,8 p.p.² Jak wspomniano wcześniej, była niższa niż stopa bezrobocia odnotowana w całym województwie wielkopolskim oraz kraju. W marcu 2017 roku, stopa bezrobocia wyniosła w mieście 4,9, a więc była niższa niż w dwóch pierwszych miesiącach 2017 roku (styczeń i luty – 5,1).³

Największą liczbę bezrobotnych mieszkańców Leszna odnotowano w roku 2013 – 2 781 osób. W każdym z analizowanych okresów, wśród bezrobotnych większość stanowiły kobiety, a ich najwyższy udział odnotowano na koniec roku 2016. Wyniósł wówczas 58,9%.

W PUP na koniec roku 2016 z prawem do zasiłku zarejestrowane były 272 osoby, które stanowiły 17,4% wszystkich bezrobotnych mieszkańców Leszna. Odsetek ten jest nieco wyższy niż w latach 2013-2014, jednak niższy niż rok wcześniej (o 0,1 p.p.) oraz dużo niższy niż w roku 2012, kiedy to prawo do zasiłku posiadał co piąty z zarejestrowanych bezrobotnych. Mała liczba bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku może świadczyć o tym, że dużo z rejestrujących się osób, nie przepracowało okresu, który uprawniałby je do nabycia tego prawa.

Na koniec 2016 roku, wśród zasiłkobiorców 109 osób (40,1%) było w wieku powyżej 50. roku życia, a 45 osób nie ukończyło 30 lat (tj. 16,5%). Ponadto 62 zasiłkobiorców posiadało co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (tj. 22,8%).

Tabela 5. Wielkość bezrobocia w Lesznie w latach 2012-2016

	Ogółem	W tym kobiet (%)	W tym z prawem do zasiłku udział (%)
2012	2 757	56,4	20,4
2013	2 781	55,5	16,2
2014	2 154	56,3	16,1
2015	1 833	56,9	17,5
2016	1 561	58,9	17,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych informacji o sytuacji na rynku pracy publikowanych przez PUP w Lesznie (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Wśród bezrobotnych mieszkańców Leszna zarejestrowanych w PUP, niezmiennie dominują osoby w wieku 25-34 lata. W roku 2016 stanowiły niemal 1/3 (29,6%), a ich największy udział w ogóle bezrobotnych odnotowano w roku 2012 (31,2%). Najmniej reprezentowane są osoby mające 24 lata i mniej (dotyczy lat 2014-2016) oraz w wieku 55 lat i więcej (dotyczy lat 2012-2013). Jak zatem pokazują coroczne statystyki PUP w Lesznie, wiek należy uznać za cechę różnicującą sytuację na rynku pracy. Osoby starsze, które często posiadają bogate doświadczenie zawodowe, mogą być postrzegane jako mało elastyczne, niechętne do poznawania nowoczesnych technologii i nabywania nowych kompetencji. Z kolei osoby młodsze, mające większe zdolności do intensywnego wysiłku (lepszy stan zdrowia, kondycja fizyczna), bardziej mobilne i elastyczne, są bardziej pożądane przez pracodawców. Bariery może być jednak małe doświadczenie zawodowe, które na ogół idzie w parze z młodym wiekiem.

² Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 – Miasto Leszno, PUP Leszno

³ <http://leszno.praca.gov.pl/stopa-bezrobocia> dostęp z dnia 26.05.2017

Tabela 6. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 - wiek

	24 lata i mniej		25-34		35-44		45-54		55 lat i więcej	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2012	448	16,2	861	31,2	551	20,0	560	20,3	337	12,2
2013	439	15,8	813	29,2	570	20,5	563	20,2	396	14,2
2014	287	13,3	602	27,9	464	21,5	440	20,4	361	16,8
2015	250	13,6	509	27,8	412	22,5	338	18,4	324	17,7
2016	176	11,3	462	29,6	350	22,4	277	17,7	296	19,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wśród bezrobotnych mieszkańców Leszna, najmniej liczną grupą są osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące. W roku 2016 stanowiły zaledwie 8,6% bezrobotnych mieszkańców miasta. W drugiej kolejności, najmniej zagrożeni bezrobociem są absolwenci szkół wyższych (18,6% w roku 2016), a udział pozostałych grup utworzonych z uwagi na wykształcenie, jest podobny.

Tabela 7. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 - wykształcenie

	Gimnazjalne i poniżej		Zasadnicze zawodowe		Średnie ogólnokształcące		Policealne i średnie zawodowe		Wyższe	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2012	692	25,1	731	26,5	280	10,2	644	23,4	410	14,9
2013	696	25,0	726	26,1	277	10,0	665	23,9	417	15,0
2014	561	26,0	525	24,4	218	10,1	504	23,4	346	16,1
2015	486	26,5	424	23,1	189	10,3	427	23,3	307	16,7
2016	456	29,2	367	23,5	135	8,6	312	20,0	291	18,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Jednym z najistotniejszych kryteriów wyboru pracownika jest jego staż pracy. Małe doświadczenie lub jego brak, powoduje problemy na rynku pracy. W roku 2016 (tak jak i w latach poprzednich) największą grupę bezrobotnych mieszkańców Leszna stanowiły osoby ze stażem pracy wynoszącym od roku do pięciu lat (niemal 1/4). Bezrobotni bez stażu pracy stanowili 12,1% ogółu bezrobotnych (a więc w porównaniu do innych grup, ich sytuacja nie była gorsza), natomiast co roku grupą najmniej liczną, były osoby najbardziej doświadczone (staż pracy 30 lat i więcej) - zaledwie 5,8%.

Tabela 8. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 – staż pracy

	Brak stażu		Do 1 roku		1-5 lat		5-10 lat		10-20 lat		20-30 lat		Powyżej 30 lat	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2012	314	11,4	359	13,0	650	23,6	410	14,9	531	19,3	320	11,6	173	6,3
2013	345	12,4	358	12,9	623	22,4	415	14,9	522	18,8	345	12,4	173	6,2
2014	234	10,9	302	14,0	488	22,7	328	15,2	418	19,4	261	12,1	123	5,7
2015	213	11,6	235	12,8	430	23,5	299	16,3	358	19,5	197	10,7	101	5,5
2016	189	12,1	199	12,7	378	24,2	266	17,0	282	18,1	156	10,0	91	5,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Istotnym czynnikiem warunkującym sytuację na rynku pracy jest również okres pozostawania bez zatrudnienia. Decyduje on nie tylko o sytuacji ekonomicznej, ale może mieć również istotny wpływ na postawę i motywację do podjęcia pracy. Długi okres pozostawania bez zatrudnienia potęguje deprecjację kwalifikacji i umiejętności obniżając prawdopodobieństwo znalezienia zatrudnienia. W roku 2016 odsetek bezrobotnych mieszkańców Leszna, którzy pozostawali bez pracy powyżej 12 miesięcy, wynosił łącznie 36% (w tym większość nie pracowała od ponad dwóch lat). Stosunkowo dużą grupą są również osoby niepracujące przez trzy miesiące i mniej (30,9% w roku 2016).

Tabela 9. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 – okres pozostawania bez zatrudnienia

	3 m-ce i mniej		3-6 m-cy		6-12 m-cy		12-24 m-ce		Powyżej 24 m-cy	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2012	902	32,7	599	21,7	545	19,8	394	14,3	317	11,5
2013	848	30,5	497	17,9	590	21,2	444	16,0	402	14,5
2014	778	36,1	336	15,6	308	14,3	349	16,2	383	17,8
2015	659	36,0	270	14,7	317	17,3	233	12,7	354	19,3
2016	483	30,9	269	17,2	247	15,8	228	14,6	334	21,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Biorąc pod uwagę płeć, częściej osobami długotrwale bezrobotnymi są kobiety. W roku 2016 stanowiły niespełna 1/4 wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Leszna (wielkość ta rośnie z roku na rok), podczas gdy udział mężczyzn wyniósł 12,9%.

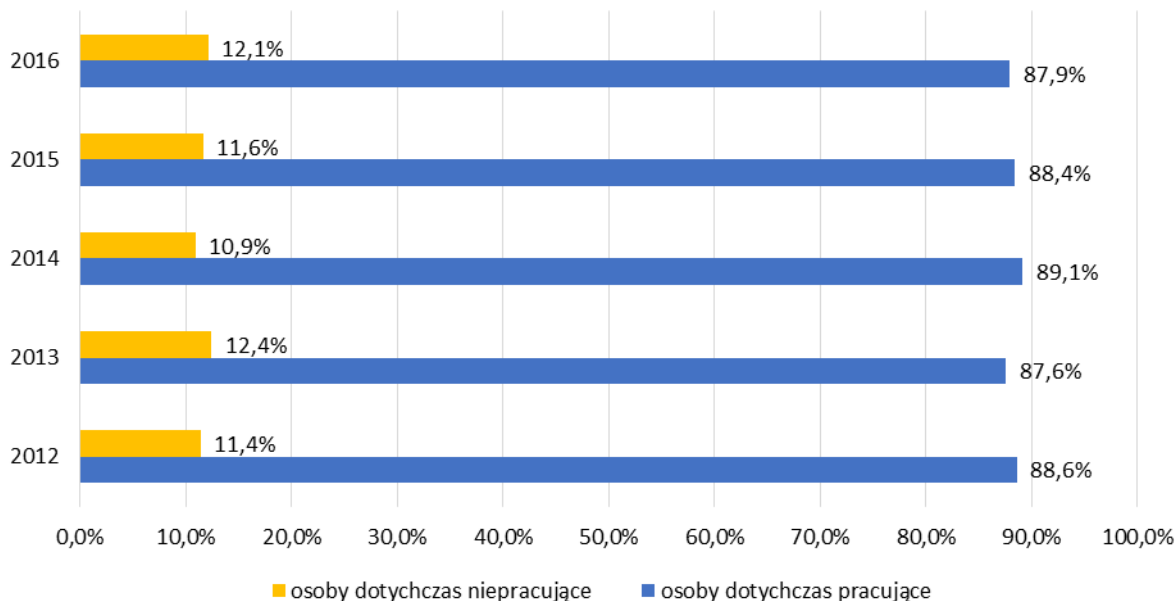
Tabela 10. Długotrwale bezrobotni w latach 2012-2016 – podział według płci

	Kobiety		Mężczyźni	
	N	% w ogóle bezrobotnych	N	% w ogóle bezrobotnych
2012	455	16,5	256	9,3
2013	540	19,4	306	11,0
2014	465	21,6	267	12,4
2015	386	21,1	201	11,0
2016	361	23,1	201	12,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Jak już wspomniano, zdecydowaną większość bezrobotnych mieszkańców Leszna, bez zmian stanowią osoby, które dotychczas pracowały. Odsetek dotychczas niepracujących, waha się od niespełna 11 do ok. 12,5%.

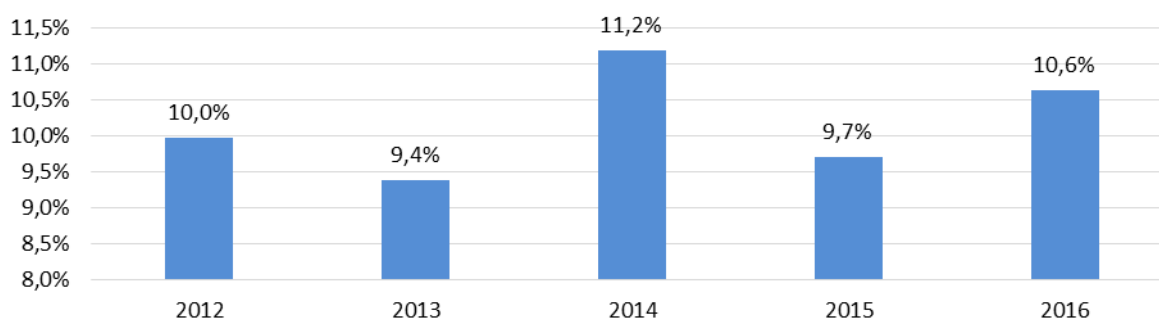
Wykres 11. Bezrobotni mieszkańcy Leszna w latach 2012-2016 - podział ze względu na dotychczasowe zatrudnienie

Źródło: opracowanie własne na podstawie statystyk PUP w Lesznie za lata 2012-2016

Udział osób niepełnosprawnych w ogóle bezrobotnych mieszkańców Leszna, od lat oscyluje w okolicach 10%. Najwyższy odsetek dla tej grupy bezrobotnych odnotowano w roku 2014 (11,2%), zaś najniższy w 2013 (9,4%). W roku 2016, wśród osób posiadających orzeczenie lekarskie o niepełnosprawności, 66,3% osób ukończyło 45. rok życia, a tylko 5,4% stanowiły osoby do 30. roku życia. Spośród osób niepełnosprawnych 60,2% osób nie posiadało wykształcenia średniego i zaledwie 8,4% osób ukończyło wyższe uczelnie.

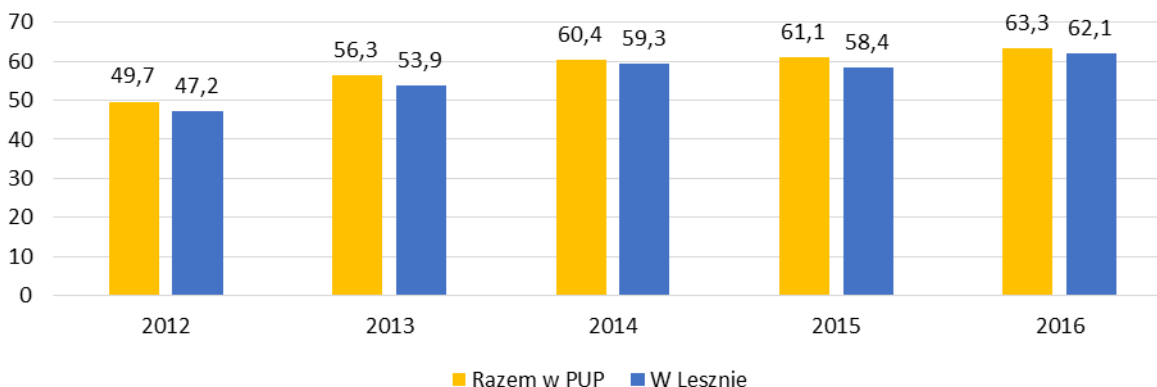
Wykres 12. Udział osób niepełnosprawnych w ogóle bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie statystyk PUP w Lesznie za lata 2012-2016

Wskaźnik płynności rynku pracy wyrażający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł w Lesznie w 2016 roku 62,1%. Był to najlepszy wynik odnotowany w okresie 2012-2016. Co roku wskaźnik płynności jest w Lesznie nieco niższy, niż na poziomie całego powiatu.

Wykres 13. Wskaźnik płynności rynku pracy w PUP w Lesznie oraz w mieście Leszno w latach 2012-2016 (%)

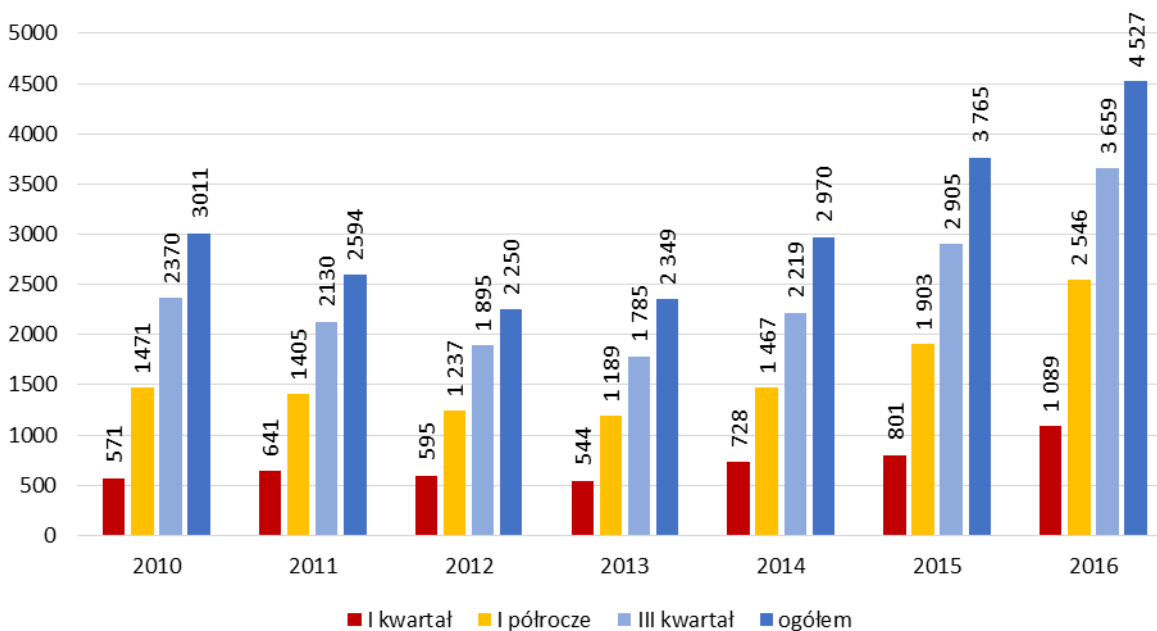

Źródło: opracowanie własne na podstawie statystyk PUP w Lesznie za lata 2012-2016

Liczba zgłaszanych ofert pracy

Biorąc pod uwagę okres 2010-2016, średnio co roku pracodawcy zgłaszali w PUP w Lesznie 3 067 ofert pracy, przy czym najwięcej zgłoszono w roku 2016 – ponad 4,5 tys., a liczba ta systematycznie rośnie od roku 2012, kiedy to zgłoszono połowę mniej ofert pracy.

Wykres 14. Liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie statystyk ofert pracy PUP w Lesznie

Zgodnie z informacją sygnałną za drugie półrocze 2016 roku, zawodami maksymalnie deficytowymi są w Lesznie:

- Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
- Pomoce domowe i sprzątaczk
- Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani

MOPR LESZNO

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W LESZNIE
UL. KORCZAKA 5 64-100 LESZNO
TEL.: 065 529 58 47, 520 70 46 FAX: 065 529 96 12
e-mail: mopr@leszno.pl

- Kierownicy do spraw finansowych
- Nauczyciele kształcenia zawodowego
- Dyrektorzy generalni i zarządzający
- Optometryści
- Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
- Ankieterzy
- Czyściciele pojazdów
- Pracownicy domowej opieki osobistej
- Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt
- Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)
- Optycy okularowi
- Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek
- Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
- Lektorzy języków obcych
- Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych
- Archiwiści i muzealnicy
- Funkcjonariusze służby więziennej
- Opiekunowie dziecięcy
- Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni
- Robotnicy budowy dróg

Zawody deficytowe to:

- Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem
- Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
- Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
- Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
- Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
- Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich
- Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
- Operatorzy maszyn do szycia
- Psycholodzy i pokrewni
- Technicy farmaceutyczni
- Kasjerzy bankowi i pokrewni
- Dekarze
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani
- Elektrycy budowlani i pokrewni

Zawody zrównoważone:

- Agenci i administratorzy nieruchomości
- Szklarze

Zawody nadwyżkowe:

- Fotografowie

- Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych
- Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków
- Gospodarze budynków
- Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu
- Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
- Barmani
- Drukarze
- Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji

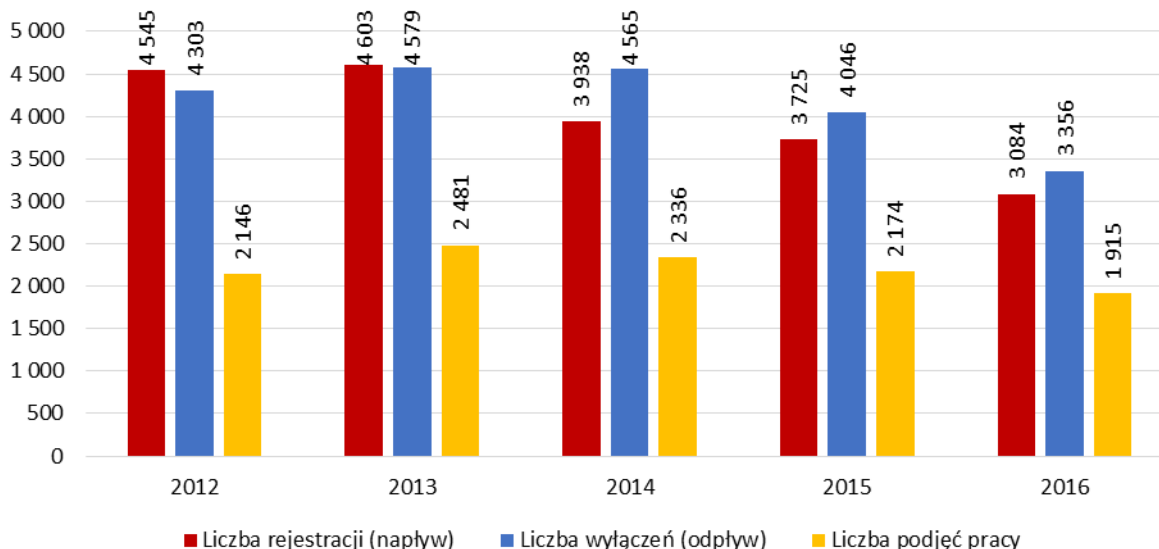
Zawody maksymalnie nadwyżkowe:

- Mechanicy precyzyjni
- Artyści plastycy

Napływ i odpływ bezrobotnych, dynamika bezrobocia

Wraz ze spadkiem ogółu liczby bezrobotnych mieszkańców Leszna, co roku spada również liczba rejestracji i podjęć pracy (a więc i różnica pomiędzy jedną i drugą liczbą). Według ostatnich dostępnych danych rocznych, w PUP zarejestrowało się 3 084 mieszkańców Leszna (w tym 1 545 kobiet), podczas gdy zatrudnienie podjęło 1 169 osób. Przede wszystkim były to osoby, które już wcześniej pracowały (90,2% ogółu rejestrujących się). Natomiast osoby, które do momentu rejestracji nie pracowały stanowiły 9,8%. Większość (81,0%) ogółu rejestrujących się to osoby powracające do ewidencji bezrobotnych po raz kolejny, a 19,0% to osoby rejestrujące się po raz pierwszy.⁴

Wykres 15. Liczba rejestracji, wyłączeń i podjęć pracy wśród mieszkańców Leszna w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie statystyk PUP w Lesznie za lata 2012-2016

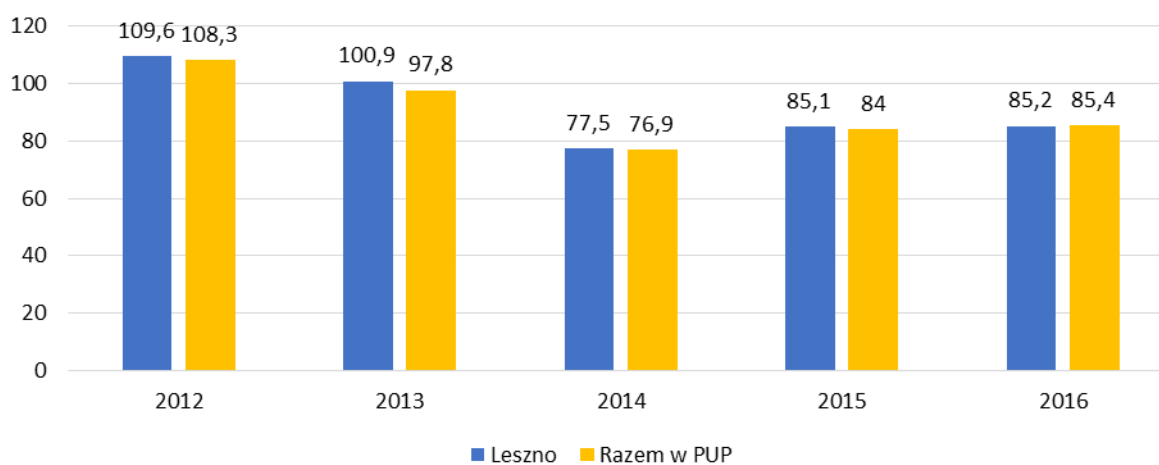
W tym samym czasie z ewidencji PUP wyłączono 3 356 osób, tj. o 690 osób mniej aniżeli w analogicznym okresie ubiegłego roku. Najczęściej wyłączenia spowodowane były podjęciem pracy,

⁴ Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 – Miasto Leszno, PUP Leszno

mianowicie zatrudnienie znalazło 1 915 osób (57,1% ogółu wyłączeń), w tym 1 006 kobiet. Oprócz wyłączeń związanych z aktywizacją zawodową bezrobotnych, 617 osób wyłączone ponieważ nie potwierdziły swojej gotowości do podjęcia pracy, 162 bezrobotnych odmówiło bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, a 132 dobrowolnie zrezygnowało ze statusu bezrobotnego.⁵

Również dynamika zmian liczby bezrobotnych mieszkańców miasta, wskazuje tendencje spadkową. W porównaniu do roku 2015, w 2016 liczba ta spadła o 14,8% (14,5% to wartość dla ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP). Jedyny wzrost odnotowano w roku 2012, kiedy to liczba bezrobotnych zamieszkujących Leszno wzrosła o 9,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 16. Dynamika liczby bezrobotnych wśród mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 (rok poprzedni=100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie statystyk PUP w Lesznie za lata 2012-2016

Programy aktywizacyjne i projekty urzędu

Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie uczestniczy w realizacji programów aktywizacyjnych. Aktualnie realizowane są:⁶

1. Nazwa programu: „Przyszłość należy do Ciebie”

Okres realizacji: 01.06.2016 r. – 30.06.2017 r.

Osoby objęte programem: Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Lesznie, będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określone w art. 49 pkt 2-6 ustawy.

Pozyskana kwota środków rezerwy Funduszu Pracy: 350 400,00 PLN

Osoby zaktywizowane w ramach programu:

- Jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej – 12 osób
- Doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego – 5 osób

⁵ Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 – Miasto Leszno, PUP Leszno

⁶ <http://leszno.praca.gov.pl/rynek-pracy/programy-aktywizacyjne-i-projekty> dostęp z dnia 29.05.2017

- Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia – 4 osoby
- Prace interwencyjne – 5 osób
- Staże – 7 osób

RAZEM – 33 osoby

2. Nazwa programu: „W kierunku zatrudnienia”

Okres realizacji: 01.04.2016 r. – 30.06.2017 r.

Osoby objęte programem: Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia

Pozyskana kwota środków rezerwy Funduszu Pracy: 73 000,00 PLN

Osoby zaktywizowane w ramach programu:

- Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia – 2 osoby
- Jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej – 2 osoby
- Doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego – 2 osoby

RAZEM – 6 osób

3. W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

Oś priorytetowa I: Osoby młode na rynku pracy

Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe

Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Lesznie i powiecie leszczyńskim (III)”

Celem głównym projektu jest: „Zwiększenie możliwości zatrudnienia 260 osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w Lesznie i powiecie leszczyńskim”

Okres realizacji: 01.01.2017 r. – 30.06.2018 r.

Rekrutacja do projektu: 01.01.2017 r. – 31.12.2017 r.

Na realizację projektu pozyskano kwotę: 2 107 676,29 PLN

Grupą docelową projektu są osoby młode w wieku 18-29 lat, bez pracy, w tym osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lesznie jako bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET) zgodnie z definicją osoby z kategorii NEET przyjętą w Programie Operacyjnym Wiedza

Edukacja Rozwój 2014-2020.

Działania w projekcie:

- Pośrednictwo pracy (wszyscy uczestnicy projektu)
- Poradnictwo zawodowe (osoby, które nie mają sprecyzowanych planów zawodowych – minimum 160 osób)
- Staże – 73 osoby
- Bony stażowe – 10 osób

MOPR LESZNO

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W LESZNIE

UL. KORCZAKA 5 64-100 LESZNO

TEL.: 065 529 58 47, 520 70 46 FAX: 065 529 96 12

e-mail: mopr@leszno.pl

- Bony na zasiedlenie – 10 osób
 - Bony szkoleniowe – 10 osób
 - Szkolenia – 82 osoby
 - Jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej – 75 osób
- RAZEM – 260 osób (w tym 151 kobiet i 109 mężczyzn)

4. W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO)

Oś priorytetowa 6: Rynek pracy

Działanie 6.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ

Projekt pn. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w Lesznie i powiecie leszczyńskim (III)”

Głównym celem projektu jest: „Wsparcie procesu zatrudnieniowego, w okresie od 01.01.2017 r. do 30.06.2018 r., 187 osób bezrobotnych (w tym 95 kobiet i 92 mężczyzn) w wieku powyżej 29 roku życia, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lesznie.”

Okres realizacji projektu : 01.01.2017 r. – 30.06.2018 r.

Rekrutacja do projektu: 01.01.2017 r. – 31.12.2017 r.

Na realizację projektu pozyskano kwotę: 1 398 099,14 PLN

Grupą docelową projektu są osoby powyżej 29 roku życia z terenu Miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego pozostające bez pracy, zarejestrowane w PUP w Lesznie (zakwalifikowane do I lub II profilu pomocy), należące co najmniej do jednej z niżej wymienionych grup:

- osoby długotrwale bezrobotne (niepracujące przez okres minimum 12 miesięcy),
- osoby niepełnosprawne,
- osoby o niskich kwalifikacjach (wykształcenie gimnazjalne i poniżej, zasadnicze zawodowe, średnie zawodowe, średnie ogólnokształcące),
- osoby w wieku powyżej 50 roku życia,
- kobiety.

Działania w projekcie:

- Pośrednictwo pracy – wszyscy uczestnicy projektu,
- Poradnictwo zawodowe – osoby, które nie mają sprecyzowanych planów zawodowych oraz obszarów zainteresowań zawodowych,
- Staże – 77 osób,
- Prace interwencyjne – 8 osób,
- Dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat – 2 osoby,
- Szkolenia – 55 osób,
- Jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej – 45 osób.

RAZEM – 187 osób (w tym 95 kobiet i 92 mężczyzn).

5. W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 (WRPO)

Oś priorytetowa 6: Rynek pracy

Działanie 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ

Projekt pn. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w Lesznie i powiecie leszczyńskim (II)”

Głównym celem projektu jest: „Wsparcie procesu zatrudnieniowego, w okresie od 01.01.2016 r. do 30.06.2017 r., 130 osób bezrobotnych (w tym 73 kobiety i 57 mężczyzn) w wieku powyżej 29 roku życia, zarejestrowanych w PUP w Lesznie.”

Okres realizacji projektu: 01.01.2016 r. – 30.06.2017 r.

Rekrutacja do projektu: 01.01.2016 r. – 31.12.2016 r.

Na realizację projektu pozyskano kwotę: 1 009 360,89 PLN

Grupą docelową projektu są osoby powyżej 29 roku życia z terenu Miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego pozostające bez pracy, zarejestrowane w PUP w Lesznie (zakwalifikowane do I lub II profilu pomocy), należące co najmniej do jednej z niżej wymienionych grup:

- osoby długotrwale bezrobotne (niepracujące przez okres minimum 12 miesięcy)
- osoby niepełnosprawne
- osoby o niskich kwalifikacjach (wykształcenie gimnazjalne i poniżej, zasadnicze zawodowe, średnie zawodowe, średnie ogólnokształcące)
- osoby w wieku powyżej 50 roku życia,
- kobiety

Działania w projekcie:

- Pośrednictwo pracy – większość uczestników projektu
- Poradnictwo zawodowe – osoby, które nie mają sprecyzowanych planów zawodowych oraz obszarów zainteresowań zawodowych
- Staże – 53 osoby
- Prace interwencyjne – 7 osób
- Dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat – 6 osób
- Szkolenia – 31 osób
- Jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej – 33 osoby

RAZEM – 130 osób (w tym 73 kobiety i 57 mężczyzn)

6. W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER)

Oś priorytetowa 1: Osoby młode na rynku pracy

Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy

Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Lesznie i powiecie leszczyńskim (II)”

Celem głównym projektu jest: „Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w Lesznie i Powiecie leszczyńskim”

Okres realizacji: 01.01.2016 r. – 30.06.2017 r.

Rekrutacja do projektu: 01.01.2016 r. – 31.12.2016 r.

Na realizację projektu pozyskano kwotę: 2 019 511,00 PLN

Grupą docelową projektu są osoby młode w wieku 18-29 lat, bez pracy, zarejestrowane w PUP w Lesznie jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

Działania w projekcie:

- Pośrednictwo pracy (większość uczestników projektu – minimum 220 osób)
- Poradnictwo zawodowe (osoby, które nie mają sprecyzowanych planów zawodowych – minimum 135 osób)
- Staże – 111 osób
- Bony stażowe – 5 osób
- Bony na zasiedlenie – 7 osób
- Bony szkoleniowe – 2 osoby
- Szkolenia – 60 osób
- Jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej – 70 osób

RAZEM – 255 osób (w tym 130 kobiet i 125 mężczyzn)

Bezpieczeństwo

Komenda Miejska Policji w Lesznie realizuje zadania w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu grodzkiego Miasta Leszna oraz ziemskiego Powiatu Leszczyńskiego. Na terenach poszczególnych gmin działają Zespoły Dzielnicowych Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lesznie realizujące zadania służby prewencyjnej, natomiast na terenie miasta Leszna funkcjonują dwa rewiry dzielnicowych. Komórki te mają za zadanie bezpośrednio współpracować z mieszkańcami w zakresie zapewnienia poczucia bezpieczeństwa. Pozostałe ogniwa organizacyjne pracują na rzecz mieszkańców całego obszaru działania jednostki.

Na stan bezpieczeństwa w rejonie działania Komendy Miejskiej Policji w Lesznie wpływają między innymi niżej wymienione główne czynniki:

- Położenie geograficzne - przez obsługiwany teren przebiegają dwie drogi krajowe o łącznej długości 54 km. Droga nr 5 z Wrocławia do Poznania oraz droga nr 12 z Kalisza do Głogowa, jak również trzy drogi wojewódzkie nr 305, 323 i 432 o łącznej długości 34 km, łączące miasta powiatowe. W zakresie działań Komendy Miejskiej Policji w Lesznie znajduje się również odcinek drogi ekspresowej S5 o długości ok. 3,5 km. Gęsta sieć dróg oraz ich stan techniczny mają zdecydowany wpływ na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Znaczenie ma również kolejowy węzeł komunikacyjny łączący największe miasta w regionie.
- Miasto Leszno jest w dalszym ciągu atrakcyjnym centrum szkolnictwa przede wszystkim wyższego, co sprawia, iż przebywa i okazjonalnie zamieszkuje tutaj liczna rzesza studentów.
- Leszno i okolice stanowią korzystną lokalizację pod inwestycje gospodarcze, co również ma wpływ na przemieszczanie się ludności oraz przestępczość w obrocie gospodarczym.
- Na terenie powiatu leszczyńskiego nasila się ruch turystyczny w okresie letnim szczególnie w okolicach miejscowości wypoczynkowych, tj. Boszkowa, Osiecznej, czy Brenna.
- Stopa bezrobocia spadła zarówno w Lesznie jak i w powiecie ziemskim. Stan bezrobocia praktycznie przekłada się na występującą ilość drobnych przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu.

- Znaczna ilość wakatów w jednostce, która na początku roku 2016 wynosiła siedem, zmalała i na koniec roku 2016 osiągnęła poziom jednego wakatu. Komenda Miejska Policji w Lesznie posiada obecnie 231 etatów policyjnych, a stan faktyczny na koniec 2016 roku wyniósł 230 etatów. Daje to przelicznik 520 mieszkańców na jednego policjanta (531 w roku 2015, 511 w roku 2014, 538 w roku 2013, 551 w roku 2012).⁷ Dokładną liczbę etatów policyjnych, zatrudnionych funkcjonariuszy oraz wakatów, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Zasoby kadrowe KMP Leszno w latach 2012-2016 (stan na 31 grudnia)

	2012	2013	2014	2015	2016
Etaty policyjne	229	231	231	231	231
Zatrudnieni	214	bd	227	224	230
Wakaty	15	10	4	7	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

Jak wynika z rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego, stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Lesznie od kilku lat utrzymuje się na wysokim poziomie. Jest to efekt bardzo dobrej pracy policjantów i pracowników jednostki, ale również zasługa wszystkich służb inspekcji i straży oraz instytucji, z którymi KMP współpracuje. To również zasługa samorządów lokalnych, które wspierają Policję w działaniach na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa, w tym również finansowo.

Do ostatnich sukcesów policjanci Wydziału Kryminalnego i Dochodzeniowo-Śledczego KMP w Lesznie mogą zaliczyć:

- stałe podnoszenie ilości wszczęć o przestępstwa narkotykowe;
- wykrycie i zatrzymanie sprawców najpoważniejszych przestępstw o dużym wydźwięku społecznym (rozboje, pobicia ze skutkiem śmiertelnym, przestępstwa przeciwko rodzinie);
- duży wzrost liczby osób, wobec których orzeczono tymczasowe aresztowanie;
- poprawa skuteczności w zakresie zabezpieczania tzw. „owoców przestępstwa” w tym zwłaszcza ustalanie potencjalnych składników majątkowych na etapie pracy operacyjnej; zabezpieczenie mienia o znacznie większej wartości;
- poprawa jakości prowadzonej pracy operacyjnej.⁸

Przestępczość

Jak wynika ze sprawozdań rocznych KMP Leszno, najbardziej zagrożonym obszarem na terenie działania jednostki jest samo miasto Leszno, gdzie w 2016 roku odnotowano 64,7% przestępstw

⁷ Roczne sprawozdania z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

⁸ Roczne sprawozdania z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

mających bezpośredni wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego (w latach poprzednich było to: 2015 – 64,2%, 2014 – 61,2%, 2013 – 61,5%, 2012 – 56,2%). Przeprowadzona analiza czasu zaistnienia przestępstw mająca bezpośredni wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykazała natomiast konieczność nasilenia służby na trzeciej zmianie, w niektórych komórkach organizacyjnych wydziału.

W okresie styczeń-marzec 2017 roku, w KMP Leszno stwierdzono łącznie 142 przestępstwa o charakterze kryminalnym (2,1% wszystkich takich przestępstw stwierdzonych w całym województwie wielkopolskim). Najczęściej były to kradzieże.

Tabela 12. Przestępstwa stwierdzone w okresie styczeń-marzec 2017 w województwie wielkopolskim oraz na obszarze działalności KMP Leszno

Kategoria przestępstwa	Województwo	KMP Leszno
Zabójstwo	8	0
Zgwałcenie	41	3
Uszczerbek na zdrowiu	262	8
Bójka lub pobicie	70	2
Kradzież cudzej rzeczy	2 357	37
Kradzież z włamaniem	1 041	59
Przestępstwa rozbójnicze	148	16
Przestępstwa narkotykowe	2 371	17
Przestępstwa korupcyjne	484	0
SUMA	6 782	142

Źródło: dane przekazane przez Zamawiającego

Widoczna w ostatnich latach dynamika spadkowa przestępstw stwierdzonych, to zasługa policjantów, których działania profilaktyczno-prewencyjne w znacznej mierze ograniczają ilość dokonywanych przestępstw. W roku 2016 stwierdzono 2,5 tys. przestępstw (spadek o 6% w stosunku do roku 2015), wszczęto 1,6 tys. postępowań (3,5% mniej niż rok wcześniej), a wskaźnik wykrywalności ogółem wyniósł 85,2%. Jego wartość rośnie z roku na rok, co świadczy o coraz większej skuteczności funkcjonariuszy KMP Leszno.

Spadkowi uległa również liczba postępowań przygotowawczych wszczętych w zakresie zwalczania przestępstw o charakterze kryminalnym – z 1,2 tys. w roku 2012, do niespełna 900 w roku 2016. Towarzyszy temu spadek stwierdzonych czynów w tej kategorii przestępstw (z 1,6 tys., do 1,35 tys.), oraz wzrost wskaźnika wykrywalności (z 67,5 do 76,4%).

Tabela 13. Przestępczość według danych KMP Leszno, w latach 2012-2016

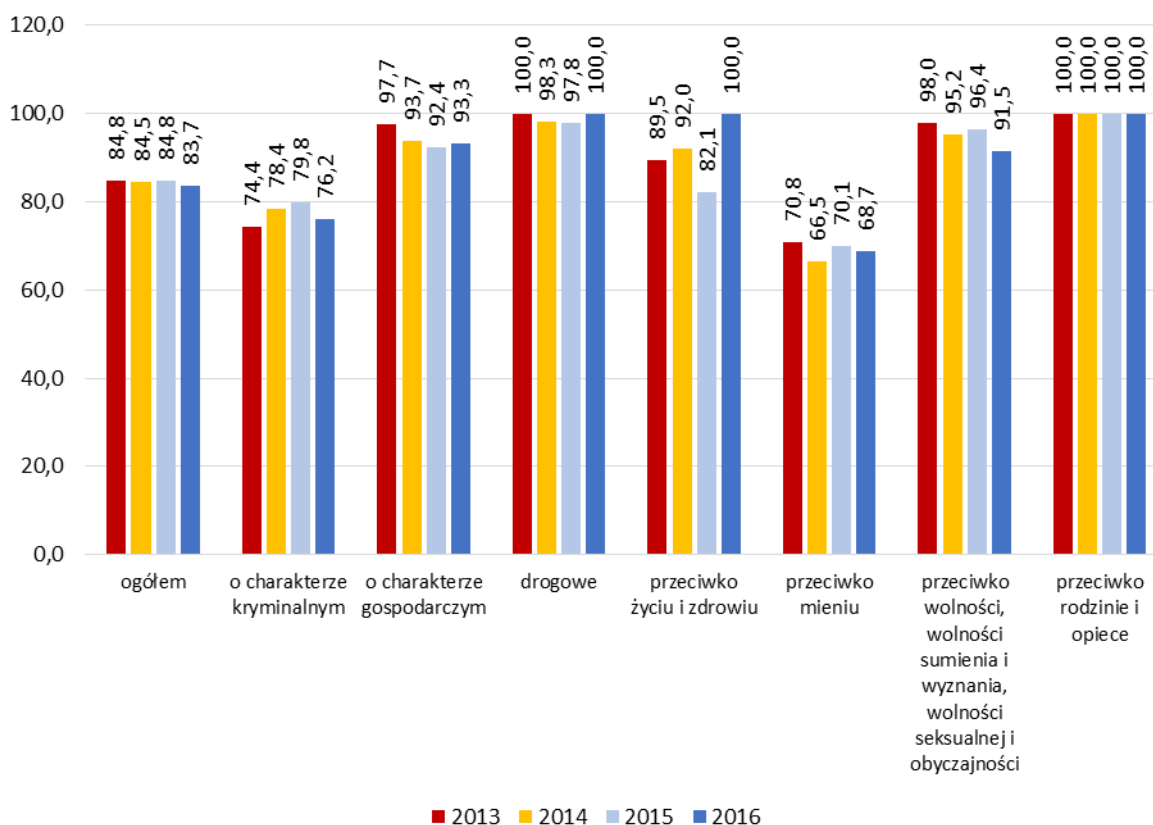
	2012	2013	2014	2015	2016
Wszczętych postępowań przygotowawczych	2 047	1 996	1 752	1 619	1 562
Przestępstwa stwierdzone	2 772	3 068	2 779	2 658	2 498
Wskaźnik wykrywalności ogółem (%)	80,1	82,3	82,7	83,5	85,2
Postępowania przygotowawcze wszczęte w zakresie zwalczania przestępstw o charakterze kryminalnym	1 210	1 182	1 100	959	891
Stwierdzone czyny o charakterze kryminalnym	1 613	1 809	1 745	1 571	1 350
Wskaźnik wykrywalności przestępstw o charakterze kryminalnym (%)	67,5	71,6	74,6	76,8	76,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

Co roku dominują przestępstwa i wykroczenia przeciwko mieniu, i to zarówno o charakterze kryminalnym, jak i gospodarczym. Uwagę zwraca się również na przestępstwa pobicia oraz rozboje i należy prognozować, że ta tendencja może się utrzymywać w 2017 roku. Najwięcej tych zdarzeń występuje w rejonie dyskotek, które cały czas cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców, również sąsiednich powiatów. Zjawisko to jest na bieżąco monitorowane.⁹

Przyglądając się wskaźnikowi wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w Lesznie (według danych GUS) widzimy, że wskaźnik ogółem, choć w roku 2016 osiągnął wartość 83,7% (a więc ok. 1 p.p. mniej niż rok wcześniej), to od lat utrzymuje się na zbliżonym, wysokim poziomie. Rozpatrując wskaźnik pod kątem poszczególnych kategorii przestępstw, to najwyższą skuteczność funkcjonariusze KMP Leszno osiągają w przypadku przestępstw przeciwko rodzinie i opiece, oraz przestępstw drogowych (po 100% w roku 2016). Najmniejszą natomiast, w odniesieniu do przestępstw przeciwko mieniu (68,7% w roku 2016) oraz kryminalnych (76,2%).

Wykres 17. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w Lesznie w latach 2013-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

⁹ Roczne sprawozdanie z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za rok 2016

W całym analizowanym okresie czasowym (tj. w latach 2012-2016) najczęściej stwierdzanymi przestępstwami o charakterze kryminalnym były przestępstwa narkotykowe oraz kradzież cudzej własności. W roku 2016 były to odpowiednio 450 oraz 273 zdarzenia (wykrywalność na poziomie 18 i 52,7%). W obu przypadkach liczby te były mniejsze niż rok wcześniej, a liczba przestępstw kradzieży od lat systematycznie spada. Możemy również mówić o stosunkowo dużej liczbie kradzieży z włamaniem.

W KMP Leszno najrzadziej stwierdzane są przestępstwa najcięższe, tj. zabójstwa. W sumie w latach 2012-2016 stwierdzono ich cztery, a w każdym wypadku udało się odnaleźć sprawcę. W drugiej kolejności, najrzadziej stwierdzanymi przestępstwami od lat są bójki lub pobicia oraz rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze (w roku 2016 odpowiednio 8 i 30 takich przestępstw). W obu przypadkach lesznieńska Policja może pochwalić się wysokim wskaźnikiem wykrywalności.

Również wykrywalność przestępstw o charakterze gospodarczym i korupcyjnym, jest w KMP Leszno wysoka. W całym analizowanym okresie nie spadła poniżej 92%, a w roku 2016 wyniosła dokładnie 94,4%. Stwierdzono wówczas 820 takie przestępstwa, a zarzuty przedstawiono 105 osobom.

Tabela 14. Przepięstwa o charakterze kryminalnym stwierdzone w KMP Leszno w latach 2012-2016

Kategoria przestęstwa	2012		2013		2014		2015		2016	
	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)
Zabójstwo	0	0	1	100	2	100	1	100	0	0
Kradzież z włamaniem	253	42,8	332	43,9	283	45,6	208	44,7	186	46,8
Kradzież cudzej rzeczy	448	50	410	50,4	343	52	310	52,1	273	52,7
Kradzież i kradzież poprzez włamanie samochodu	22	36	26	50	37	45	28	48,3	35	66,1
Rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze	16	93,8	14	85,7	9	88,9	9	100	30	90
Bójka lub pobicie	15	93,3	24	87,5	9	88,9	19	89,5	8	100
Uszczerbek na zdrowiu	30	93,3	34	94,1	29	96,6	23	91,3	30	100
Uszkodzenie mienia	133	50,7	80	43,8	67	52,2	57	53,5	48	56,3
Przestęstwa narkotykowe	298	10,9	422	13,8	599	21,6	583	21,9	450	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP Leszno

Tabela 15. Przepięstwa o charakterze gospodarczym i korupcyjnym stwierdzone w KMP Leszno w latach 2012-2016

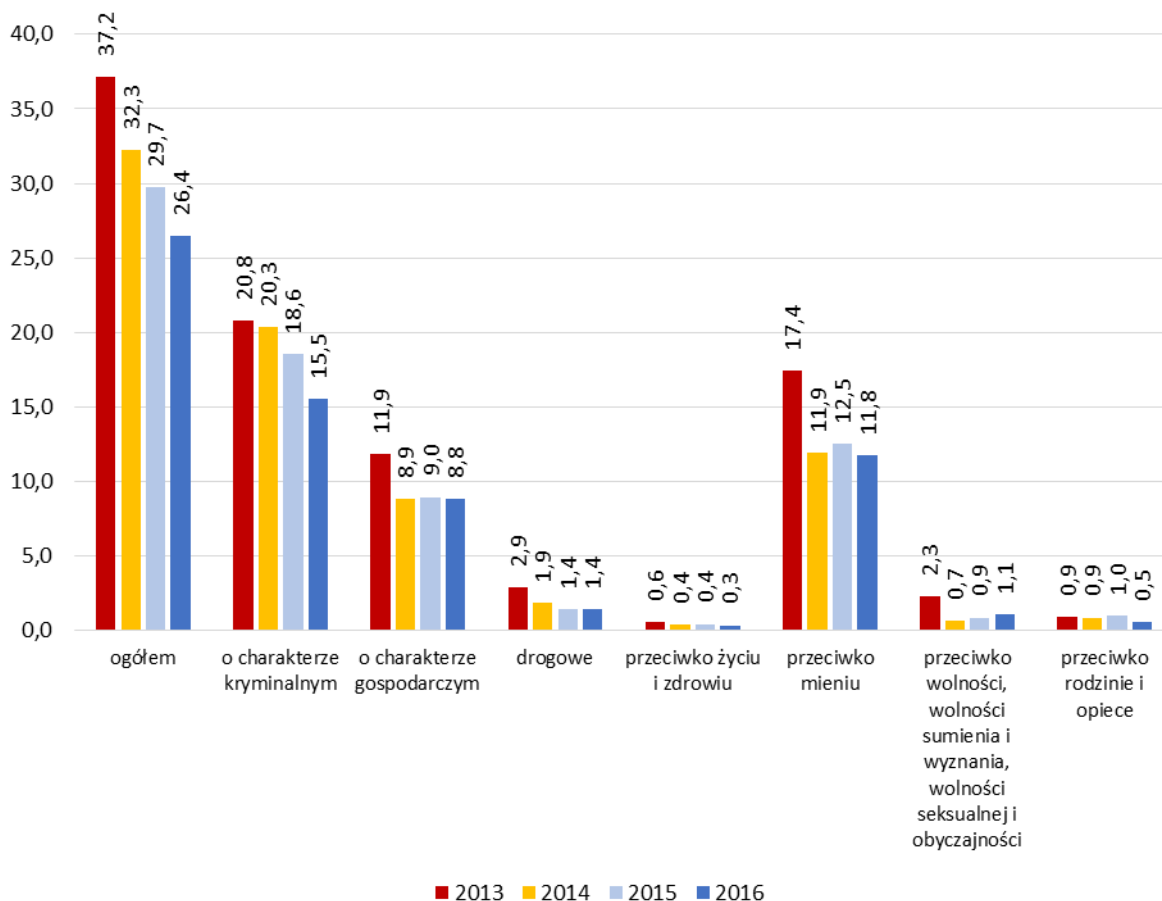
	2012		2013		2014		2015		2016	
	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)	Ilość	Wykrywalność (%)
Liczba stwierdzonych przestęstw	581	96,2	622	96,4	677	96,4	785	92,1	820	94,4
Liczba podejrzanych, którym przedstawiono zarzut popełnienia przestęstwa	152	-	121	-	140	-	151	-	105	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

Liczba przestępstw o charakterze gospodarczym i korupcyjnym rośnie. W 2016, jak co roku, dominującym przestępstwem zanotowanym na terenie działania KMP w Lesznie jest oszustwo poprzez Internet oraz środki masowego przekazu, polegające na oferowaniu do sprzedaży różnych towarów po atrakcyjnych cenach, głównie poprzez portal ALLEGRO, OTOMOTO, OLX i inne. Wskazać tutaj należy, że sprawcy tych przestępstw z roku na rok posługują się coraz to nowszymi metodami, a co za tym idzie coraz trudniej jest ich ustalić i „namierzyć”. Poza sprawami o oszustwa popełnione przy użyciu Internetu, policjanci Wydziału d/w z PG prowadzili również sprawy związane z wyłudzeniami kredytów, oraz włamań do kont bankowych przy wykorzystaniu sieci teleinformatycznej.¹⁰

Systematycznie spada liczba przestępstw stwierdzanych przez Policję w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W przypadku przestępstw stwierdzonych ogółem, wartość wskaźnika spadła w Lesznie z 37,2 w 2013 roku, do 26,4 w roku 2016. Co roku najwyższą liczbę odnotowuje się w przypadku zdarzeń o charakterze kryminalnym (15,5 w roku 2016, a więc o 5,3 mniej niż trzy lata wcześniej), a najniższą w odniesieniu do przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu (0,3 w roku 2016, a więc o połowę mniej niż w roku 2013).

Wykres 18. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców Leszna w latach 2013-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

¹⁰ Roczne sprawozdanie z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za rok 2016

Przestępczość nieletnich

Od roku 2013 obserwuje się duży spadek liczby czynów oraz nieletnich dopuszczających się przestępstw. W tym okresie było to 105 czynów i 57 nieletnich, co w porównaniu do roku 2012 oznacza spadek odpowiednio o 182 i 64, a do roku 2011, o 152 i 78. Według ostatnich dostępnych danych, liczba czynów popełnionych przez nieletnich wyniosła 64, a liczba nieletnich przestępców 47.

Spada również udział nieletnich w liczbie ustalanych podejrzanych. W roku 2011, co dziesiąty z podejrzanych był osobą nieletnią, natomiast obecnie udział ten jest niemal o połowę mniejszy. Sprawcami czynów karalnych są osoby nieletnie w wieku powyżej 13. roku życia.

Tabela 16. Przestępczość nieletnich w latach 2011-2016

2011	2012	2013	2014	2015	2016
Czyny/nieletni	Czyny/nieletni	Czyny/nieletni	Czyny/nieletni	Czyny/nieletni	Czyny/nieletni
257/135	287/121	105/57	79/42	34/60	64/47
% nieletnich w ustalonych podejrzanych	% nieletnich w ustalonych podejrzanych	% nieletnich w ustalonych podejrzanych	% nieletnich w ustalonych podejrzanych	% nieletnich w ustalonych podejrzanych	% nieletnich w ustalonych podejrzanych
10,3	9,2	4,7	4,6	6,2	5,4

Źródło: KMP Leszno

Policjanci Zespołu Prewencji Kryminalnej, Nieletnich i Patologii, profilaktyk oraz dzielnicowi Komendy Miejskiej Policji w Lesznie, w roku 2016 przeprowadzili łącznie 386 spotkań profilaktycznych. W tym okresie KMP Leszno wykonywała czynności związane z realizacją programów na rzecz małoletnich, osób starszych oraz mające na celu bezpieczeństwo i porządek publiczny. Były to programy:

- „Razem Bezpieczniej”,
- „Bezpiecznie to wiedzieć i znać”,
- „Bezpieczny Senior”,
- „Dopalacze niszczą życie”,
- „Kibic przez duże K”
- „Leszczyński rower- bezpieczny rower”,
- „Bezpieczeństwo Parafii”,
- „Profilaktyka i Ty” tzw. PAT.

W dniu 01.06.2016 r. KMP w Lesznie brała udział w organizacji „Ogólnopolskich Dni Profilaktyki”.

Prowadzone były również następujące akcje policyjne:

- „Bezpieczne Ferie”,
- „Wiosna 2014”,
- „Nielat”,
- „Bezpieczne wakacje”,
- „Zakończenie roku szkolnego”,
- „Rozpoczęcie roku szkolnego”,
- „Komórka”.

Profilaktyk oraz Policjanci Zespołu Prewencji Kryminalnej, Nietletnich i Patologii na bieżąco utrzymują kontakt z placówkami oświatowymi, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Młodzieżowym Centrum Profilaktyki „Alternatywa”, Poradnią Profilaktyki i Terapii „Monar”, Komisją ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Sądem Rodzinnym.

W roku 2016, realizując nakreślone harmonogramem zadania, skierowano:

- 157 wystąpień do sądów w sprawach karnych, opiekuńczych i o demoralizację (99 w 2015; 158 w 2014; 143 w 2013, 138 w 2012),
- 18 wystąpień do placówek oświaty i wychowania (32 w 2015; 46 w 2014; 87 w 2013; 90 w 2012).

Prewencja i przemoc w rodzinie

Liczba prowadzonych interwencji zwiększyła się znacząco w roku 2012 (o 3 649 w porównaniu do roku 2011) i od tamtej pory utrzymywała się na podobnym poziomie. Ponowny wzrost nastąpił w roku 2016, kiedy to dokonano 10 124 interwencji (540 więcej niż rok wcześniej). Niewątpliwie niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby interwencji domowych oraz zakładanych Niebieskich Kart. W roku 2012 ich udział w ogólnej licznie interwencji wyniósł 2,6%, natomiast cztery lata później, 3%. Z drugiej strony, przytoczone statystyki mogą świadczyć nie tylko o większej skali przemocy domowej, ale również o większej wrażliwości i świadomości tego, że każda przemoc, również ta ograniczona czterema ścianami, winna być zgłaszana i karana.

Tabela 17. Liczba interwencji w latach 2011-2016

2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	Ogółem	Ogółem	Ogółem	Ogółem	Ogółem
6 029	9 678	9 567	9 547	9 584	10 124
Domowe/Niebieskie Karty	Domowe/Niebieskie Karty	Domowe/Niebieskie Karty	Domowe/Niebieskie Karty	Domowe/Niebieskie Karty	Domowe/Niebieskie Karty
843/26	256/64	290/77	207/111	243/139	307/231

Źródło: KMP Leszno

Na terenie miasta Leszna przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu i niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania spowodowały zmiany świadomości społecznej, przyczyniły się do większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania tego zjawiska. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, stworzono Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Leszna na lata 2014-2016.

Celem strategicznym programu było zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Miał on za zadanie również ograniczyć wymiar kwestii i następstw przemocy domowej. Ważne jest również podejmowanie całościowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukację osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań. Cele szczegółowe to:

- szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- zorganizowane działanie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez wsparcie i udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy poprzez propagowanie ulotek, plakatów, organizowanie pogadanek i spotkań tematycznych m.in. w szkołach,
- propagowanie prawidłowych metod wychowawczych, postaw rodzicielskich, sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie, nawiązywania pozytywnych relacji między członkami rodziny,
- oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy,
- usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz ujednoczenie procedur postępowania.

Jak zaznaczono, działania odnoszące się do przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie miasta Leszna, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, czy też wsparciem rodziny i jej członków. Podstawowe jednostki to: Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne m. Leszna (biuro ds. uzależnień, placówki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, ochrony zdrowia, pomocy społecznej), Policja, Prokuratura, Sąd, organizacje pozarządowe, kościół, media.¹¹

Wykroczenia

Straż Miejska w Lesznie, w roku 2016, ujawniła 1 984 wykroczenia (2 371 w roku 2015), z czego 416 (a 676 w roku 2015) sprawców ukarano mandatami karnymi, 1 343 pouczone (1 511 rok wcześniej), a przeciwko 225 skierowano wnioski o ukaranie do Sądu (184 w roku 2015). Ujawnione wykroczenia to:

- 49 wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (17 w 2015 roku)
- 2 wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia (3 w 2015 roku)
- 868 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (1 152 w 2015 roku)
- 316 wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej (279 w 2015 roku)
- 183 wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego (230 w 2015 roku)
- 430 wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (418 w 2015 roku)

¹¹ Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Leszna na lata 2014-2016

- 15 wykroczeń przeciwko ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (19 w 2015 roku)
- 3 wykroczenia przeciwko ustawie o odpadach (42 w 2015 roku)
- 85 wykroczeń przeciwko aktom prawa miejskiego (268 w 2015 roku)

Od mieszkańców przyjęto 1 342 zgłoszenia, w tym głównie o zagrożeniach w ruchu drogowym oraz zakłócaniu spokoju i porządku publicznego.¹²

Według danych KMP Leszno, w roku 2016 ujawniono 27,1 tys. wykroczeń. Było to o 5% więcej niż w roku 2015. Liczba takich zdarzeń zmalała w stosunku do lat 2011-2012.

Tabela 18. Liczba wykroczeń w latach 2011-2016

2011	2012	2013	2014	2015	2016
27 433	29 765	25 573	25 013	25 816	27 100

Źródło: KMP Leszno

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Liczba zdarzeń drogowych, które miały miejsce na terenie Leszna, wzrosła w 2016 roku o 91 (z 896 do 987), mimo to pozostała na poziomie zbliżonym do liczby takich zdarzeń w całym okresie 2012-2016. Pomimo, że liczba zdarzeń wzrosła, zmalała liczba wypadków z ofiarami w ludziach – z 104 w roku 2015, do 92 w 2016. Niestety, rok ten należy uznać za najtragiczniejszy pod względem liczby zabitych w wypadkach drogowych.

Tabela 19. Zdarzenie drogowe na obszarze Leszna w latach 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Zdarzenia drogowe	1 009	951	947	896	987
Wypadki z ofiarami w ludziach	65	85	126	104	92
Liczba zabitych	2	2	4	0	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

Niezmiennie, dwoma głównymi przyczynami wypadków drogowych z ofiarami w ludziach, są nieudzielenie pierwszeństwa oraz niedostawanie prędkości. Z tych powodów, w okresie 2012-2016, rocznie dochodziło średnio do ok. 100 wypadków. Dla porównania, błędy pieszych doprowadzały do wystąpienia tylko ok. 8 wypadków rocznie.

Sprawcami wypadków drogowych najczęściej są osoby w wieku od 25 do 39 lat, a udział w wypadkach biorą przede wszystkim samochody osobowe.

¹² Sprawozdania z działalności Straży Miejskiej za rok 2015 i 2016

Tabela 20. Przyczyny wypadków drogowych z ofiarami w ludziach w Lesznie

Przyczyna	2016	2015	2014	2013	2012
Nieudzielenie pierwszeństwa	48	55	57	53	30
Niedostosowanie prędkości	46	44	45	56	52
Nieprawidłowe wyprzedzanie, omijanie, skręcanie, wymijanie	20	22	21	16	18
Nieustąpienie pierwszeństwa pieszym na przejściach dla pieszych	10	18	23	14	8
Niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	21	10	15	14	15
Błędy pieszych	9	5	6	14	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

Zmalała liczba wypadków z udziałem pieszych. W roku 2016 miały miejsce 22 takie zdarzenia, w których rannych zostały 23 osoby, a jedna poniosła śmierć. Najtragiczniejszy pod tym względem był rok 2013, kiedy to w wypadkach z udziałem pieszych, zginęło siedem osób.

Tabela 21. Wypadki drogowe w Lesznie z udziałem pieszych w latach 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba wypadków drogowych z udziałem pieszych	31	39	43	32	22
Zabitych	3	7	2	0	1
Rannych	29	36	46	34	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

Przyczyną tych zdarzeń jest najczęściej nieustąpienie pierwszeństwa pieszym na przejściach dla pieszych i chodnikach.

Tabela 22. Przyczyny wypadków drogowych z udziałem pieszych w Lesznie

Przyczyna	2012	2013	2014	2015	2016
Nieustąpienie pierwszeństwa pieszym na przejściach dla pieszych i chodnikach	15	14	23	25	13
Błędy pieszych	8	14	6	5	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

Zgodnie ze sprawozdaniami KMP Leszno, najbardziej zagrożonymi ciągami komunikacyjnymi w Lesznie są (zostały wymienione przynajmniej jeden raz, w sprawozdaniach z okresu 2012-2016):

- ulica Aleje Konstytucji 3-go Maja stanowiąca ciąg drogi krajowej nr 5;
- ulica Aleje Jana Pawła II stanowiąca ciąg drogi krajowej nr 12;
- wiadukt Grota Roweckiego, która stanowi ciąg drogi krajowej nr 12;
- droga niepubliczna Konstytucji 3-go Maja 12, plac parkingowy GALERIA LESZNO;
- ulica Poznańska;
- ulica Szybowników;
- skrzyżowanie o ruchu okrężnym Rondo Podwale, które w części stanowi ciąg drogi krajowej nr 5;

- ulica Aleje Krasińskiego;
- skrzyżowanie Rondo Gronowo, które w części stanowi ciąg drogi krajowej nr 5;
- ulica Estkowskiego stanowiąca w części ciąg drogi krajowej nr 12;
- ulica 17-go Stycznia;
- ulica Dąbrowskiego;
- ulica Okrężna stanowiąca ciąg drogi wojewódzkiej nr 323;
- ulica Lipowa;
- ul. Grunwaldzka.

Policjanci z KMP Leszno, co roku prowadzą działania na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W okresie 2012-2016, Wydział Ruchu Drogowego realizował takie akcje jak: „Alkohol i Narkotyki”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Prędkość”, „Majowy i Czerwcowy weekend 2014”, „Pasy”, „Truck”, „Bus”, „Sygnalizator”, „Oświetlenie”, „Działania ponadpowiatowe”, „Sierpniowy weekend”, „Listopadowy weekend”, „Znicz 2016”, „Boże Narodzenie 2016”, „Bezpieczne ferie i wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły”.

Funkcjonariusze zapewniali bezpieczeństwo przy wykorzystaniu dróg w sposób szczególny art. 65 ustawy Prawo o ruchu drogowym, podczas wydarzeń: Bieg Sokoła, Majówka z ABC, Maratony Rowerowe MTB, „Półmaraton Duda-Cars”, Leszczyński Maraton Rowerowy, Wianki, Bieg Borków, Pokaz ciągników rolniczych, Dożynki, Rowerowy Puchar Niepodległości, Bieg Niepodległości, Bieg Gwiazdkowy, Bieg Sylwestrowy, manifestacje patriotyczne, piknik szybowniczy oraz procesje religijne i Liga – żużlowa.

Zabezpieczane są imprezy, odbywa się kierowanie ruchem drogowym, spotkania i imprezy profilaktyczne w szkołach, przedszkolach, zakładach pracy, stowarzyszeniach (100,5 godziny w 2016 roku, 125,5 w 2015).

W 2016 roku policjanci Wydziału Ruchu Drogowego udzielali pomocy w organizacji „Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych” i „Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych” (eliminacje do turniejów wojewódzkich).¹³

W porównaniu do roku 2013, znacząco spadł udział nietrzeźwych kierujących w ogóle zdarzeń drogowych (z 2,6 do 0,7%) oraz w kategorii wypadków z ofiarami w ludziach (z 5,1 do 2%).

Tabela 23. Nietrzeźwi kierujący a zdarzenia drogowe w latach 2013-2016

Nietrzeźwi kierujący	2013	2014	2015	2016
Udział w ogóle zdarzeń drogowych (%)	2,6	1,7	1,4	0,7
Udział w kategorii wypadków z ofiarami w ludziach (%)	5,1	2,2	4,6	2,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiej Policji w Lesznie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2013-2016.

Policjanci Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Lesznie w 2016 roku ujawnili

¹³ Roczne sprawozdania z działalności Komendanta Miejskiej Policji w Lesznie oraz informacje o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za lata 2012-2016.

i represjonowali w sumie prawie 17 tys. wykroczeń drogowych. Było to więcej niż w latach ubiegłych. Większość sprawców została ukarana mandatami karnymi, w 7,2% przypadków zastosowano pouczenie, a w 3,3% sporządzono wnioski o ukaranie. Ujawniono łącznie 143 nietrzeźwych kierujących, a więc najmniej w całym okresie 2012-2016.

Średnio na służbie ujawniano 3,2 wykroczeń i nakładano 2,8 mandatów (wartości zbliżone do lat ubiegłych). Zatrzymano 212 dokumentów prawa jazdy i ponad 2 tys. dowodów rejestracyjnych. Sporządzono 13,1 tys. kart PRD-5 i złożono 62 meldunki do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Tabela 24. Ujawnione i represjonowane wykroczenia drogowe w latach 2012-2016

	2016	2015	2014	2013	2012
Ogółem: ujawnionych wykroczeń	16 979	16 821	15 060	14 400	16 633
Zastosowano pouczeń	1 227	1 159	835	381	101
Ukarano mandatami karnymi	15 171	15 150	13 611	13 157	15 883
Sporządzono wniosków o ukaranie	559	614	614	862	649
Ujawniono nietrzeźwych kierujących lub w stanie po użyciu alkoholu	143	183	284	320	368
z art. 87 § 1 kw	44	59	81	96	101
z art. 87 § 1a kw	24	33	59	4	
z art. 87 § 2 kw	7	7	47	39	44
z art. 178a § 1 kk	68	84	97	128	149
Średnio na służbę:					
Ujawniono wykroczeń	3,2	3,0	3,1	3,3	3,7
Nałożono mandatów karnych	2,8	2,7	2,8	3,0	3,5
Zatrzymano dokumentów:					
Prawa jazdy	212	224	205	246	257
Dowody rejestracyjne	2078	1992	2 157	2 556	2 454
Sporządzono:					
Kart PRD-5	13 077	13 268	11 529	11 441	13 927
Meldunków do UFG w Warszawie	62	79	70	68	69

Źródło: Roczne sprawozdanie z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Lesznie oraz informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Miasta Leszna i Powiatu Leszczyńskiego za rok 2016

Leszno a województwo wielkopolskie i Polska

W roku 2016 w całym województwie wielkopolskim stwierdzono 61,7 tys. przestępstw ogółem. Było to najmniej w całym okresie 2013-2016. Przestępstwa ogółem stwierdzone w tym czasie w Lesznie stanowiły 2,8% ogółu przestępstw w województwie (udział na poziomie zbliżonym co w latach ubiegłych). Nieznacznie zmniejszył się udział przestępstw o charakterze kryminalnym (z 2,8 w 2015 do 2,6% w roku 2016), natomiast o większym spadku możemy mówić w przypadku stwierdzonych

przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu oraz przeciwko rodzinie i opiece (spadkowi udziału towarzyszy mniejsza liczba tych przestępstw).

Nieznacznie wzrósł udział przestępstw drogowych (z 1,4 do 1,5%) oraz przeciwko mieniu (z 2,2 do 2,4%). Większy wzrost jest zauważalny w przypadku przestępstw o charakterze gospodarczym (z 3,6 do 4%) oraz przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności (z 2,3 do 2,8%). Liczba przestępstw przeciwko wolności... wzrosła zarówno w Lesznie, jak i całym województwie wielkopolskim, natomiast liczba przestępstw o charakterze gospodarczym wzrosła w Lesznie, a na terenie województwa spadła.

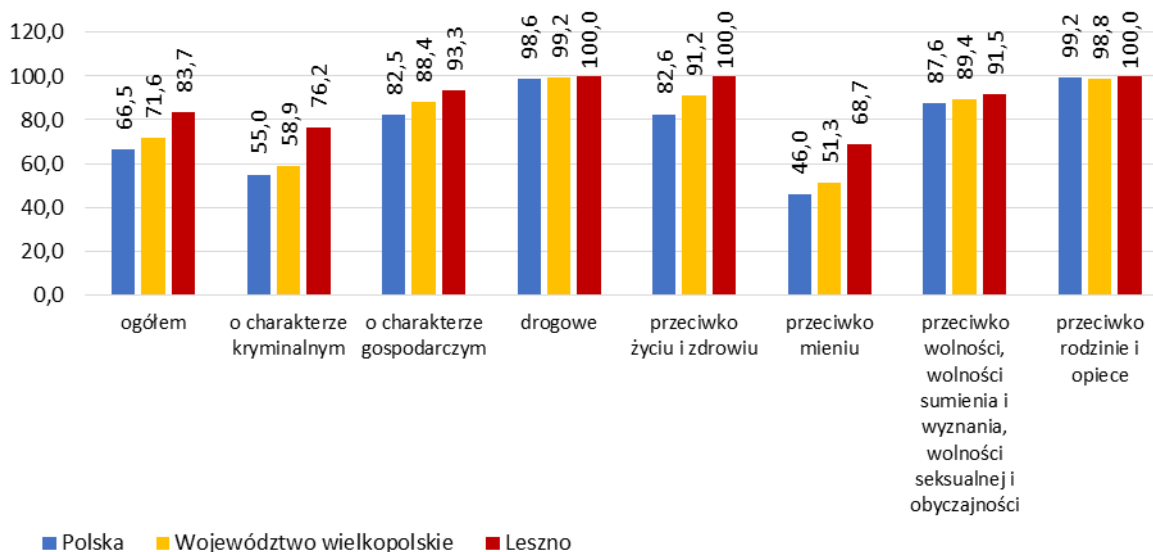
Tabela 25. Udział przestępstw stwierdzonych w Lesznie, w ogóle przestępstw stwierdzonych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2016

	Ogółem				O charakterze kryminalnym			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	95 917	76 459	68 804	61 705	62 974	48 974	42 961	38 234
Leszno	2 404	2 084	1 921	1 705	1 343	1 314	1 202	1 001
Udział Leszna w woj.	2,5%	2,7%	2,8%	2,8%	2,1%	2,7%	2,8%	2,6%
	O charakterze gospodarczym				Drogowe			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	14 728	16 441	16 071	14 043	15 003	7 583	6 716	6 272
Leszno	767	572	579	568	186	121	92	92
Udział Leszna w woj.	5,2%	3,5%	3,6%	4,0%	1,2%	1,6%	1,4%	1,5%
	Przeciwko życiu i zdrowiu				Przeciwko mieniu			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	1 940	1 315	1 143	1 198	47 280	41 278	37 581	31 393
Leszno	38	25	28	22	1 127	770	809	760
Udział Leszna w woj.	2,0%	1,9%	2,4%	1,8%	2,4%	1,9%	2,2%	2,4%
	Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności				Przeciwko rodzinie i opiece			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	3 114	3 797	2 385	2 544	3 028	2 721	2 510	1 996
Leszno	146	42	55	71	56	55	63	35
Udział Leszna w woj.	4,7%	1,1%	2,3%	2,8%	1,8%	2,0%	2,5%	1,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Zarówno wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem, jak i dla poszczególnych kategorii przestępstw, jest w Lesznie wyższy niż ma to miejsce na poziomie województwa wielkopolskiego oraz kraju. Różnice są najbardziej wyraźne w przypadku wykrywalności ogółem (Leszno – 83,7, województwo – 71,6, kraj – 66,5), przestępstw o charakterze kryminalnym (Leszno – 76,2, województwo – 58,9, kraj – 55) oraz przeciwko mieniu (Leszno – 68,7, województwo – 51,3, kraj – 46).

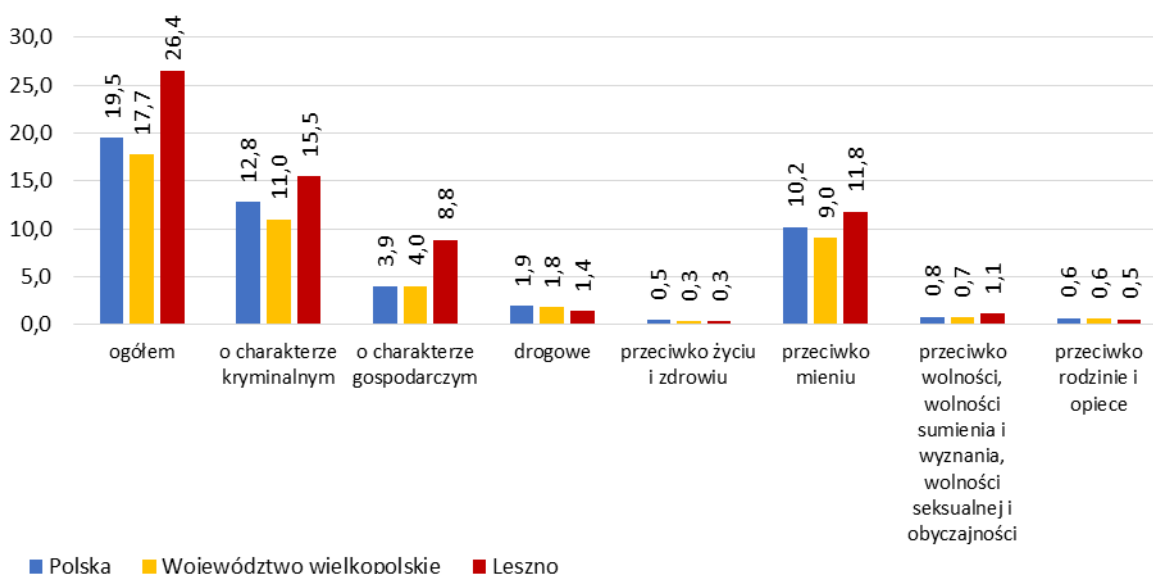
Wykres 19. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie, w roku 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Jednocześnie Leszno jest obszarem na którym w 2016 roku odnotowano wyższą wartość wskaźnika przestępstw stwierdzonych na 1000 mieszkańców. Dotyczy to przestępstw ogółem (Leszno – 26,4, województwo – 17,7, kraj – 19,5), przestępstw o charakterze kryminalnym (Leszno – 15,5, województwo – 11, kraj – 12,8), o charakterze gospodarczym (Leszno – 8,8, województwo – 4, kraj – 3,9), przeciwko mieniu (Leszno – 11,8, województwo – 9, kraj – 10,2) oraz przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności (Leszno – 1,1, województwo – 0,7, kraj – 0,8).

Wykres 20. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców Polski, województwa wielkopolskiego oraz Leszna w roku 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Pomoc społeczna

Istota pomocy społecznej i liczba rodzin nią objętych

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Do zadań zleconych gminie należy m.in. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania zlecone finansowane są ze środków z budżetu Wojewody.

Do zadań własnych powiatu należy m.in.:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu do życia, młodzieży opuszczającej ww. placówki, mających braki w przystosowaniu się;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.

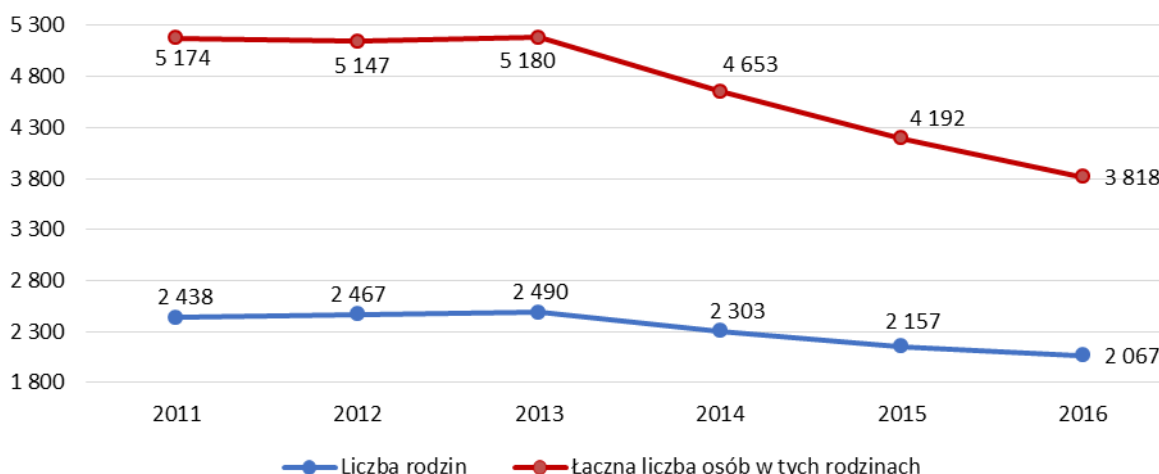
System pomocy społecznej w Mieście tworzą jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, kościoły, fundacje i stowarzyszenia działające w obszarze pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej umożliwia Radzie Miasta, jako organowi administracji samorządowej, zlecenie realizacji

zadań z zakresu pomocy społecznej i udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania zleconego organizacjom pozarządowym.

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, w szczególności przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Działania wspierające podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie polegają w szczególności na pracy socjalnej oraz udzielaniu pomocy w formie pieniężnej i niepieniężnej. Dobrym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny, który mobilizuje osoby do aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów, wyzwala z bierności i często wyuczzonej bezradności, a z drugiej strony pozwala zidentyfikować i wyeliminować z pomocy społecznej osoby i rodziny, które nie są zainteresowane podjęciem własnych starań zmierzających do poprawy ich trudnej sytuacji życiowej, a jedynie korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie spada. W roku 2016 wyniosła 3 818 rodzin, czyli o 15,2% mniej niż w roku 2011. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą spadła o 1/4.

Wykres 21. Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

Ogólna liczba osób, którym przyznano świadczenie w roku 2016 wyniosła 2 756 (9% mniej niż rok wcześniej), z czego 60,3% to osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej (analogiczna wartość w roku 2015 wyniosła 57,9%). Pomoc przyznawana jest najczęściej osobom w wieku produkcyjnym.

Niezmiennie od lat głównym powodem przyznawania pomocy rodzinom jest ubóstwo. Poziom występowania ubóstwa w 2016 roku zmniejszył się o 4,8% w odniesieniu do roku 2015. Czynnikiem mającymi bezpośredni wpływ na poziom ubóstwa są w szczególności bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba, i te problemy, obok ubóstwa, są dominującymi wśród problemów rodzin ubiegających się o pomoc.

Według ostatnich danych odnotowano również znaczny spadek w zakresie przyznawania świadczeń z powodu bezrobocia (21,6% mniej), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (mniej

o 22,8%) oraz bezdomności (mniej o 25%). Spadła również liczba świadczeń przyznawanych z powodu alkoholizmu (5,9%), wzrosła jednak w przypadku narkomanii (14,3%). Jeszcze większy wzrost odnotowano w przypadku świadczeń przyznawanych osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (18,2% więcej).

Tabela 26. Powody przyznawania pomocy przez MOPR w Lesznie (liczba rodzin) w latach 2011-2016

Powód	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ubóstwo	1 192	1 386	1 559	1 471	1 435	1 366
Bezrobocie	1 206	1 259	1 366	1 255	1 101	863
Niepełnosprawność	749	784	793	736	738	750
Długotrwała choroba	1 123	1 208	1 267	1 248	1 252	1 270
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	555	521	511	517	460	355
Alkoholizm	308	325	346	330	323	304
Ochrona macierzyństwa	108	103	117	99	110	114
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	54	57	62	47	55	65
Narkomania	10	20	21	25	28	32
Bezdomność	122	128	146	126	152	114

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

Świadczenia pieniężne przyznano łącznie 1 578 osobom (7,6% mniej niż w roku 2015), a niepieniężne 1 629 (13,9% mniej niż w roku 2015). W ramach świadczeń niepieniężnych w 2016 roku przyznano:

- posiłki (1 152 osoby, 157 027 świadczeń na łączną kwotę 608 887 złotych),
- schronienie (128 osób, 8 512 świadczeń na łączną kwotę 376 612 złotych).¹⁴

Świadczeniem pieniężnym, które w sposób bezpośredni odnosi się do faktycznej sytuacji materialnej rodzin jest zasiłek okresowy. Jest to świadczenie obowiązkowe, przysługuje wszystkim rodzinom spełniającym ustawowe przesłanki, w szczególności kryterium dochodowe. Obowiązkowa wysokość zasiłku wynosi 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem. W ostatnim okresie sprawozdawczym (2016 rok) pomocy w formie zasiłku okresowego udzielono 922 osobom. Nastąpił spadek o 21,8% w porównaniu do 2015 roku, w którym pomocą w tej formie objęto 1 179 osób.

Liczba osób pobierających stałe zasiłki (które przyznawane są osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności) pozostała na poziomie zbliżonym jak w poprzednich dwóch latach, na co jednak należy zwrócić uwagę, liczba ta powoli, ale systematycznie rośnie. W roku 2016 zasiłki stałe przyznano 442 osobom (w tym 381 osobom samotnie gospodarującym), łączna liczba świadczeń wyniosła 4 603, a kwota świadczeń 2 414 463 złote.

Liczba osób pobierających stałe okresowe znacznie spadła i w roku 2016 wyniosła 922 (21,8% mniej niż w roku 2015). Łączna liczba świadczeń wyniosła 5 058, a kwota świadczeń 1 603 980 złotych. Ponad 2/3 beneficjentów otrzymało zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia, 145 z tytułu długotrwałej choroby, a 214 z tytułu niepełnosprawności.

Świadczenia najczęściej przyznawane są w formie dożywiania oraz zasiłków celowych (łączna kwota zasiłków celowych wyniosła w 2016 roku 1 764 769 złotych), ale w obu przypadkach, w porównaniu do roku 2015, nastąpił spadek liczby korzystających z nich osób – odpowiednio o 14 i 8,7%. Wzrosła liczba beneficjentów wsparcia w postaci składki zdrowotnej i odpłatności za domy pomocy

¹⁴ „Ocena zasobów pomocy społecznej”, sprawozdanie za rok 2016

(odpowiednio o 36,2 i 2,9%). Należy wspomnieć, że w roku 2016 rozpoczęło działania Centrum Integracji Socjalnej (zwiększyły się składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby skierowane do CIS).

Tabela 27. Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (liczba osób) w latach 2011-2016

Świadczenie	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zasiłki stałe	340	362	399	432	442	442
Zasiłki okresowe	839	1 016	1 371	1 252	1 179	922
Zasiłki celowe	1 872	1 831	2 010	1 790	1 586	1 448
Dożywianie	4 122	4 361	4 479	3 709	3 336	2 869
Usługi opiekuńcze	119	124	119	139	151	151
Odpłatność za domy pomocy	64	64	64	62	68	70
Składki zdrowotne	325	346	399	421	376	512

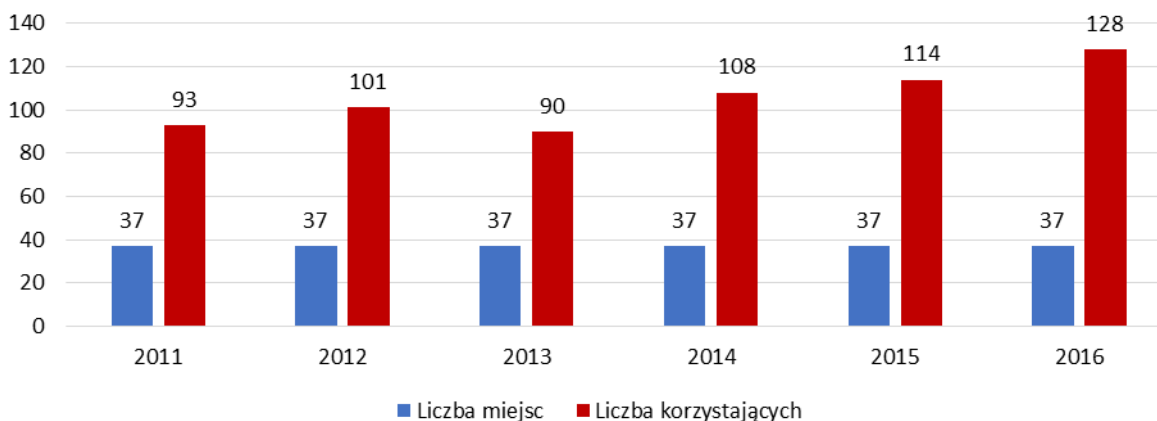
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

Wsparciem w ramach pracy socjalnej objęto 1 604 rodziny (łącznie 3 521 osób), a więc mniej niż w dwóch poprzednich latach. Liczba kontraktów socjalnych i osób nimi objętych nie zmieniła się w odniesieniu do roku 2015 (62 kontrakty, 278 osób).¹⁵

Bezdomność

Pomimo, że liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności spadła (ze 152 w roku 2015 do 114 w roku 2016), to wciąż widoczna jest potrzeba pomocy osobom znajdującym się w takiej właśnie sytuacji. Liczba miejsc w dedykowanych im placówkach pozostaje od lat bez zmian, podczas gdy liczba potrzebujących systematycznie rośnie (w roku 2016 było to 128 osób, rok wcześniej 114).

Wykres 22. Bezdomność w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

Noclegownia dla Bezdomnych w Lesznie jest budżetową jednostką organizacyjną miasta, działającą w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Działalność placówki jest prowadzona od 1992 roku. Terenem działalności Noclegowni jest miasto Leszno, chociaż pomoc udzielana jest także osobom bezdomnym spoza terenu miasta. W Noclegowni oprócz schronienia świadczona jest również pomoc doraźna w sytuacjach kryzysowych osobom, które chcą się wykąpać, wyprać odzież czy przyrzucić posiłek. Celem działalności Noclegowni dla Bezdomnych jest udzielenie natychmiastowej pomocy

¹⁵ „Ocena zasobów pomocy społecznej”, sprawozdanie za rok 2016

osobom pozbawionym schronienia w zaspokajaniu najbardziej podstawowych potrzeb życiowych, udzielenie pomocy w formie ciepłego posiłku osobom pozostającym bez środków do życia, udzielenie pomocy w postaci odzieży i środków higieny, pomoc w osiągnięciu przez jednostki samodzielności, stymulowanie do działań przyspieszających jej uzyskanie, pomoc w uzyskaniu miejsc w Domach Pomocy Społecznej, szpitalach, sanatoriach i innych placówkach świadczących opiekę, dla osób, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku, umożliwianie i ułatwianie kontaktów z właściwymi dla indywidualnych przypadków specjalistami: lekarzami i urzędnikami, udzielanie pomocy prawnej polegającej na wspomaganie osób w uzyskaniu przez nich dowodów osobistych, legitymacji inwalidzkich, książeczek wojskowych i innych dokumentów, udzielanie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach, przyznawanie pomocy rzeczowej, zasiłków celowych.

Instytucje pomocowe znajdujące się na terenie miasta Leszna to:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Kobiet,
- Centrum Interwencji Kryzysowej przy „MONAR” – dla kobiet i mężczyzn z problemem narkotykowym,
- Dom Matki i Dziecka „CARITAS”,
- Punkt wydawania ciepłego posiłku Pl. Metziga (przy kościele Św. Krzyża – Dom Katolicki „Betania”).¹⁶

Świadczenia rodzinne

W przypadku większości rodzajów świadczeń rodzinnych, ich liczba wzrosła w stosunku do roku 2015. Największy wzrost odnotowano w przypadku: dodatku na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła (o 45,9%, z 98 do 143), dodatków z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (o 35,7%, z 1 862 do 2 527) oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego (o 34,3%, z 379 do 509).

Spadła natomiast liczba świadczeń: dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do lat 5 (o 1,6%, z 382 do 376), dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła (o 13,4%, z 142 do 123) oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego (o 7,3%, z 8 111 do 7 518).

Co roku najliczniej przyznawane są świadczenia rodzinne w postaci zasiłków rodzinnych (rok 2016 to 33 820 zasiłków, 9,4% więcej niż rok wcześniej, lecz o 21,4% mniej niż pięć lat wcześniej), zasiłków pielęgnacyjnych (rok 2016 to 26 043 zasiłków, 0,2% więcej niż rok wcześniej, 9% więcej niż w roku 2011; łączna kwota świadczeń wyniosła 3 984 579 złotych) oraz wspomnianych zasiłków z funduszu alimentacyjnego.

¹⁶ <http://www.leszno.pl/Bezdomnosc.html> dostęp z dnia 02.06.2017

Tabela 28. Świadczenia rodzinne (liczba świadczeń) w latach 2011-2016

Świadczenie	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zasiłek rodzinny	43 033	39 574	35 812	33 284	30 922	33 820
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	245	219	182	178	161	191
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	712	712	460	520	475	574
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2 552	2 215	1 539	963	883	1 087
Dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka	2 554	2 561	2 185	1 997	1 796	1 919
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do lat 5	615	502	532	467	382	376
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej lat 5	2 176	2 248	2 080	2 083	1 996	1 998
Dodatek na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	108	49	45	62	98	143
Dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	41	64	112	120	142	123
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	6 320	5 819	5 306	5 053	4 770	4 811
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	2 585	2 307	2 080	2 057	1 862	2 527
Zasiłek pielęgnacyjny	23 900	24 850	25 873	26 183	25 981	26 043
Świadczenie pielęgnacyjne	2 061	2 782	2 281	1 711	2 072	2 197
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	214	373	379	509
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	8 023	8 381	8 721	8 315	8 111	7 518

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

Pieczka zastępcza

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Jest sprawowana w formie rodzinnej: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), rodzinny dom dziecka oraz w formie instytucjonalnej: placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna oraz interwencyjny ośrodek preadopcyjny. Pieczka zastępcza zapewnia realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lesznie zajmują się udzielaniem pomocy rodzinom zastępczym w formie świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych, zawieraniem umów na pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej, rodzicom biologicznym, pomocy rodzinom w trudnych sytuacjach, udzielaniem pracy socjalnej. Pracownicy przygotowują rodzinę zastępczą do przyszłych zadań, udzielają rodzinom zastępczym wsparcia w rozwiązywaniu aktualnych problemów, przekazują informacje o istotnych sprawach dotyczących dziecka itp.

Ponadto współpracują z takimi instytucjami jak Organizator Pieczy Zastępczej, Ośrodek Adopcyjno–Opiekuńczy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Typy rodzin zastępczych:

- Rodzina zastępcza: spokrewniona – mogą ją stworzyć najbliżsi krewni dziecka, czyli dziadkowie lub rodzeństwo (babcia, dziadek, brat, siostra),
- Niezawodowa – może ją stworzyć zarówno rodzina dziecka niebędąca wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, jak i osoby niespokrewnione z dzieckiem,
- Zawodowa – to taka rodzina zastępcza, z którą starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej; tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje także dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania.

Rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymują wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2 000,00 zł miesięcznie, a rodziny zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego nie niższą niż kwota 2 600,00 zł miesięcznie.

Usamodzielnianym wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą udziela się pomocy: pieniężnej na kontynuowanie nauki, pieniężnej na usamodzielnienie, na zagospodarowanie, w uzyskaniu zatrudnienia, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie przysługuje osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat (w przypadku osób opuszczających rodzinę zastępczą) lub przez okres co najmniej 1 roku (w przypadku osób opuszczających rodzinę zastępczą niezawodową zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo wychowawczą, regionalną placówkę opiekuńczo terapeutyczną).

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje osobom usamodzielnianym, jeżeli kontynuują naukę w szkole, uczelni, zakładzie kształcenia nauczycieli, na kursach lub u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Pomoc jest przyznawana na czas nauki, nie dłużej jednak niż do 25. roku życia.

Rola asystenta rodziny polega na wzmożonej pracy z rodziną w celu niwelowania jej słabych punktów, nauczaniu jej zachowań, czynności - niejednokrotnie podstawowych - tak, aby możliwe było zbudowanie bądź odbudowanie normalnego funkcjonowania rodziny, a pozostawienie w niej dziecka nie zagrażało jego rozwojowi. Asystenta rodziny zatrudnia kierownik jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, lub podmiot, któremu gmina na podstawie art. 190 zleciła organizację pracy z rodziną. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. W roku 2016 pracowało czterech asystentów, którzy swoją pracą objęli 35 rodzin.

Na terenie Miasta Leszna funkcjonuje całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza – Dom Dziecka Caritas im. Świętej Rodziny, która mieści się w Lesznie przy ul. Lipowej 33.¹⁷

¹⁷ http://www.leszno.pl/Pieczka_Zastepcza.html dostęp z dnia 02.06.2017

W roku 2016 na terenie Leszna funkcjonowało łącznie 78 rodzin zastępczych, w których przebywało 134 dzieci. W porównaniu do roku 2011 liczba rodzin i dzieci uległa zmniejszeniu (odpowiednio z 87 i z 161). Większość z 78 rodzin zastępczych stanowiły rodziny spokrewnione.

Tabela 29. Piecza zastępcza w latach 2011-2016

Pieczka zastępcza	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rodziny zastępcze spokrewnione	65	53	54	55	53	48
Liczba dzieci	79	59	59	67	60	55
Rodziny zastępcze niezawodowe	12	20	14	12	16	18
Liczba dzieci	16	31	20	18	23	28
Rodziny zastępcze pogotowia	10	10	10	10	11	12
Liczba dzieci	66	72	88	83	33	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

Zespół Interdyscyplinarny

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lesznie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania reguluje Załącznik do uchwały Nr XLVII/598/2010 Rady Miejskiej Leszna z dnia 04 listopada 2010 roku.¹⁸ Zgodnie z jego zapisami, podstawą prawną funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Lesznie jest:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015r., poz.1390),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016, poz. 930 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.),
- uchwała nr XLVII/598/2010 Rady Miejskiej Leszna z dnia 04 listopada 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lesznie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „ Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209 poz.1245).

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- Komendy Miejskiej Policji,
- Sądu Rejonowego,
- Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- Straży Miejskiej,
- Ośrodka Interwencyjno-Readaptacyjnego,
- Biura ds. Uzależnień,
- Wydziału Edukacji.¹⁹

¹⁸ http://www.archiwum.bip.leszno.pl/files/5174/uchwala_598_-_zal._zespol_interdyscyplinarny.pdf dostęp z dnia 02.06.2017

¹⁹ „Ocena zasobów pomocy społecznej”, sprawozdanie za rok 2016

Celem funkcjonowania Zespołu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno-edukacyjnych. Zespół realizuje zadania określone w ustawach, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także w programach celowych pomocy społecznej i innych uchwalonych na poziomie lokalnym oraz rządowym.

Członków Zespołu powołuje i odwołuje Prezydent Miasta Leszna na wniosek Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lesznie, w formie zarządzenia.

Dynamicznie rośnie liczba zakładanych „Niebieskich Kart”. W roku 2011 było 14 Kart, natomiast w 2016, już 160. „Niebieska Karta” może zostać założona przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wypełnienie „Niebieskiej Karty” nie jest jednak równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego. Jednak w przypadku złożenia zawiadomienia i wszczęcia postępowania może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy. Dokumentacja „Niebieskiej Karty” jest dla policji informacją, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy. Dzielnicy ma obowiązek nie później niż w ciągu 7 dni skontaktować się z daną rodziną. Jest zobligowany do rozpoznania sytuacji i jej systematycznego monitorowania, a także do udzielania pomocy w trakcie comiesięcznych wizyt. Również dla Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Karta jest zapisem informacji powziętych przez przedstawicieli tych służb podczas wykonywania swoich obowiązków.²⁰

Niezmiennie największa liczba Kart zakładana jest przez Policję. Również bez zmian pozostaje to że, w zdecydowanej większości przypadków, sprawcami przemocy domowej są mężczyźni (w roku 2016 to 146 ze 160 przypadków).

Warto jednak zaznaczyć, że rośnie również liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty.

Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2011-2016

Dane dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba "Niebieskich Kart" z podziałem na instytucje sporządzające	14	57	58	103	121	160
Policja	10	42	51	82	106	156
Pracownicy socjalni	3	11	4	12	11	3
Służba Zdrowia	0	0	1	1	1	0
Oświata	1	3	0	3	3	1
Biuro ds. Uzależnień	0	1	2	5	0	0
Liczba zakończonych procedur "Niebieskich Kart"	0	16	19	46	59	115
Płeć sprawców przemocy mężczyźni	14	54	53	93	109	146
Płeć sprawców przemocy kobiety	0	3	5	10	12	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

W przypadku występowania przemocy, pracownicy socjalni kierują osoby do instytucji, z którymi ściśle współpracuje, a które pomagają ofiarom przemocy:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej – gdzie ofiary przemocy znajdują schronienie, wsparcie, zapewniana jest im również pomoc psychologiczna i prawna.

²⁰ <http://www.infor.pl/prawo/pomoc-spoeczna/przemoc-w-rodzinie/254357,Czym-jest-Niebieska-Karta.html>
 dostęp z dnia 02.06.2017

- Poradnia Rodzinna – gdzie można uzyskać bezpłatną pomoc specjalistyczną (psycholog, prawnik, pedagog-terapeuta i terapeuci rodzinni).
- Empatia – Zakład Terapii Nerwic i Innych Zaburzeń Psychiczych, gdzie oferowana jest pomoc Poradni Zdrowia Psychicznego – psychiatry i psycholodzy, oraz w Poradni Leczenia Uzależnień i Współzależnień.

MOPR w Lesznie szeroko współpracuje również z policją, sądem, prokuraturą, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami, lekarzami oraz pedagogami szkolnymi. Istotnym elementem w walce z przemocą w rodzinie jest wspomniana Niebieska Karta, która dokumentuje interwencję w sprawie przemocy i uruchamia działania interwencyjne i pomocowe na rzecz ofiary. Ułatwia rozpoznawanie i dokumentowanie przypadków przemocy i organizowanie pomocy w środowiskach lokalnych. Podjęte działania mają na celu przywrócenie prawidłowego funkcjonowania.²¹

Wsparcie osób niepełnosprawnych

Do zadań Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności należy:

1. Rozpatrywanie wniosków dotyczących:
 - a. Wydania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności składanych przez osoby powyżej 16. roku życia między innymi w celu:
 - odpowiedniego zatrudnienia,
 - szkolenia,
 - zatrudnienia w zakładzie aktywizacji zawodowej,
 - uczestnictwa w terapii zajęciowej,
 - konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze,
 - korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji tj. korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
 - uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego,
 - uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego,
 - uzyskania karty parkingowej,
 - uzyskania dodatku mieszkaniowego.
 - b. Wydania orzeczeń o niepełnosprawności składanych przez opiekunów dzieci do 16. roku życia w celu:
 - uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego,
 - uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego,
 - uzyskania karty parkingowej,
 - uzyskania dodatku mieszkaniowego,
 - konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie,

²¹ http://www.leszno.pl/Przemoc_w_rodzinie.html dostęp z dnia 02.06.2017

- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki).
2. Wydawanie z upoważnienia Prezydenta Miasta legitymacji:
 - dokumentujących stopień niepełnosprawności, osobom powyżej 16. roku życia,
 - dokumentujących niepełnosprawność, opiekunom dzieci do 16. roku życia.
 3. Wydawanie kart parkingowych osobom niepełnosprawnym zaliczonym do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, osobom niepełnosprawnym, które nie ukończyły 16. roku życia, mającym znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.²²

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności przyznaje następujące stopnie niepełnosprawności:

- znaczny – przyznawany osobie z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy lub zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki, pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- umiarkowany – przyznawany osobie z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną w warunkach pracy chronionej lub wymagającą częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- lekki – przyznawany osobie z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu ze zdolnością, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych lub środków technicznych.²³

W roku 2016 wydano 1 553 orzeczenia o niepełnosprawności dla osób powyżej 16. roku życia. Było to jedną trzecią mniej niż rok wcześniej i ponad trzy razy więcej niż pięć lat wcześniej. Większość decyzji (jak co roku) orzekała o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Liczba osób przed 16. rokiem życia, uznanych za niepełnosprawne utrzymuje się co roku na zbliżonym poziomie (w roku 2016 wyniosła 160).

Tabela 31. Rodzaje orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Lesznie

Rok	Stopień niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia)				Niepełnosprawność (osoby przed 16 rokiem życia)	Łączna liczba wydanych orzeczeń
	Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem		
2011	487	1 016	479	1 982	160	2 142
2012	473	866	309	1 648	161	1 809
2013	484	1 004	329	1 817	176	1 993
2014	503	1 324	337	2 164	145	2 309
2015	613	1 430	287	2 330	158	2 488

²² <http://bip.leszno.pl/cases/content/437> dostęp z dnia 02.06.2017

²³ <http://bip.leszno.pl/cases/content/651> dostęp z dnia 02.06.2017

MOPR LESZNO

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W LESZNIE
UL. KORCZAKA 5 64-100 LESZNO
TEL.: 065 529 58 47, 520 70 46 FAX: 065 529 96 12
e-mail: mopr@leszno.pl

2016	400	935	218	1 553	160	1 713
łącznie	2 960	6 575	1 959	11 494	960	12 454

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lesznie funkcjonuje dział zajmujący się rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych. Dział ten realizuje zadania zlecone przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogą skorzystać z następujących form dofinansowania:

- turnusy rehabilitacyjne,
- przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- sprzęt rehabilitacyjny,
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka (dla osób prawnych i organizacji prowadzących działalność na rzecz osób niepełnosprawnych).

Turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Likwidacja barier architektonicznych, technicznych polega na niwelowaniu ograniczeń występujących w budynku i jego elementach zewnętrznych, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub zmniejszają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym, natomiast likwidacja barier w komunikowaniu się pozwala na ograniczeniu trudności uniemożliwiających lub utrudniających osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i przekazywanie informacji.

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych wykorzystujących ćwiczenia fizyczne, mające za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania. Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie funkcjonuje wypożyczalnia, w której po wpłaceniu kaucji można wypożyczyć sprzęt rehabilitacyjny.²⁴

Z dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego w roku 2016 skorzystały 152 osoby (38 mniej niż rok wcześniej, lecz 43 więcej niż w 2011 roku). Łączna wartość dofinansowania wyniosła 130 505 złotych. Jednak najbardziej rozpowszechnioną formą wsparcia jest dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych. Takie dofinansowanie, w roku 2016, otrzymało 212 osób (ponad połowę mniej niż rok wcześniej, i najmniej w całym okresie 2011-2016). Z pomocy w zakresie likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się, skorzystało 55 osób (wartość dofinansowania wyniosła 144 254 złote).

Tabela 32. Wykorzystanie środków PFRON (liczba osób) w latach 2011-2016

Forma wsparcia	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego	109	103	79	176	114	152
Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych	310	704	530	391	526	212

²⁴ <http://www.leszno.pl/PFRON.html> dostęp z dnia 02.06.2017

Likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu	21	89	17	37	37	55
Sport, kultura i rekreacja	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Lesznie

W Lesznie funkcjonują również organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych:²⁵

- Leszczyńskie Stowarzyszenie Dzieciom Niepełnosprawnym
- Leszczyńskie Stowarzyszenie Rehabilitacyjne „Amazonka”
- Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków koło Dzieci i Młodzieży
- Stowarzyszenie Chorych na Choroby Reumatyczne
- Polski Związek Niewidomych
- Polski Związek Głuchych
- Fundacja Odzew
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- Leszczyńskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie
- Leszczyńska Fundacja Onkologiczna
- Leszczyńskie Stowarzyszenie „ Razem z Nami” na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intelktualną
- Integracyjny Klub Sportowy „Leszno”
- Fundacja chorych na Zespół Dandy – Walkera „Podaj Dalej”
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Lesznie
- Ośrodek Rehabilitacyjno–Edukacyjno– Wychowawczy Ośrodek Wczesnej Interwencji

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy w Lesznie jest placówką otwartą, koedukacyjną i przeznaczoną dla osób pełnoletnich niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle chorych psychicznie. Do Domu mogą być kierowane i przyjmowane osoby, które nie zagrażają własnemu zdrowiu i życiu oraz zdrowiu i życiu innych osób, samodzielnie wykonują podstawowe czynności życiowe związane z samoobsługą i nie są obłożnie chore.

Przepisy prawne umożliwiające powoływanie Środowiskowych Domów Samopomocy to:

- Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy; na podstawie art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn zm.²⁾)
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.²⁶

Powierzchnia użytkowa placówki to 729,80 m² (tj. 14,59 m² na 1 uczestnika).

²⁵ <http://www.leszno.pl/PFRON.html> dostęp z dnia 02.06.2017

²⁶ http://www.pnton-sds.cba.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=17&Itemid=21 dostęp z dnia 19.04.2016

ŚDS w Lesznie jest domem typu A i B, a więc dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo. Swoimi świadczeniami obejmuje mieszkańców Leszna oraz w miarę posiadania wolnych miejsc, powiatu leszczyńskiego. Do dyspozycji uczestników są nowoczesnie wyposażone pracownie:

- rękodzieła,
- plastyczna,
- muzykoterapii,
- komputerowa
- krawiecko–dziewiarska,
- techniczno-stolarska,
- edukacyjna,
- kulinarna,
- sala rehabilitacji.

Uczestnicy Domu mogą korzystać z Sali Doświadczania Świata „Snoezelen” oraz terenu sportowo-rekreacyjnego z boiskiem do gry w piłkę nożną, siatkówkę i koszykówkę.

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samodzielnego życia osób w nim przebywających, podniesienie poziomu ich zaradności życiowej, sprawności fizycznej, a także przystosowanie do prawidłowego funkcjonowania społecznego. Realizacja celów odbywa się w formie indywidualnych treningów oraz poprzez terapię pedagogiczną, poradnictwo psychologiczne, psychiatryczne i socjalne.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy mają zapewnioną stałą opiekę pielęgniarską oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Model pracy oparty na indywidualnych treningach wszystkich sfer życia potrzebnych do samodzielnego funkcjonowania, które realizowane są codziennie i systematycznie w pracowniach terapeutycznych, wzbogacony jest o organizowanie imprez grupowych dostarczających różnorodnych doświadczeń społecznych.²⁷

Uczestnicy biorą udział w treningach:

- funkcjonowania w codziennym życiu (w roku 2016 uczestnicy m.in. podwyższyli poziom dbałości o higienę i wygląd zewnętrzny, troski o porządek i czystość swojego otoczenia i stanowiska pracy, rozwinęli umiejętność konserwacji i czyszczenia obuwia, prania ręcznego, obsługi pralki automatycznej, odkurzacza, bezpiecznego prasowania odzieży, dobierania odzieży odpowiedniej do warunków atmosferycznych; poszerzyli wiedzę o asortymencie różnych sklepów, rozwinęli wiedzę na temat cen podstawowych produktów spożywczych, udoskonalili umiejętność planowania wydatków, zostali uwrażliwieni na konieczność regulowania czynszu i innych opłat, polepszyli umiejętność świadomego gospodarowania własnymi pieniędzmi);
- umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów (w roku 2016 uczestnicy m.in. rozwinęli umiejętność załatwiania spraw urzędowych, utrwalili umiejętność radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania emocji oraz panowania nad nimi w sposób społecznie akceptowany, poszerzyli wiedzę o zasadach poprawnego zachowania się w miejscach publicznych, częściej stosowali formy grzecznościowe i ograniczyli wulgaryzmy);
- umiejętności spędzania czasu wolnego (w roku 2016 uczestnicy m.in. zwiedzili wystawy w Galerii Miejskiego Biura Wystaw Artystycznych w Lesznie i w Muzeum Okręgowym w Lesznie, udoskonalili umiejętność aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu poprzez udział

²⁷ http://www.leszno.pl/Srodowiskowy_Dom_Samopomocy.html dostęp z dnia 02.06.2017

w imprezach takich jak: grillowanie, pikniki, imprezy kulturalne, rozwinęli umiejętność wypożyczania książek i korzystania z prasy, radia i telewizji);

- aktywnego udziału uczestnika w leczeniu farmakologicznym i radzenia sobie z objawami choroby (w roku 2016 uczestnicy m.in. zwiększyli zasób wiedzy na temat konieczności przyjmowania leków, udoskonalili umiejętność rozpoznawania charakterystycznych dla siebie objawów nawrotu choroby).

Pozostałe (nie mniej ważne) formy zajęć to rehabilitacja (ruchowa, masaż leczniczy, zajęcia sportowe), psychoterapia (poradnictwo psychologiczne dla uczestników i ich rodzin), aktywizacja zawodowa, zajęcia edukacyjne, zajęcia z pielęgniarką, teatralne, ogrodnictwo.

ŚDS w Lesznie zapewnia swoim podopiecznym dowóz na zajęcia.

Większość uczestników stanowią osoby o znacznym i umiarkowanym stopniu upośledzenia umysłowego. W roku 2016 było to odpowiednio 15 i 19 spośród ogółu 40 uczestników z upośledzeniem umysłowym. Liczba uczestników z chorobami psychicznymi w ostatnich dwóch latach wzrosła do ośmiu.

Tabela 33. Liczba uczestników ŚDS ze względu na rodzaj niepełnosprawności w latach 2012-2016

Rodzaj niepełnosprawności	2012	2013	2014	2015	2016
Choroba psychiczna	6	5	6	8	8
Upośledzenie umysłowe w tym:	44	45	44	43	40
głęboki stopień upośledzenia umysłowego	2	1	1	1	0
znacznym stopień upośledzenia umysłowego	17	14	19	14	15
umiarkowany stopień upośledzenia umysłowego	17	23	14	18	19
lekki stopień upośledzenia umysłowego + inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne	8	7	10	9	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Lesznie

Rok 2016 jest jedynym (biorąc pod uwagę okres 2012-2016), w którym liczba uczestników nie była równa liczbie dostępnych w ŚDS miejsc. Miejsc tych jest niezmiennie 50 (wszystkie to miejsca dzienne), natomiast według ostatnich dostępnych danych, liczba uczestników wyniosła 48.

Co roku kilka osób opuszcza ŚDS (jedynie w roku 2013 odnotowano wyższą liczbę opuszczających – 10 osób), najczęstszym powodem jest pogorszenie się stanu zdrowia.

Tabela 34. Liczba osób skierowanych do ŚDS, liczba miejsc i osób które opuściły ŚDS w latach 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób skierowanych do ŚDS na podstawie decyzji	50	50	50	50	48
Liczba miejsc w ŚDS	50	50	50	50	50
Liczba osób, które opuściły ŚDS	4	10	4	5	6
Z powodu podjęcia pracy	2	0	0	0	1
Z powodu umieszczenia w innej placówce	0	2	0	1	2
Z powodu braku woli przedłużenia pobytu	0	0	0	1	1
Z powodu pogorszenia stanu zdrowia	2	5	2	3	2
Z powodu zmiany miejsca zamieszkania	0	1	1	0	0
Z przyczyn osobistych	0	0	1	0	0
Z powodu śmierci	0	1	0	0	0
Inny powód	0	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Lesznie

Średnia dzienna liczba uczestników obecna na poszczególnych zajęciach ŚDS w okresie 2012-2016 wynosiła co najmniej 33 osoby. Najwyższa była w roku 2014 i 2016, kiedy to wyniosła 37 osób. W roku 2016 (podobnie jak rok wcześniej), największym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z pielęgniarstwa, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, zajęcia w pracowni kulinarnej i zajęcia edukacyjne.

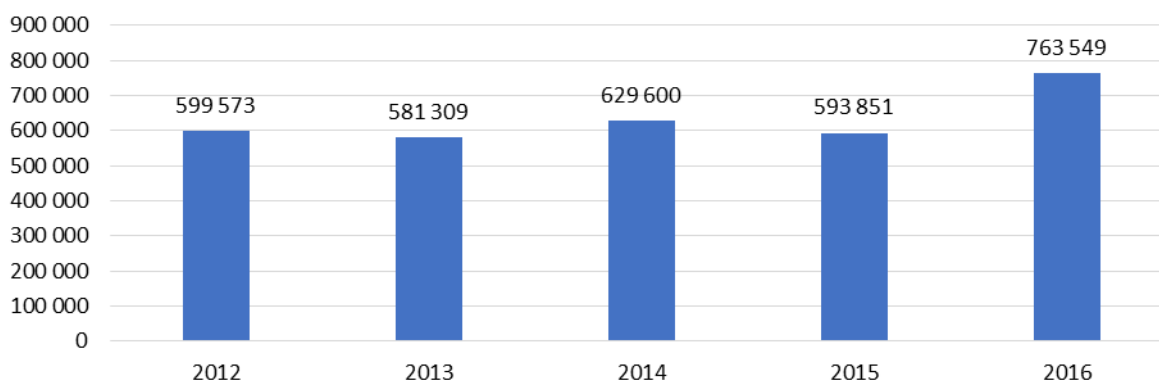
Tabela 35. Średnia dzienna liczba uczestników obecna na poszczególnych zajęciach ŚDS w latach 2012-2016

Rodzaj zajęć	2012	2013	2014	2015	2016
Pracownia plastyczna	6	5	5	4	5
Pracownia muzykoterapii	8	5	6	4	5
Pracownia komputerowa	5	4	4	5	5
Pracownia rękodzieła	5	6	5	4	6
Pracownia krawiecko - dziewiarska	7	8	10	7	5
Pracownia stolarsko - techniczna	6	6	6	6	5
Pracownia kulinarna	6	5	8	9	9
Terapia ruchowa	6	8	9	8	5
Zajęcia edukacyjne	4	3	5	7	8
Trening funkcjonowania w codziennym życiu	5	4	4	4	4
Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów	6	5	4	5	4
Trening umiejętności spędzania czasu wolnego	5	27	2	9	13
Trening aktywnego udziału uczestnika w leczeniu farmakologicznym i radzenia sobie z objawami choroby	3	2	2	4	4
Zajęcia z pielęgniarstwem	-	-	17	17	16
Średnia dzienna liczba uczestników zajęć	35	33	37	36	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Lesznie

Zasoby finansowe ŚDS w Lesznie, w roku 2016 były najwyższe w całym okresie 2012-2016 i wyniosły 763,5 tys. złotych (28,6% więcej niż rok wcześniej).

Wykres 23. Zasoby finansowe ŚDS w Lesznie w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Lesznie

W roku 2016 działalność Domu wspierali sponsorzy, dzięki którym uczestnicy zwiedzili Afrykarium w ZOO we Wrocławiu. Przy pomocy sponsorów w Domu została odnowiona Sala Snoezelen, a działający w Domu kabaret „Dyzio” otrzymał kostiumy teatralne oraz sprzęt nagłaśniający. Pracę Domu wspierali także rodzice uczestników, którzy przygotowali wypieki i artykuły spożywcze na Piknik Rodzinny oraz na Podsumowanie Konkursu Plastycznego „Poznaj mój świat”.

ŚDS utrzymuje również współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lesznie, innymi ośrodkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury.

Ochrona zdrowia

Ambulatoryjna opieka zdrowotna

Największą placówką służby zdrowia znajdującymi się w Lesznie jest Wojewódzki Szpital Zespolony, który posiada w swojej strukturze organizacyjnej 16 wysoko wyspecjalizowanych oddziałów szpitalnych. Są to:

- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Oddział Chirurgii Ogólnej
- Pododdział Neurochirurgiczny
- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
- Oddział Chorób Wewnętrznych
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy
- Oddział Kardiologiczny
- Oddział Nefrologiczny ze Stacją Dializ
- Oddział Neonatologiczny
- Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym
- Oddział Okulistyczny
- Oddział Onkologiczny
- Oddział Otolaryngologiczny
- Oddział Urologiczny
- Szpitalny Oddział Ratunkowy
- Centralny Blok Operacyjny
- Oddział Pediatriczny

Wojewódzki Szpital w Zespolony ramach ambulatoryjne opieki specjalistycznej posiada 21 poradni specjalistycznych:

- Poradnia chirurgii ogólne
- Poradnia chirurgii urazowo ortopedycznej
- Poradnia diabetologiczna
- Poradnia gastroenterologiczna
- Poradnia ginekologiczno-położnicza
- Poradnia hematologiczna
- Poradnia kardiologiczna

MOPR LESZNO

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W LESZNIE
UL. KORCZAKA 5 64-100 LESZNO
TEL.: 065 529 58 47, 520 70 46 FAX: 065 529 96 12
e-mail: mopr@leszno.pl

- Poradnia leczenia bólu
- Poradnia logopedyczna
- Poradnia neonatologiczna
- Poradnia neurochirurgiczna
- Poradnia neurologiczna
- Poradnia onkologiczna
- Poradnia otolaryngologiczna
- Poradnia psychologiczna
- Poradnia rehabilitacyjna
- Poradnia reumatologiczna
- Poradnia urologiczna
- Poradnia zdrowia psychicznego
- Ratownictwo medyczne
- Zakład rehabilitacji
- Pomoc doraźna

Szpital posiada w swojej strukturze również pracownie diagnostyczne (m.in. pracownie tomografii komputerowej, laboratorium mikrobiologii).

W pomieszczeniach Szpitala przy ul. Kiepury 45 w Lesznie na podstawie zawartych umów najmu działają niżej wymienione zakłady opieki zdrowotnej:

- NZOZ Ośrodek Kardiologii Inwazyjnej w Lesznie utworzony przez firmę NAFIS S.A. 61-771 Poznań ul. Murna 3A,
- NZOZ Międzynarodowe Centrum Dializ Poznań Oddział w Lesznie utworzony przez "EURODIAL" Spółka z o. o. 00-124 Warszawa ul. Rondo ONZ nr 1,
- NZOZ Pracownia Rezonansu Magnetycznego "TOMMA" utworzony przez KIE Spółka z o. o. Niepruszewo ul. Modrzewiowa 3 64-320 Buk.
- Punkt Krwiodawstwa utworzony przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa 60-354 Poznań ul. Marcelińska 44.²⁸

W Lesznie funkcjonuje 46 przychodni, z czego dwie to jednostki podlegające samorządowi terytorialnemu. W związku z tym, że ogólna liczba przychodni zmniejszyła się, spadła również wartość wskaźnika liczby przychodni w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W roku 2015 wyniosła 7,1, natomiast w roku 2012 było to 7,6. Liczba praktyk lekarskich utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie, natomiast liczba łóżek w szpitalach ogólnych rośnie.

Tabela 36. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w latach 2012-2015

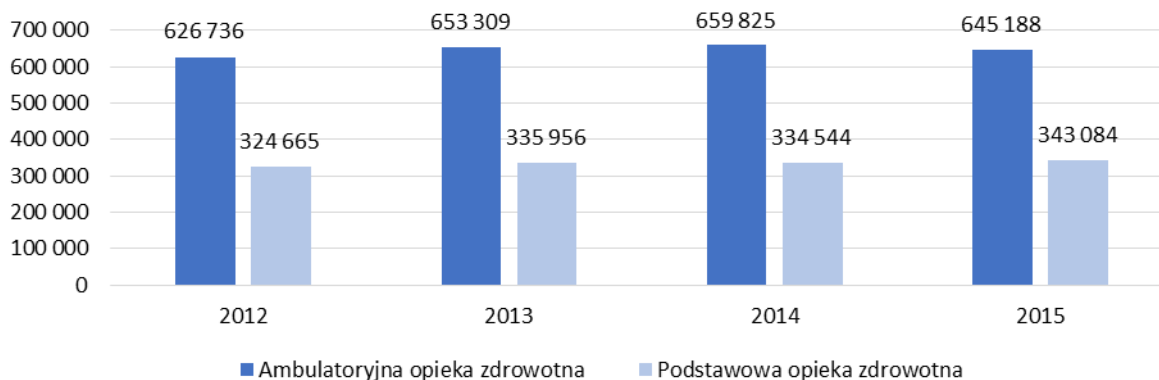
	2012	2013	2014	2015
Przychodnie ogółem	49	47	48	46
Praktyki lekarskie w miastach	31	31	34	31
Przychodnie na 10 tys. ludności	7,6	7,3	7,4	7,1
Łóżka w szpitalach ogólnych	515	527	528	538

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

²⁸ <http://www.wsz.leszno.pl> dostęp z dnia 05.06.2017

Zarówno liczba porad ambulatoryjnych, jak i w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, udzielanych mieszkańcom Leszna, pozostaje od lat na zbliżonym poziomie. W pierwszym przypadku jest to średnio 646,3 tys. porad rocznie, a w drugim 334,6 tys. rocznie.

Wykres 24. Liczba porad lekarskich w Lesznie w latach 2012-2015

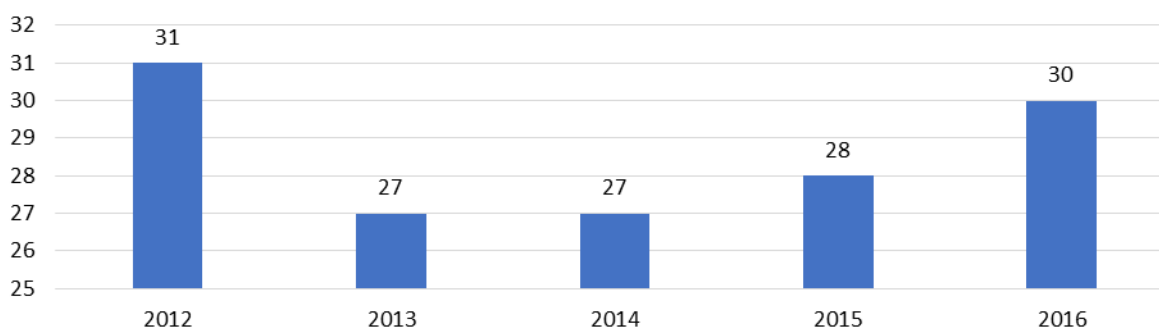
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Apteki

Według danych za rok 2016 w Lesznie działa 30 aptek. Ich liczba wzrosła o dwie w stosunku do roku poprzedniego.

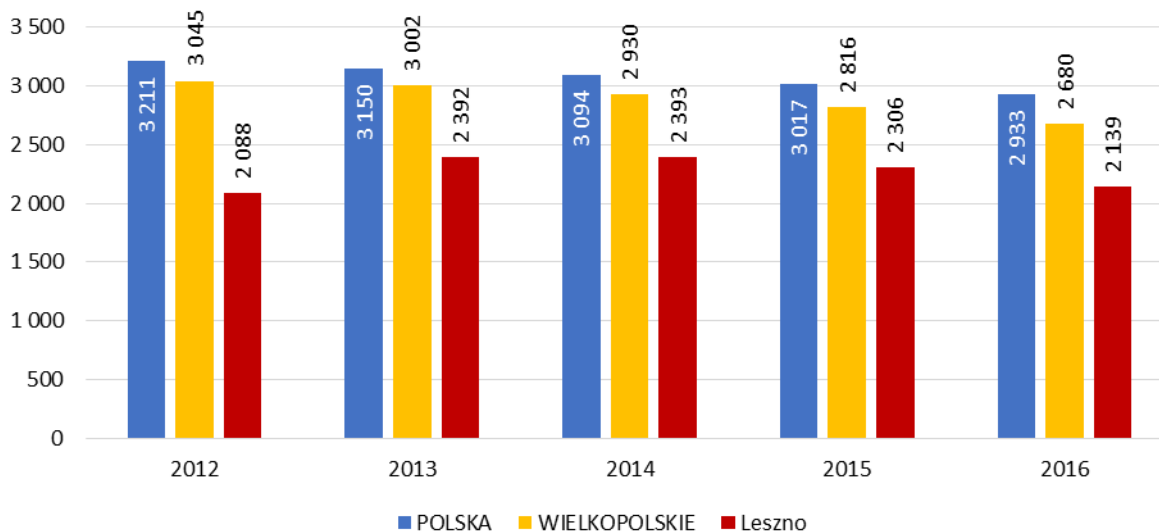
Tym samym wzrosła dostępność aptek dla mieszkańców miasta – w roku 2015 na jedną aptekę ogólnodostępną przypadało 2 306 osób, natomiast obecnie jest to 2 139 osób (167 osób mniej). Warto zaznaczyć, że mieszkańcy Leszna mają większy dostęp do aptek niż mieszkańcy województwa wielkopolskiego czy Polski. W pierwszym przypadku, na jedną aptekę przypada 2 680 osób, natomiast w drugim, 2 933.

Wykres 25. Liczba aptek w Lesznie w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 26. Ludność na aptekę ogólnodostępną w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Kadra medyczna

W roku 2015, w porównaniu do roku poprzedniego, wzrosła liczba lekarzy, pielęgniarek i położnych. Spadła natomiast liczba dentyistów (z 18 do 14), jednak i tak jest ona większa niż w roku 2013.

Tabela 37. Kadra medyczna w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Lekarze	248	344	381
Dentyści	11	18	14
Pielęgniarki	401	465	477
Położne	62	65	68

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Uzależnienia i profilaktyka

Narkomania²⁹

W Lesznie obecnie realizowany jest Miejski Program Zapobiegania Narkomanii na lata 2015-2018 (poprzedni Program objął lata 2011-2014). Program realizowany jest w Biurze ds. Uzależnień – Urzędu Miasta Leszna. W jego realizacji uczestniczą osoby fizyczne i prawne oraz organizacje pozarządowe działające w mieście.

Miejski Program Zapobiegania Narkomanii na lata 2015-2018 zakłada kontynuację działań podjętych w latach ubiegłych i jest zgodny z kierunkami zawartymi w ustawie o zapobieganiu narkomanii oraz

²⁹ Opracowano na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii za lata 2011-2016

z polityką miasta Leszna wpisując się w cele i zadania przyjęte do realizacji w ramach następujących dokumentów:

- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Lesznie na lata 2014-2016
- Program budowania miejskiego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w Lesznie na lata 2014-2016
- Program ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców Leszna na lata 2012-2015.

W celu otrzymania wiedzy na temat używania narkotyków przez młodzież w Lesznie przeprowadzono w 2012 roku badania ESPAD pod nazwą „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież w Lesznie”. Badanie prowadzone zostało przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie ROPSAN z Warszawy. Objęto nim 1705 uczniów z leszczyńskich szkół.

Pomimo faktu, iż posiadanie narkotyków w Polsce jest karane, młodzież deklaruje, że zdobycie takiej substancji nie jest trudne. Za trudne zdobycie marihuany lub haszyszu uznało 26,5% uczniów z klas III gimnazjum i 22,4% uczniów z klas II ponadgimnazjalnych. Inicjację narkotykową uczniowie określają na 14-15 lat. Palenie marihuany w okresie 30 dni przed badaniem najczęściej zdarzało się uczniom klas drugich ponadgimnazjalnych (7 %), nieco rzadziej gimnazjalistom z klas trzecich (4%). Najczęstszym miejscem zaopatrywania się w narkotyki jest dyskoteka, bar. Najczęstszym powodem sięgania po narkotyki jest ciekawość, ale wymieniano także zapomnienie o problemach, (24% dziewcząt), chęć bycia na „haju” (14%) chłopców, nuda (9%). Najczęściej używanym narkotykiem jest marihuana oraz amfetamina. W ostatnim czasie wzrasta popularność środków zwanych dopalaczami.

W trakcie realizacji Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii Miasto korzysta z wiedzy i doświadczenia osób zawodowo zajmujących się problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych, a w szczególności specjalistów psychoterapii uzależnień, psychologów, pedagogów prowadzących zajęcia terapeutyczne, konsultacyjne, edukacyjne i socjoterapeutyczne, funkcjonariuszy Policji, strażników miejskich, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych.

Adresatami programu są w szczególności okazjonalni użytkownicy narkotyków, problemowi użytkownicy narkotyków, młodzież szkolna (uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych).

Głównym celem Programu jest zahamowanie tendencji wzrostowej używania narkotyków na terenie Leszna i zmniejszenie skali związanych z tym problemów zdrowotnych i społecznych. Do celów operacyjnych należy:

1. Zmniejszenie zainteresowania narkotykami wśród młodzieży oraz wzmocnienie przekonania o ryzyku związanym z używaniem narkotyków.
2. Poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób problemowo zażywających narkotyki. Udzielanie pomocy ich rodzinom.
3. Zapobieganie problemom narkomanii wśród dzieci i młodzieży, w szczególności w środowisku szkolnym i rodzinnym.
4. Prowadzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.³⁰

W 2016 roku Biuro ds. Uzależnień na realizację Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii wykorzystano budżet w kwocie 421 692,09 zł z planowanego na 460 200,00 zł budżetu, co stanowi 92% planu. Wyraźnie widać, że budżet przeznaczony na realizację Programu rośnie (w stosunku do

³⁰ Miejski Program Zapobiegania Narkomanii na lata 2015-2018

roku 2011 wzrósł o 171%), a tym samym rośnie kwota wykorzystywana na cele zapobiegania narkomanii.

Tabela 38. Budżet Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii w latach 2011-2016

Budżet planowany (zł)	170 000,00	228 000,00	330 000	330 000	312 200,00	460 200,00
Budżet wykorzystany (zł)	155 041,03	214 167,43	301 590,51	324 899,02	289 701,57	421 692,09
% wykorzystania	91	94	91	98	93	92

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii za lata 2011-2016

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizowane były przez:

- Stowarzyszenie „Monar” Poradnia Profilaktyki Leczenia i Terapii Uzależnień (lata 2011-2016),
- Stowarzyszenie Nasza Alternatywa (lata 2014-2016),
- Fundację PL (lata 2015-2016),
- Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Hufiec Leszno (rok 2012 oraz lata 2014-2016),
- Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa „Małe Zatorze” (2016),
- Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii - Oddział Terenowy w Lesznie (lata 2011-2013),
- Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa Hufca ZHP (lata 2012-2013).

Działania realizowane w ramach Programu, koncentrują się na kilku najistotniejszych kwestiach.

Pierwszą z nich jest **podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku**. W ramach tego zadania, podejmuje się takie działania jak:

- grupy wsparcia dla rodziców,
- poradnictwo rodzinne,
- grupa dla osób problemowo używających,
- grupa wsparcia dla osób zagrożonych,
- zajęcia informacyjno-edukacyjne nt. narkotyków, mechanizmów uzależnienia, prawa dot. narkotyków i narkomanii,
- szkolenia w zakresie uzależnień dla rodziców,
- konsultacje psychologiczne,
- zajęcia profilaktyczne dla młodzieży (np. w roku 2016 „Blżej prawa” – udział wzięło 150 osób, w roku 2015 „Przyjemność i satysfakcja – wrażeń szukam poza chemią” – udział wzięło 6 098 uczniów i 156 nauczycieli),
- konsultacje dla rodziców i bliskich osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem,
- rozmowy z rodzicami osób eksperymentujących z narkotykami,
- szkolenia dla nauczycieli i wychowawców (np. w 2015 roku „Obecna sytuacja dotycząca narkotyków i dopalaczy. Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach z uczniem”, udział wzięło 47 osób, „Zagrożenia dopalaczami” – uczestniczyły 92 osoby),
- spotkania informacyjno-edukacyjne dla przedstawicieli placówek współuczestniczących w realizowaniu programów dla młodzieży oraz rodziców.

Nie można mówić o jednostajnym trendzie w zakresie poradnictwa rodzinnego na przestrzeni lat 2011-2016. W roku 2016 ogółem udzielono 1 663 porad (w tym 1 248 to porady dla osób eksperymentujących). Była to liczba zbliżona do stanu sprzed pięciu lat, kiedy to udzielono 1 680 porad. Największą liczbę porad odnotowano w roku 2013 – ponad 3,1 tys., a więc niemal dwa razy więcej niż w innych latach realizacji Programu.

Tabela 39. Liczba porad udzielanych w ramach poradnictwa rodzinnego w latach 2011-2016

Liczba porad	1 680	1 581	3 121	1 433	1 391	1 663
W tym dla osób eksperymentujących	Bd	bd	Bd	1 138	1 107	1 248

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii za lata 2011-2016

Drugim rodzajem działań realizowanych w ramach Programu jest **wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania profilaktyczne**. W ramach tego zadania, podejmuje się takie działania jak:

- zajęcia edukacyjno-informacyjne w ramach profilaktyki uniwersalnej dla dyrektorów szkół,
- ogólnopolska akcja „Profilaktyka a Ty”,
- zajęcia dla rodziców, uczniów, studentów, kuratorów sądowych, rady pedagogicznej,
- spotkania dla młodzieży i rodziców z psychologiem nt. profilaktyki zdrowotnej,
- zajęcia dla seniorów (np. w roku 2016 „Emocje w chorobie”),
- imprezy, festyny, pikniki rodzinne, happeningi (np. Boszkowo Fest, gra miejska „Leszno łączy pokolenia”, „Superbohater dnia codziennego”).

Liczba osób zaangażowanych we wzrost działań profilaktycznych, jest co roku inna. W ostatnim okresie sprawozdawczym było to 1 185 osób. W inne zajęcia (udział w akcjach, pokazach) organizowane w 2016 roku zaangażowanych było 457 osób (dla porównania, rok wcześniej były to odpowiednio 667 i 523 osoby, a w 2014 roku 867 i 1 008 osób).

W zakresie zadań związanych z **zintegrowaniem działań profilaktycznych**, w ramach Programu prowadzone są działania profilaktyczno-terapeutyczne, takie jak:

- grupa profilaktyczno-terapeutyczna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami (rok 2016: 10 osób, rok 2015: 12 osób),
- grupa profilaktyczno-terapeutyczna dla dzieci zagrożonych uzależnieniami (15 osób w 2016 roku, 59 w 2015),
- grupa dla osób problemowo używających narkotyki (94 osoby w 2016, 75 w 2015),
- zajęcia informacyjno-edukacyjne nt. narkotyków, mechanizmów uzależnienia,
- warsztaty dla młodzieży i rodziców z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom
- grupa postrehabilitacyjna,
- spotkania i warsztaty dla rodziców (np. w roku 2015 „Jak zapobiegać nadmiernemu korzystaniu z Internetu i komórek oraz gier hazardowych nastoletnich dzieci – chroniąc je przed uzależnieniem”),

- warsztaty dla dzieci młodzieży (n.in. z zakresu: asertywności, sposobów radzenia sobie ze stresem, agresji, cyberprzestępczości, skutecznej komunikacji, pracy w grupie, technik zapamiętywania, skutków uzależnień).

Miejski Program Zapobiegania Narkomanii przewiduje również **promowanie profilaktyki alternatywnej**, w tym m.in.

- zajęcia socjoterapeutyczne „Poznaj siebie”,
- zajęcia w grupie parateatralnej, filmowej i tanecznej,
- zajęcia w grupie „JIU-JITSU’
- zajęcia w grupie „Gitara i ja”,
- zajęcia w grupie dziennikarskiej,
- zajęcia survivalowo-wspinaczkowe,
- warsztaty fotograficzne,
- warsztaty TAI-CHI,
- imprezy harcerskie,
- imprezy i wyjazdy integracyjne,
- warsztaty (np. „Warto być razem – Alternatywa łączy ludzi”, „Młodzież w działaniu”,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży jako działania alternatywne wobec uzależnień,
- rozwój świadomości ekologicznej u młodzieży,
- rozwinięcie postaw prospołecznych i prorodzinnych.

W roku 2016 w ramach zajęć profilaktycznych odbyły się 92 spotkania dla 736 osób (w roku 2015 było to 378 spotkań, a w 2014 112).

Realizacja Programu to również **pomoc społeczna i socjalna dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka oraz ich rodzin**. Jest to pomoc bytowa, terapeutyczna i porady telefoniczne.

W roku 2016 z terapii w Punkcie Interwencji Kryzysowej skorzystała młodzież i jej rodzice – z problemami zaburzeń zachowania i emocjonalnymi – udzielono 233 porad i konsultacji (247 w 2015, 80 w 2014, 250 w 2013, 190 w 2012).

Przeprowadzono 385 interwencji kryzysowych (325 w 2015, 244 w 2014) w tym 360 interwencji dla osób eksperymentujących (247 w 2015). W 2015 roku przeprowadzono również 10 interwencji wobec rodziców.

W zajęciach grupy profilaktyczno-rozwojowo-terapeutycznej, w ostatnim okresie sprawozdawczym udział wzięło 295 osób w wieku 13-23 lata (211 osób w 2015, 184 w 2014, 270 w 2013, 435 w 2012).

W ramach Programu odbywa się również **wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii**. Jest to:

- realizacja warsztatów i grup terapeutycznych dla młodzieży z grup ryzyka (narkotyki i alkohol) oraz wzmocnienie rodzin w tworzeniu sprzyjających warunków wychowawczych) – realizuje/realizowało je Stowarzyszenie Nasza Alternatywa, a także Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii - oddział terenowy w Lesznie,

MOPR LESZNO

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W LESZNIE

UL. KORCZAKA 5 64-100 LESZNO

TEL.: 065 529 58 47, 520 70 46 FAX: 065 529 96 12

e-mail: mopr@leszno.pl

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla młodzieży eksperymentującej i używającej narkotyki, prowadzenie spotkań z młodzieżą – działania realizowane przez Stowarzyszenie „Monar” Poradnia Profilaktyki Leczenia i Terapii Uzależnień oraz Fundację Strefa PL,
- prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży metodą harcerską – realizowane m.in. przez Związek Harcerstwa Polskiego.

Alkoholizm³¹

Miasto Leszno na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma obowiązek corocznego uchwalania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określającego obszary w jakich podejmowane będą działania.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 zakłada kontynuację działań podjętych w latach ubiegłych i jest zgodny z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz polityką Miasta Leszna wpisując się w cele, zadania przyjęte do realizacji w ramach następujących dokumentów:

- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015 opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2013-2017,
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Lesznie na lata 2014-2016,
- Program budowania miejskiego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w Lesznie na lata 2014-2016,
- Program ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców Leszna na lata 2012-2015.

Program zakłada realizację czterech celów szczegółowych:

1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
3. Wsparcie w utrzymywaniu abstynencji.
4. Podejmowanie działań edukacyjnych na temat szkodliwości picia alkoholu.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest w Biurze ds. Uzależnień – Urzędu Miasta Leszna. W jego realizacji uczestniczą osoby fizyczne i prawne oraz organizacje pozarządowe działające w mieście.

Jak wynika z zapisów Programu, szacunkowo liczba osób uzależnionych w Lesznie to około 1 200, z czego z pomocy specjalistycznej w zakresie leczenia uzależnienia korzysta 28% osób. Dzieci żyjące w otoczeniu osób uzależnionych szacuje się na 2 400 osób, również dorośli żyjący w otoczeniu osób uzależnionych to 2 400 osób.

³¹ Opracowanie na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku w celu przeprowadzenia rozmów interwencyjno-motywujących wpłynęło 98 zgłoszeń, natomiast do października 2016 roku 91 zgłoszeń. W ramach usług pomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych udzielono 1 307 porad.

W związku ze stosowaniem przemocy domowej pod wpływem alkoholu prowadzono postępowanie wobec 43 osób. W roku 2015 w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 578 porad, konsultacji, porad prawnych oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

Zważywszy na to, że uzależnienie od alkoholu jednej osoby w rodzinie niesie za sobą skutki również dla pozostałych członków rodziny działania pomocowe należy kierować także do dzieci. Szacuje się, że liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym to około 4% populacji. W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielono pomocy 202 dzieciom ze szkół podstawowych oraz 204 osobom w wieku od 13 do 21 lat.

W Lesznie działają trzy poradnie leczenia uzależnień oraz jeden punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Ponadto 10 organizacji pozarządowych zaangażowanych jest w realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W mieście funkcjonują dwa Kluby Abstynenckie oraz cztery grupy samopomocowe AA. W realizację zadań angażują się także szkoły, pracownicy pomocy społecznej, policja i kuratorzy sądowi. Co roku zwiększa się liczba osób profesjonalnie przygotowana do pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem oraz uzależnionych. Miasto zapewnia także pomoc osobom zagrożonym uzależnieniami behawioralnymi.³²

W 2016 roku Biuro ds. Uzależnień na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi wykorzystało budżet w kwocie 868 586,58 zł z planowanego na 1 139 800 zł budżetu, co stanowi 76% planu. Budżet ten był najniższy w całym analizowanym okresie czasowym (największy był w roku 2014 – 1,270 mln zł). Również w tym okresie sprawozdawczym odnotowano najniższe jego wykonanie.

Tabela 40. Budżet Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi w latach 2011-2016

Budżet planowany (zł)	1 160 000,00	1 230 000,00	1 254 000,00	1 270 000,00	1 267 800,00	1 139 800,00
Budżet wykorzystany (zł)	1 035 074,67	1 127 348,08	1 020 229,09	1 152 415,92	1 146 519,37	868 586,58
% wykorzystania	89	91	81	92	90	76

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

W zakresie **zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych**, w ramach Programu realizowane są przede wszystkim:

- grupa rozwoju osobistego dla osób uzależnionych od alkoholu,
- punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- sesje dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin (18 rocznie),
- kluby abstynenckie (12 sesji terapeutycznych rocznie dla osób uzależnionych od alkoholu i 6 terapeutycznych sesji rodzinnych),
- porady psychologiczne.

³² Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017

W ramach usług instytucji pomocowych w mieście (konsultacje, poradnictwo) w roku 2016 udzielono 1 300 porad indywidualnych, w tym 1245 dla osób uzależnionych, a 55 dla członków rodzin. Liczba porad podlega corocznym zmianom, co jednak jest widoczne to to, że znacznie wzrosła po roku 2013 (mniej więcej dwukrotny wzrost). Zdecydowana większość porad (95,8% w ostatnim okresie sprawozdawczym) udzielana jest osobom uzależnionym.

Tabela 41. Liczba porad indywidualnych w latach 2011-2016

Liczba porad indywidualnych	979	738	671	1 223	1 307	1 300
W tym dla osób uzależnionych	Bd	bd	595	1 147	1 132	1 245
W tym dla członków rodzin	bd	Bd	76	76	56	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

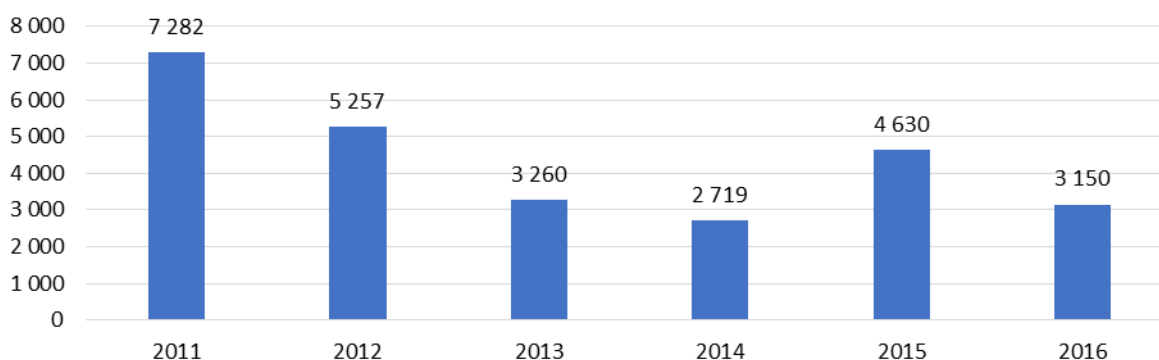
Program zakłada również **zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla uzależnionych od alkoholu, osadzonych w zakładach karnych, aresztach śledczych oraz osób, które opuściły te placówki**. Prowadzone są zajęcia terapeutyczne dla uzależnionych od alkoholu, osadzonych w areszcie śledczym dla kobiet, a także psychoterapia grupowa dla osób uzależnionych od hazardu.

Wspieranie **programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnych na rzecz zapobiegania używaniu alkoholu w szczególności przez dzieci i młodzież**, odbywa się poprzez:

1. Realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych

Zaliczyć można do nich wszelkie warsztaty profilaktyczne (np. „Przemoc w sieci”, „Wulgaryzmy – nie tylko pięścią stosujesz przemoc”, „Jak radzić sobie ze stresem”), programy profilaktyczne (np. „Używanie i nadużywanie”, „Epidemiologia i profilaktyka FAS”), festyny rodzinne (np. „Mamo, tato baw się z nami”, „Jestem aktywny – jestem zdrowy”).

Wykres 27. Liczba odbiorców programów profilaktyczno-edukacyjnych w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

W roku 2015 Biuro ds. Uzależnień włączyło się w Kampanię Wojewódzką pod nazwą „Uzależnia mnie tylko sport”. Brano udział w siedmiu wyjazdach na zawody międzygminne, a zakończenie kampanii

odbyło się w Lesznie. W imprezie profilaktycznej uczestniczyło 185 mieszkańców Leszna i 500 mieszkańców sąsiadujących gmin.

2. Działalność świetlic socjoterapeutycznych

Według danych za 2016 rok na terenie miasta Leszna działa 13 świetlic terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (10 świetlic w szkołach podstawowych, jedna w szkole gimnazjalnej, jedna świetlica parafialna, Klub Młodzieżowy).

W świetlicach prowadzone takie formy pracy jak: zajęcia edukacyjne, rekreacyjno-sportowe, pomoc w nauce dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, nauka prawidłowego funkcjonowania w życiu społecznym, bale karnawałowe, dożywianie – podwieczorki.

Największa liczba dzieci korzysta z działalności świetlic socjoterapeutycznych w szkołach podstawowych. Co warto zauważyć, liczba ta systematycznie spada – w roku 2011 było to 182 dzieci, a pięć lat później 137.

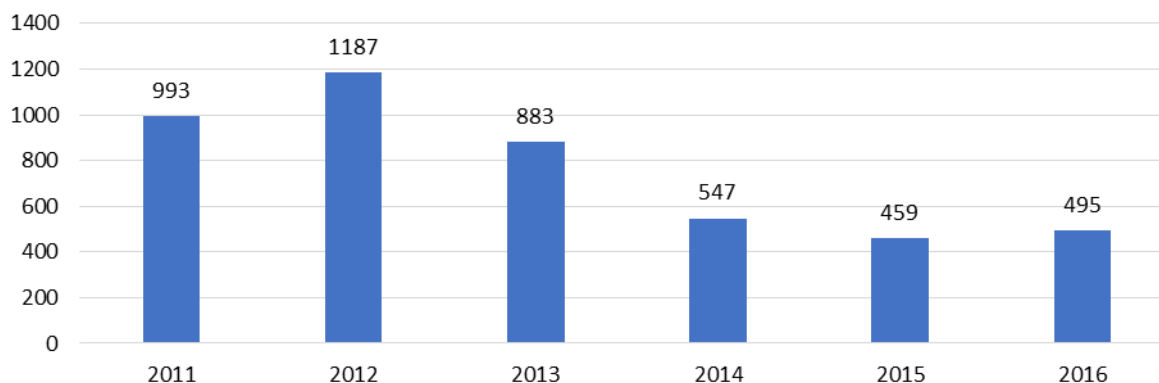
Tabela 42. Liczba dzieci korzystających ze świetlic socjoterapeutycznych w latach 2011-2015

W szkołach podstawowych	182	180	167	154	149	137
W gimnazjach	49	31	14	15	15	15
W parafiach	18	18	16	14	15	16
Klub Młodzieżowy	-	14	15	14	21	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

Świetlice organizują również zimowy i letni wypoczynek. Dzieci i młodzież mogą skorzystać z wyjazdów na zimowiska, półkolonie, pikniki, kolonie, obozy terapeutyczne, turystyczno-wypoczynkowe. W roku 2016, w okresie zimy i lata z różnych form wypoczynku skorzystało 495 dzieci i młodzież. Podobnie jak w przypadku liczby dzieci korzystających ze świetlic socjoterapeutycznych, widoczny jest stopniowy spadek liczby korzystających.

Wykres 28. Liczba dzieci korzystających z wyjazdów letnich i zimowych w latach 2011-2016

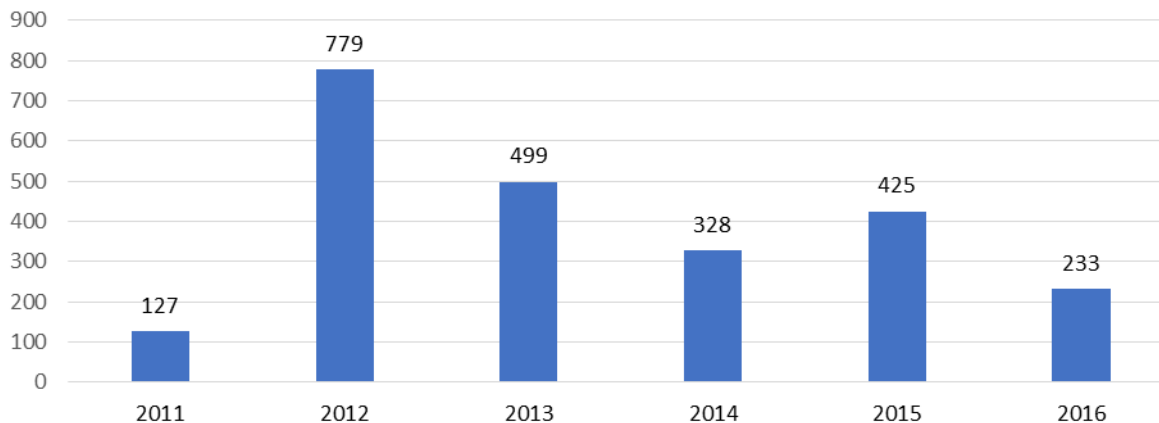

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

Młodzież z tzw. grup ryzyka, może uczęszczać również na zajęcia rekreacyjno-sportowe (m.in. tenis stołowy, piłka nożna, boks i kickboxing). W roku 2016 w pozalekcyjnych zajęciach sportowych wzięło udział 382 uczestników (328 w 2015, 348 w 2014, 267 w 2013, 189 w 2012, 139 w 2011).

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to również **szkolenia różnych grup zawodowych**. W 2016 roku zorganizowano osiem szkoleń, w których wzięło udział 233 uczestników.

Wykres 29. Liczba uczestników szkoleń różnych grup zawodowych w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

Wśród szkoleń można wymienić:

- szkolenie dla sprzedawców „Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”,
- szkolenie dla rodziców uczniów „Co każdy rodzic wiedzieć powinien”,
- szkolenie dla pedagogów szkół leszczyńskich – „Funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych rola pedagoga szkolnego jako osoby wspierającej dziecko”
- szkolenie dla wychowawców świetlic pn. Socjoterapeutyczne formy pracy z dzieckiem z rodziny z problemem alkoholowym,
- szkolenie w zakresie profilaktyki hazardu dla rady pedagogicznej,
- szkolenie dla pedagogów – Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych,
- szkolenie dla nauczycieli „Szkola w procedurze interwencji wobec przemocy w rodzinie”,
- szkolenie dla rodziców „ Rozwiązywanie konfliktów”.

Interdyscyplinarny zespół roboczy ds. przeciwdziałania przemocy w 2016 roku zajmował się sprawami 113 rodzin (65 w roku 2015, 76 w 2014, 41 w 2013, 50 w 2012), w których wystąpił problem alkoholowy i sporządzona została „Niebieska Karta”. Według sprawozdania za rok 2015, w ramach Programu prowadzono m.in. grupę wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, zajęcia edukacyjno-terapeutyczne dla klientek OIK oraz osób z zewnątrz, zajęcia terapeutyczne dla dorosłych, zajęcia edukacyjno-terapeutyczne, korekcyjno-kompensacyjne, opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci, dyżury interwencyjno-wspierające dla ofiar i sprawców przemocy, dyżury interwencyjno-konsultacyjne dla ofiar przemocy i osób w kryzysie.

Spada liczba osób/rodzin, którym udzielono pomocy w formie ambulatoryjnej. Dotyczy to zarówno pomocy jednorazowej, jak i rodzin objętych długofalową pomocą. W roku 2015 było to odpowiednio 87 i 68. Należy jednak zaznaczyć, że liczby te, choć niższe niż w latach wcześniejszych, są wyższe niż te odnotowane w roku 2011.

Spadła również liczba porad, konsultacji, interwencji, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, porad prawnych i telefonicznych.

W analizowanym okresie czasowym odbywały się również spotkania grupowe. Były to zarówno działania skierowane do kobiet, jak i rodziców i dzieci.

Tabela 43. Uczestnicy spotkań grupowych w latach 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Grupa poszerzająca samoświadomość kobiet „Gdzie jestem?”	11	26	18	29	10
Grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą domową	14	18	13	17	18
Grupa kształcąca umiejętności wychowawcze - warsztaty profilaktyczne zapobiegające przemocy wobec dzieci	9	37	26	37	13
Zajęcia edukacyjno-terapeutyczne, korekcyjno-kompensacyjne, opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub innym kryzysem	6	27	47	65	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2015

W ramach **wspierania rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych** prowadzona jest współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości, Ośrodkiem Interwencyjno Readaptacyjnym, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej.

W latach 2011-2012 organizowano interdyscyplinarne szkolenia dla policjantów, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych przedstawicieli miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych na temat programów interwencji wobec przemocy domowej i współpracy służb.

W ramach Programu ma również miejsce **wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych**. Odbywa się to w następujących formach:

- Prowadzenie Klubów Abstynenckich (Stowarzyszenie „Ruch Trzeźwościowy”, Leszczyńskie Stowarzyszenie „Klub Abstynentów” oraz w roku 2014 „Fundacja Młodzi w Uzależnieniu”)
- Prowadzenie działalności aktywizującej osoby uzależnione od alkoholu (Klub Inteligencji Katolickiej)
- Działania profilaktyczno-terapeutyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym z uwzględnieniem zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych („Fundacja Młodzi w Uzależnieniu”)
- Prowadzenie Leszczyńskiego Biura Wolontariatu (Fundacja Centrum Aktywności Twórczej, Stowarzyszenie Leszczyński Bank Żywności)
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu wśród osób dorosłych (Fundacja „Odzew”, Fundacja Jesienny Uśmiech, Stowarzyszenie Wygraj Siebie).
- Realizacja warsztatów i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy (Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka)

- Promowanie zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie zajęć sportowych (Klub Sportowy Polonia 1912)
- Udzielanie wsparcia żywnościowego dla rodzin z problemem uzależnień (rok 2011, Stowarzyszenie „Echo”).

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracuje w zespołach programowych, których zadaniem jest:

- prowadzenie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami mającymi problemy alkoholowe
- działania profilaktyczno- edukacyjne dla mieszkańców Leszna
- współpraca z organizacjami pozarządowym
- wybór nowych, autorskich ofert programowych
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i sprzedawania napojów alkoholowych
- opiniowanie, wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Zespół ds. rozmów interwencyjno-motywujących przeprowadza posiedzenia komisji, podczas których udziela pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym. W roku 2016 do MKRPA zgłoszono 101 osób, a więc trzy więcej niż rok wcześniej. Jest to jednak liczba dużo mniejsza niż w latach 2011-2013.

W przypadku spraw skierowanych do sądu, znacznie spadła liczba postanowień o leczeniu, co jednak może wiązać się z ogólną mniejszą liczbą skierowań do tej instytucji.

Tabela 44. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zgłoszono do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (osoby)	125	132	127	100	98	101
Przeprowadzone rozmowy	104	96	91	94	42	56
Skierowani do biegłego	68	55	59	54	55	57
Skierowani do Sądu	54	46	35	40	36	38
W sprawach skierowanych do sądu postanowiono:						
Postanowienia o leczeniu stacjonarnym	7	10	9	10	3	0
Postanowienia o leczeniu niestacjonarnym	28	21	19	19	6	1
Postanowienia Sądu o oddaleniu wniosku	4	7	1	0	1	4
Sprawy w toku	12	8	6	11	26	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

Na swoich posiedzeniach Komisja opiniuje również wnioski dotyczące zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W roku 2016 liczba wydanych zezwoleń była najwyższa od roku 2012. Co roku największa liczba zezwoleń dotyczy sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5%, w tym piwa.

Tabela 45. Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydana w latach 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zezwolenie na napoje alkoholowe o zawartości alkoholu do 4,5% w tym piwo	155	91	54	51	40	66
Napoje alkoholowe o zawartości alkoholu powyżej 4,5% - 18% z wyjątkiem piwa	60	29	37	29	20	45
Napoje alkoholowe o zawartości alkoholu powyżej 18%	60	20	42	35	20	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

Liczba punktów sprzedaży alkoholu w roku 2016 wyniosła w Lesznie 139. Było to więc sześć więcej niż rok wcześniej i najwięcej w całym okresie 2011-2016. O pięć spadła natomiast liczba lokali gastronomicznych. W ostatnich dwóch okresach sprawozdawczych nieznacznie wzrosła liczba skontrolowanych punktów, a wraz z nią liczba stwierdzonych nieprawidłowości. Niezmiennie najczęściej dotyczą one braku zezwoleń na sprzedaż alkoholu w miejscu sprzedaży.

Tabela 46. Liczba istniejących i kontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu w latach 2011-2016

Punkty sprzedaży alkoholu	130	137	135	129	133	139
Lokale gastronomiczne	51	58	58	59	60	55
Ogółem punkty skontrolowane	181	195	193	188	193	194
Ilość stwierdzonych nieprawidłowości	8	9	12	9	22	14
Najczęściej pojawiające się nieprawidłowości:						
Brak tablic informujących	3	2	1	0	1	0
Brak zezwoleń na sprzedaż alkoholu w miejscu sprzedaży	5	7	11	9	20	13
Reklama napojów alkoholowych	0	0	0	0	1	1
Spożywanie alkoholu na terenie sklepów	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi za lata 2011-2016

Oświata

Zadania Miasta w zakresie oświaty określa ustawa o systemie oświaty, ustawa Karta Nauczyciela, rozporządzenia wykonawcze do w/w ustaw oraz inne przepisy obejmujące swoim zakresem sprawy związane z działaniem na rzecz dzieci i młodzieży (np. ustawa o pomocy społecznej, ustawa o kulturze fizycznej, ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich i inne).

Głównym zadaniem Miasta jest prowadzenie przedszkoli, szkół i placówek oświatowych.

Leszno jako miasto na prawach powiatu wykonuje zarówno zadania określone dla gminy jak i powiatu.

Zadaniem własnym Miasta Leszna jako gminy jest prowadzenie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. Zadaniem gminy jest również udzielanie dotacji niepublicznym przedszkolom, szkołom podstawowym i gimnazjom prowadzonym przez osoby prawne i fizyczne. Zadaniem własnym Miasta Leszna jako powiatu jest prowadzenie szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych oraz placówek oświatowych.

Do zadań organu prowadzącego szkołę należy w szczególności:

1. Zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
2. Zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
3. Wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
4. Zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;
5. Wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Placówki i uczniowie

W roku szkolnym 2015/2016 Miasto prowadziło:

- 15 przedszkoli i 2 oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej Nr 9,
- 10 szkół podstawowych,
- 8 gimnazjów,
- 3 licea ogólnokształcące,
- 5 zespołów szkół ponadgimnazjalnych,
- 1 zespół szkół specjalnych,
- 4 placówki oświatowe.

Na dzień 31.08.2016 roku na terenie miasta funkcjonowało: 5 zespołów, 10 szkół i placówek niepublicznych w tym o uprawnieniach szkół publicznych, prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne, oraz Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy (prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym),

Poniższe zestawienia prezentują szczegółowe dane prowadzonych przez Miasto przedszkoli, szkół i placówek w latach 2011-2016.

W roku szkolnym 2015/2016 do prowadzonych przez Miasto przedszkoli uczęszczało łącznie 1 601 dzieci. Najwięcej do Przedszkola Miejskiego Nr 11 (142 uczniów) oraz Przedszkola Miejskiego Nr 18 (140 uczniów).

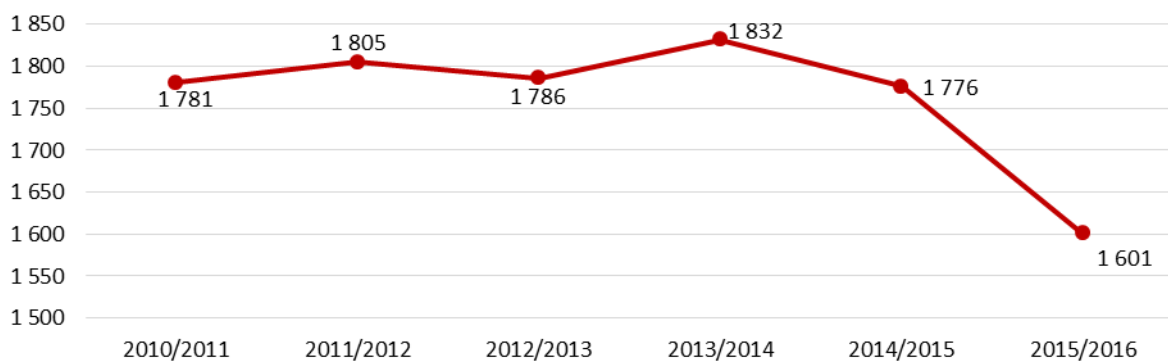
Tabela 47. Przedszkola w roku szkolnym 2015/2016

Przedszkole	Liczba		Liczba nauczycieli	
	Oddz.	Ucz.	Osoby	Etaty
Przedszkole Miejskie Nr 3	5	125	10	10,56
Przedszkole Miejskie Nr 4	3	68	5	5,28
Przedszkole Miejskie Nr 5	4	93	8	8,45
Przedszkole Miejskie Nr 6	2	38	5	5,40
Przedszkole Miejskie Nr 7	6	115	10	10,80
Przedszkole Miejskie Nr 8	5	121	10	10,64
Przedszkole Miejskie Nr 10	5	125	9	9,77
Przedszkole Miejskie Nr 11	6	142	13	13,68
Przedszkole Miejskie Nr 12	4	77	7	7,40
Przedszkole Miejskie Nr 13	4	100	11	11,78
Przedszkole Miejskie Nr 15	4	80	6	6,38
Przedszkole Miejskie Nr 18	6	140	13	13,82
Przedszkole Miejskie Nr 19	5	124	10	10,59
Przedszkole Miejskie Nr 20	5	120	9	9,50
Przedszkole Miejskie Nr 21	6	96	17	18,76
Oddziały „przedszkolne” przy SP Nr 9	2	37	SP 9	SP 9

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

Ogólna liczba uczniów przedszkoli znacznie spadła w porównaniu do lat poprzednich. Najwięcej dzieci uczęszczało do przedszkoli w roku szkolnym 2013/2014 (1 832, a więc o 14,4% więcej niż w roku szkolnym 2015/2016). Co należy zaznaczyć, liczba przedszkoli i oddziałów przedszkolnych pozostała bez zmian (15 przedszkoli i dwa oddziały).

Wykres 30. Liczba uczniów w przedszkolach w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

W roku szkolnym 2015/2016 do prowadzonych przez Miasto szkół podstawowych uczęszczało łącznie 4 670 uczniów (najwięcej do Szkoły Podstawowej nr 7 – 887), a do gimnazjów 1 962 (najwięcej do Gimnazjum nr 9 – 330).

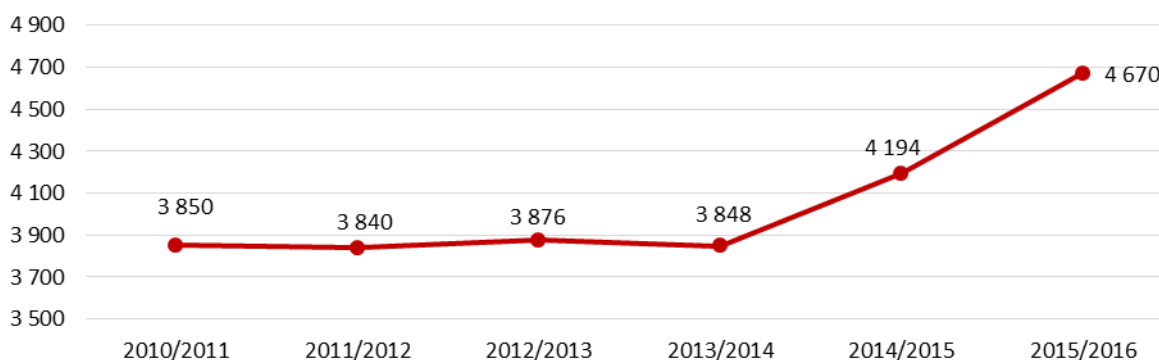
Tabela 48. Szkoły podstawowe i gimnazja w roku szkolnym 2015/2016

Szkoła	Liczba		Liczba nauczycieli	
	Oddz.	Ucz.	Osoby	Etaty
Szkoła Podstawowa Nr 1	14	261	28	26,56
Szkoła Podstawowa Nr 2	11	190	19	17,50
Szkoła Podstawowa Nr 3	9	166	19	17,33
Szkoła Podstawowa Nr 4	11	230	25	19,00
Szkoła Podstawowa Nr 5	21	490	32	28,64
Szkoła Podstawowa Nr 7	37	887	81	73,50
Szkoła Podstawowa Nr 9	30	740	55	53,61
Szkoła Podstawowa Nr 10	18	339	31	28,81
Szkoła Podstawowa Nr 12	31	677	61	55,50
Szkoła Podstawowa Nr 13	29	622	58	56,16
Gimnazjum Nr 1	15	314	40	34,20
Gimnazjum Nr 2	6	99	19	15,00
Gimnazjum Nr 4	13	321	44	36,81
Gimnazjum Nr 5	10	293	37	26,37
Gimnazjum Nr 7	14	281	40	36,76
Gimnazjum Nr 8	12	262	34	30,65
Gimnazjum Nr 9	15	330	32	27,41

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

Liczba dzieci pobierających naukę w szkołach podstawowych w latach szkolnych 2010/2011-2013/2014 utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W kolejnych latach znacznie wzrosła – w roku szkolnym 2015/2016 o 21,3% w stosunku do roku szkolnego 2010/2011.

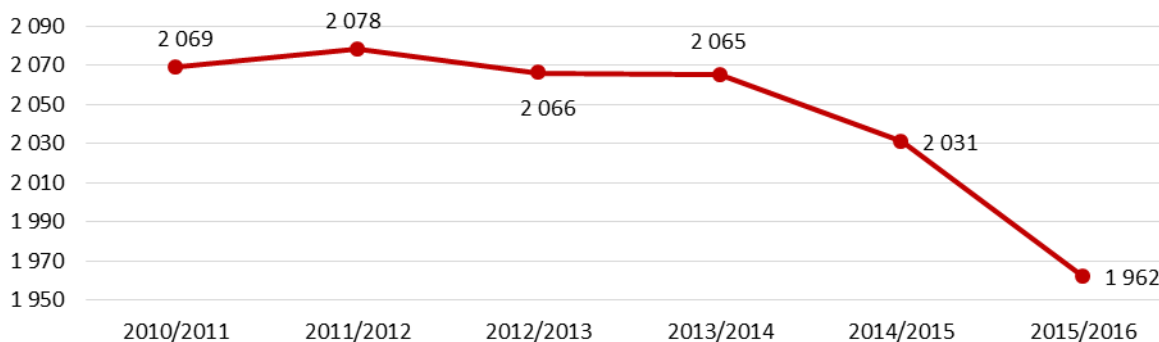
Wykres 31. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

Zupełnie inną tendencję obserwujemy w przypadku liczby uczniów gimnazjów. Tu podobnie jak ma to miejsce w szkołach podstawowych, liczba dzieci w latach szkolnych 2010/2011-2013/2014 utrzymywała się na zbliżonym poziomie, po czym w kolejnych latach spadła – w roku szkolnym 2015/2016 o 5,2% w stosunku do roku szkolnego 2010/2011.

Wykres 32. Liczba uczniów w gimnazjach w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

W roku szkolnym 2015/2016 do prowadzonych przez Miasto liceów ogólnokształcących uczęszczało łącznie 1 835 uczniów, a do techników i szkół zawodowych 2 911.

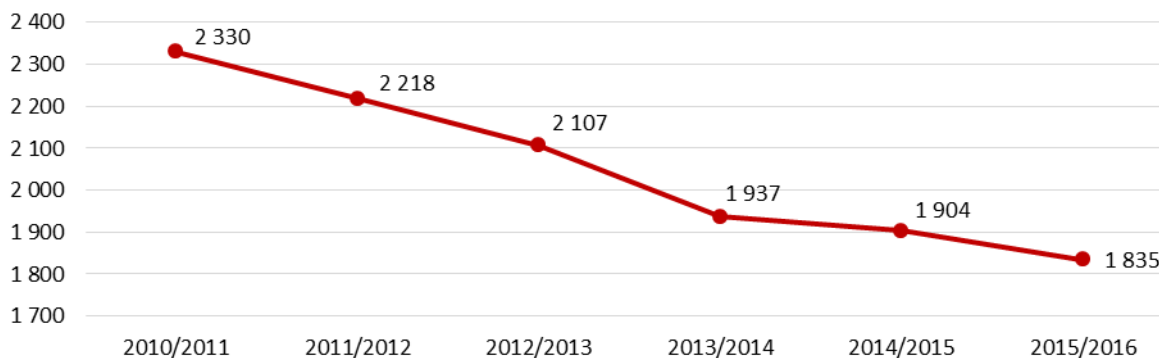
Tabela 49. Licea ogólnokształcące, zespoły szkół ponadgimnazjalnych, zespoły szkół specjalnych i placówki oświatowe w roku szkolnym 2015/2016

Szkoła	Liczba		Liczba nauczycieli	
	Oddz.	Ucz.	Osoby	Etaty
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 (I Liceum Ogólnokształcące)	21	621	64	58,60
II Liceum Ogólnokształcące	21	622	71	59,50
III Liceum Ogólnokształcące	15	411	44	40,17
Zespół Szkół Ekonomicznych (Technikum Nr 1, ZSZ Nr 1)	39	842	90	84,55
Zespół Szkół Technicznych (Technikum Nr 2, ZSZ Nr 2)	22	503	48	38,70
Zespół Szkół Rolniczo-Budowlanych (Technikum Nr 3, ZSZ Nr 3, Technikum Uzun. dla Dorosłych Nr 3)	22	515	68	59,89
Zespół Szkół Ochrony Środowiska (Technikum Nr 4, ZSZ Nr 4, IV Liceum Ogólnokształcące)	36	817	88	73,90
Zespół Szkół Elektroniczno-Telekom. (Technikum Nr 5, ZSZ Nr 5)	15	345	47	37,44
Zespół Szkół Specjalnych (Szkoła Podstawowa Nr 6, Gimnazjum Nr 6, ZSZ Specjalna, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy)	26	200	80	74,60
Centrum Kształcenia Praktycznego	-	-	33	26,20
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	-	-	18	17,75
Międzyszkolny Ośrodek Sportowy wraz z Międzyszkolną Pływalnią Edukacyjną	-	-	27	12,60
Bursa Międzyszkolna Nr 1	-	-	5	4,33

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

Podobnie jak w przypadku gimnazjów, liczba uczniów liceów ogólnokształcących spada, z tą różnicą, że jest to spadek systematyczny obserwowany przez cały okres 2010-2016. Spadek w roku szkolnym 2015/2016, w stosunku do roku szkolnego 2010/2011, wyniósł 21,2%.

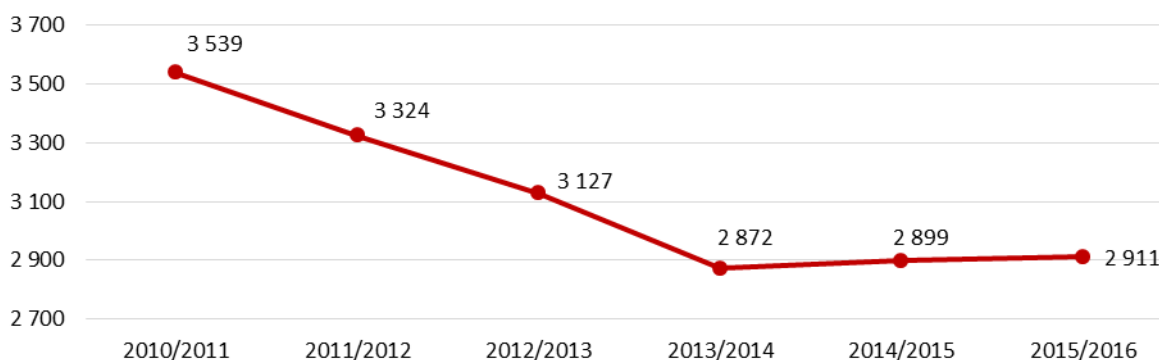
Wykres 33. Liczba uczniów w liceach ogólnokształcących w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów*

Spadek odnotowano również w zakresie liczby uczniów w technikumach i szkołach zawodowych, z tą różnicą, że liczba ta unormowała się w ostatnich trzech latach. Spadek w roku szkolnym 2015/2016, w stosunku do roku szkolnego 2010/2011, wyniósł 17,7%.

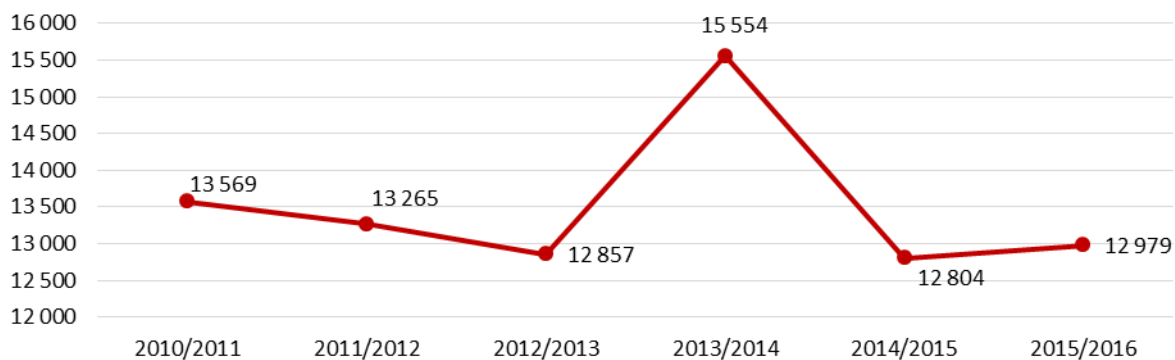
Wykres 34. Liczba uczniów w technikumach i szkołach zawodowych w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów*

łącznie w roku szkolnym 2015/2016 w placówkach edukacyjnych prowadzonych przez Miasto, naukę pobierało 12 979 uczniów. Średnio na rok szkolny w całym okresie 2010-2016, był to 13 505 uczniów, przy czym największą liczbę odnotowano w roku szkolnym 2013/2014 – 15 554. Co należy zaznaczyć, liczba przedszkoli i szkół, była w tym roku taka sama jak w pozostałych latach.

Wykres 35. Łączna liczba uczniów pobierających naukę w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

Wydatki

Realizując zadania oświatowe Miasto zapewnia bieżące utrzymanie przedszkoli, szkół i jednostek oświatowych poprzez realizację wydatków osobowych i rzeczowych.

Wydatki na oświatę pokrywane są z następujących źródeł:

1. Subwencja oświatowa – otrzymywana z budżetu państwa na prowadzenie szkół i placówek (nie obejmuje prowadzenia przedszkoli).
2. Dotacje – otrzymywane z budżetu na realizację zadań szczegółowych (np. stypendia socjalne, wyprawki szkolne,...).
3. Dochody własne – opłaty za świadczenia przedszkoli przekraczające podstawy programowe, opłaty za internaty, opłaty za wynajem sal sportowych, lekcyjnych, itp.
4. Budżet Miasta – środki z dochodów Miasta przeznaczone na utrzymanie przedszkoli, uzupełnienie subwencji oświatowej, realizacja zadań dodatkowych realizowanych zgodnie z decyzjami Rady Miejskiej np. zajęcia pozalekcyjne, program powszechnej nauki pływania, dodatkowe zajęcia sportowo-rekreacyjne, zajęcia w czasie ferii zimowych i wakacji letnich, itp.
5. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego.

Łączne wydatki na oświatę Miasta Leszno, w roku 2016 (według planu) wyniosły 155,6 mln złotych, a więc w porównaniu do wydatków sprzed sześciu lat, było to aż 39,4% więcej (119,5 mln złotych). Łatwo zaobserwować, że kwota łączna wydatków rosła systematycznie przez cały analizowany okres czasowy.

Wzrost wydatków dotyczy wszystkich prowadzonych przez Miasto placówek edukacyjnych. W przypadku przedszkoli wynosi 39,4% (z 12,8 mln w roku 2010 do 17,8 mln złotych w 2016), szkół podstawowych 45,7% (z 25,2 mln do 36,7 mln złotych), gimnazjów 25,8% (z 15,6 mln do 19,6 mln złotych), szkół ponadgimnazjalnych 14% (z 43,7 mln do 49,8 mln złotych), a placówek 15,6% (z 7,5 mln do 8,7 mln złotych).

Tabela 50. Wydatki na oświatę w latach 2010-2016 (zł)

	Wydatki 2010	Wydatki 2011	Wydatki 2012	Wydatki 2013	Wydatki 2014	Wydatki 2015	Plan 2016
Przedszkola	12 771 584,45	14 490 844,55	15 548 865,74	16 595 660,04	16 880 642,19	17 086 327,08	17 799 060,00
Szkoły podstawowe	25 170 012,99	26 308 610,47	28 653 692,59	30 042 212,52	31 530 476,54	33 910 957,65	36 680 020,92
Gimnazja	15 586 051,64	16 760 448,43	17 930 148,06	18 462 175,62	18 635 176,49	19 033 589,62	19 605 932,62
Szkoły ponadgimnazjalne	43 693 277,85	45 213 714,32	47 077 793,33	47 204 728,91	47 050 567,88	48 199 656,62	49 795 600,66
Placówki	7 491 341,70	7 719 996,61	7 938 353,28	8 115 315,92	8 222 198,02	8 466 820,90	8 663 656,00
Inwestycje	4 528 418,46	6 806 638,75	3 036 915,10	3 543 580,93	6 642 265,22	3 020 238,02	2 520 347,00
Stypendia socjalne	437 291,15	545 500,00	582 091,00	741 340,00	1 080 561,87	978 954,58	671 430,00
Stypendia doktoranckie	26 340,00	34 650,00	30 000,00	51 200,00	16 800,00	35 000,00	35 380,00
Stypendia, nagrody i granty edukacyjne oraz wyjazdy w ramach Miejskiego Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży	98 625,00	89 496,00	142 537,00	74 122,30	88 772,40	96 150,00	110 000,00
Wyprawki szkolne	48 337,95	64 856,32	104 982,70	149 205,50	139 926,37	68 742,80	0,00
Dotacje na szkoły niepubliczne, żłobki, dotacje celowe za dzieci uczęszczające do przedszkoli w innych gminach, dotacja podręcznikowa dla szkół niepublicznych, dotacja celowa na zadania realizowane na podstawie porozumień, umów między jednostkami samorządu terytorialnego	8 581 742,07	10 508 938,76	11 801 680,70	12 812 796,82	13 798 601,31	14 524 559,75	16 957 013,00
Razem	119 528 098,78	130 247 784,72	134 721 354,61	139 376 566,63	145 916 458,76	147 739 206,90	155 635 202,40

**przedstawiono wydatki wspólne dla wszystkich lat (wiersz „RAZEM” obejmuje całość wydatków, również tych nieujętych w tabeli)*

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi³³

W Przedszkolu Miejskim Nr 21 funkcjonują dwa oddziały specjalne i dwa oddziały integracyjne, do których uczęszczają dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dzieci i ich rodzice objęci są pomocą psychologiczno-pedagogiczną oraz korzystają z opłacanych przez miasto Leszno dowozów do przedszkola busem.

Wszystkie dzieci w przedszkolach miejskich posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zwolnione są z opłaty za czas przekraczający realizację podstawy programowej.

W ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzona jest praca z dziećmi zdolnymi tzw. rozwijanie talentów. Dzieci objęto również terapią pedagogiczną i logopedyczną - praca niwelująca deficyty zgodnie z diagnozą pedagogiczną.

Szkoła Podstawowa Nr 13 jest szkołą, w której funkcjonują oddziały integracyjne, a uczniowie objęci tam są odpowiednimi formami pomocy.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w pozostałych szkołach objęci są pomocą psychologiczno-pedagogiczną min. przez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjnych, terapii logopedycznej, biorą udział w kołach zainteresowań oraz w zajęciach rozwijających uzdolnienia, uczestniczą w zajęciach socjoterapeutycznych, objęci są nauczaniem indywidualnym zgodnie z orzeczeniem PPP, mają dostosowane formy i warunki podczas sprawdzianu w klasie szóstej oraz w czasie bieżącej pracy na lekcjach. W przypadku odpowiednich orzeczeń PPP zatrudniona jest pomoc nauczyciela lub przydzielono dodatkowe godziny.

W ramach wewnętrznego doskonalenia nauczycieli zorganizowano we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną szkolenia Rady Pedagogicznej min. na temat pracy z dzieckiem autystycznym.

Działania podjęte przez szkolny zespół nauczycieli Gimnazjum Nr 7 z oddziałami integracyjnymi, to m.in. przygotowanie programów wsparcia dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (zajęcia korekcyjno-kompensacyjne i dydaktyczno-wyrównawcze) oraz przygotowanie programu edukacyjno-terapeutycznego dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia (zajęcia socjoterapii, rewalidacji, biofeedback, logopedii), wspieranie uczniów wybitnie zdolnych.

W pozostałych szkołach organizuje się i przeprowadza m.in. zajęcia warsztatowe związane ze skuteczną komunikacją czy cyberprzemocą. Działania szkół są skierowane do uczniów ze zdiagnozowaną dysleksją, dysgrafią, dysortografią oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Działania odbywają się z dostosowaniem warunków i form przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego do potrzeb uczniów.

W szkołach ponadgimnazjalnych dla uczniów z orzeczeniami kształcenia specjalnego zespoły nauczycieli opracowały indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne i rewalidacyjne. Prowadzono zajęcia rozwijające uzdolnienia i wspierające rozwój dziecka, dla uczniów przygotowujących się do olimpiad, konkursów przedmiotowych posiadających opinię PPP o udzieleniu zezwolenia na indywidualny tok lub program nauczania. Dostosowano warunki zdawania

³³ Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w roku 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

egzaminów zewnętrznych – przeprowadzanie egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Zespół Szkół Specjalnych jest szkołą programowo nakierowaną na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W Zespole działa szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa i szkoła przysposabiająca do pracy. W Zespole Szkół Specjalnych powołano koordynatorów prac zespołów do planowania i koordynowania udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dla każdego ucznia zostają przydzielone określone zajęcia rewalidacyjne, logopedyczne i pomoc psychologiczna. Dla każdego ucznia jest opracowany jest również indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny na dany etap edukacyjny. IPETY podlegają ewaluacji przez zespół nauczycieli i specjalistów.

Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna udziela wsparcia szkołom, w których uczą się uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wsparcie to odbywa się szczególnie przez indywidualne porady i konsultacje dla nauczycieli.

Współpraca podejmowana jest również m.in. z instytucjami działającymi na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: Poradnię Zdrowia Psychicznego, MOPR, Centrum Pomocy Psychologicznej i Psychoterapii MCP „Alternatywa”.

Zdawalność egzaminów

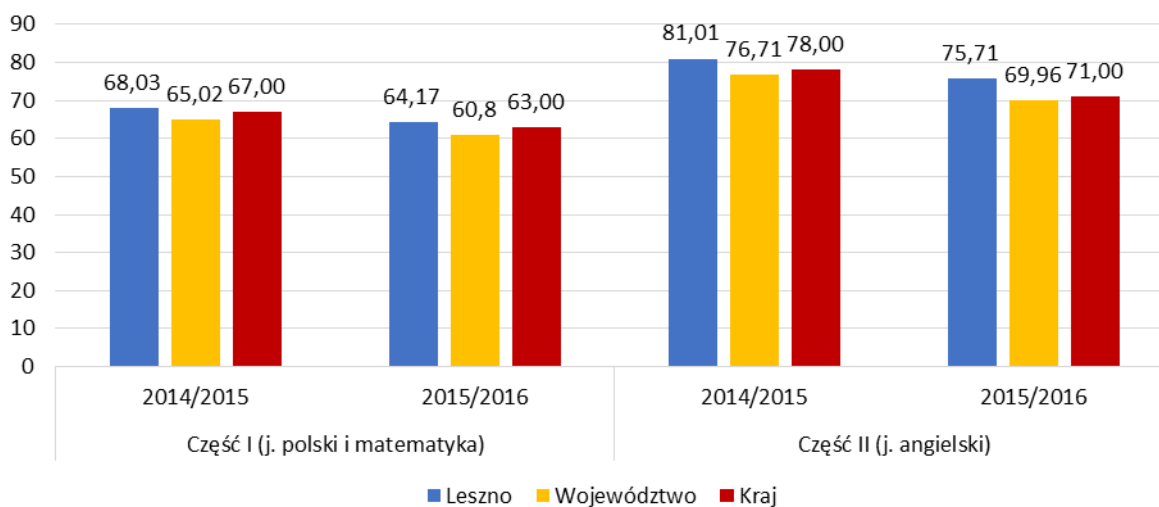
Sprawdzian

Przystąpienie do sprawdzianu jest warunkiem ukończenia szkoły podstawowej, ale nie określa się minimalnego wyniku, jaki uczeń powinien uzyskać (nie ma progu zdawalności). Sprawdzian obejmuje wiadomości i umiejętności zawarte w wymaganiach określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do trzech kluczowych przedmiotów nauczanych na dwóch pierwszych etapach edukacyjnych, tj. języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego.

Jak pokazują poniższe dane, uczniowie lesznieńskich szkół podstawowych osiągnęli lepsze średnie wyniki sprawdzianu, niż ich rówieśnicy z województwa wielkopolskiego i kraju. Dotyczy to zarówno roku szkolnego 2015/2016, jak i poprzedniego, zarówno dla języka polskiego, matematyki i języka angielskiego.

Lepsze wyniki osiągnięto podczas drugiej części sprawdzianu.

Wykres 36. Średnie wyniki procentowe sprawdzianu w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016

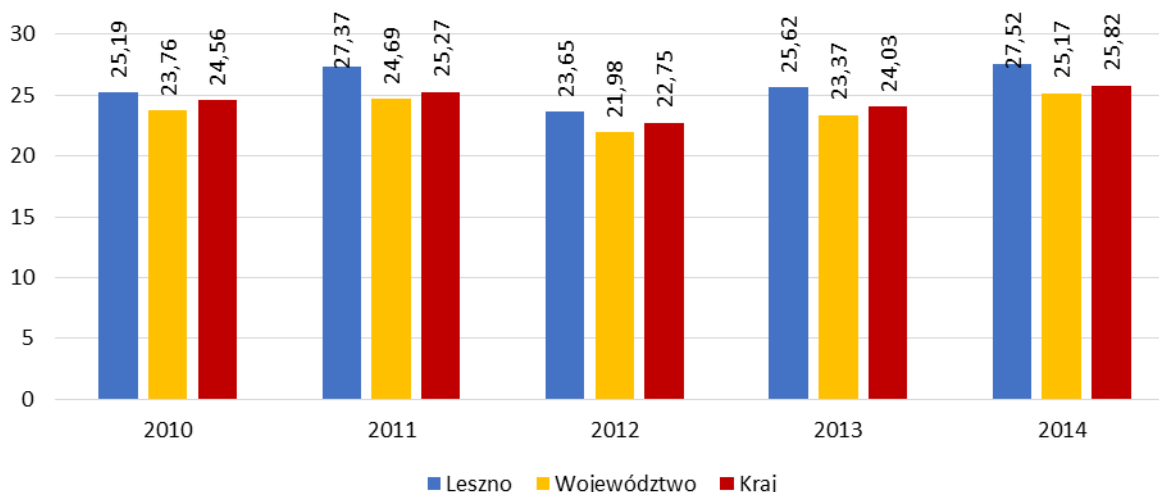

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2014/2015 i 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

W latach wcześniejszych uczeń mógł uzyskać na sprawdzanie maksymalnie 40 punktów. Na poniższym wykresie przedstawiono średnie wyniki punktowe szkół podstawowych w latach 2010-2014.

Jak widać, również w czasie tych sprawdzianów lesznieńska młodzież radziła sobie nieco lepiej niż uczniowie innych wielkopolskich i polskich szkół (za wyjątkiem roku 2014, kiedy to nieco wyższą średnią uzyskano w skali kraju).

Wykres 37. Średnie wyniki punktowe ze sprawdzianu szkół podstawowych w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

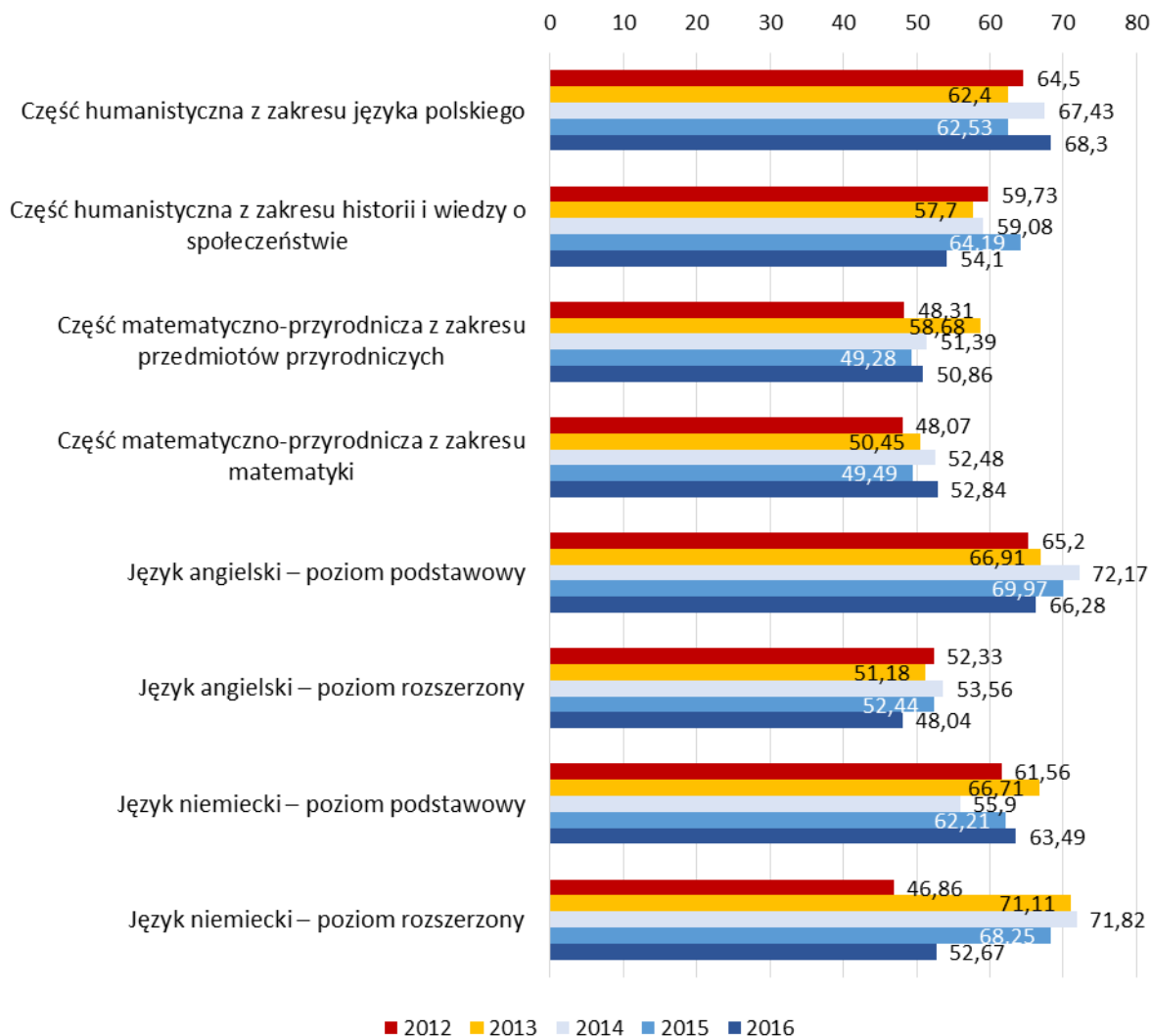
Egzamin gimnazjalny

Egzamin gimnazjalny przeprowadzany jest w trzeciej klasie gimnazjum. Obejmuje on część humanistyczną (z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie, z zakresu języka polskiego), część matematyczno-przyrodniczą (z zakresu przedmiotów przyrodniczych - biologia, chemia, fizyka, geografia oraz z zakresu matematyki) oraz część z języka obcego nowożytnego (na poziomie podstawowym lub na poziomie rozszerzonym).

Egzamin jest obowiązkowy, co oznacza, że musi przystąpić do niego każdy uczeń kończący szkołę. Przystąpienie do egzaminu jest jednym z warunków ukończenia szkoły.

Na poniższym wykresie przedstawiono średnie wyniki punktowe z egzaminu gimnazjalnego w latach 2012-2016. Biorąc pod uwagę średnią ocen z całego tego okresu, to najlepsze wyniki uczniowie osiągnęli w części podstawowej z języka angielskiego (68,11) oraz części humanistycznej z zakresu języka polskiego (65,03), a najłabsze w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki (50,67).

Wykres 38. Średnie wyniki procentowe uzyskane przez uczniów podczas egzaminu gimnazjalnego w latach 2012-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2011-2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów

Niemal co roku gimnazjaliści z Leszna osiągają lepsze wyniki niż ma to miejsce w skali całego województwa, i tylko nieco słabsze niż te odnotowane w skali kraju (dotyczy części humanistycznej z zakresu języka polskiego, części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych oraz z zakresu matematyki).

Uczniowie leśzennskich gimnazjów mogą pochwalić się również tym, że co roku osiągają lepsze wyniki w częściach językowych egzaminu – zarówno w przypadku języka angielskiego, jak i niemieckiego, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym (duża różnica jest widoczna szczególnie w przypadku egzaminu z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym).

Egzamin maturalny

Egzamin maturalny nie jest obowiązkowy, co oznacza, że każdy absolwent szkoły ponadgimnazjalnej samodzielnie podejmuje decyzję o przystąpieniu do niego.

Egzamin maturalny pełni trzy zasadnicze funkcje:

1. Stanowi poświadczenie osiągnięcia przez absolwenta wymaganego prawem poziomu wiadomości i umiejętności w zakresie języka polskiego, matematyki i wybranego języka obcego – w przypadku zdania wszystkich egzaminów obowiązkowych w części pisemnej (na poziomie podstawowym) oraz w części ustnej (bez określania poziomu).
2. Określa poziom wykształcenia ogólnego absolwentów w zakresie przedmiotów, z których przystępowali do egzaminów.
3. Zastępuje egzamin wstępny do szkół wyższych, które wykorzystują wyniki egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów – przede wszystkim na poziomie rozszerzonym – jako kryteria w procesie rekrutacji.

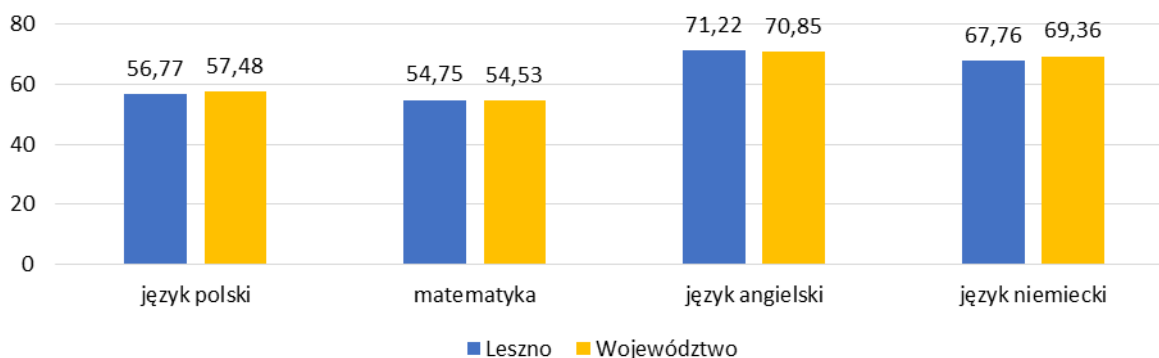
Egzamin maturalny w nowej formule obowiązuje: absolwentów liceów ogólnokształcących – od roku szkolnego 2014/2015, absolwentów techników – od roku szkolnego 2015/2016.

Najważniejsze zmiany w egzaminie maturalnym:

1. Wszyscy absolwenci przystępują obowiązkowo do egzaminu pisemnego z jednego przedmiotu na poziomie rozszerzonym.
2. Nowa formuła części ustnej egzaminu z języka polskiego.
3. Nowe kryteria oceniania (holistyczne podejście).
4. Więcej zadań w arkuszach egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności złożone.

Lesznieńscy maturzyści piszący egzamin w roku 2016, lepiej poradzili sobie z częścią językową, przy czym w przypadku języka angielskiego, osiągnęli nieco lepszy wynik niż ich rówieśnicy z województwa.

Wykres 39. Średnie wyniki procentowe w części pisemnej egzaminu maturalnego – poziom podstawowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów*

Matura międzynarodowa

Liczba osób przystępujących do sesji maturalnej maj 2016 w II LO w Lesznie wyniosła 35 osób (32 w 2015). Maksymalna liczba punktów do zdobycia na maturze to 45, natomiast maksymalna liczba punktów uzyskana w II LO to 44 (42 w 2015 roku). Średnia liczba punktów uzyskana w II LO to 34,23 (33 w 2015 roku.)

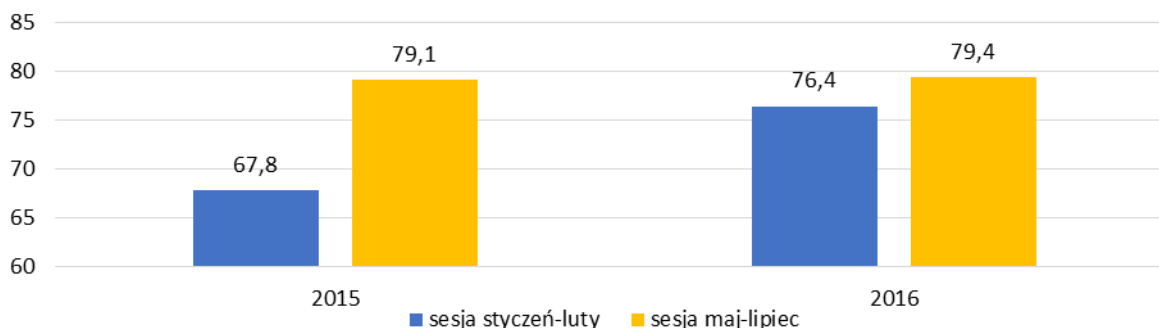
Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie

Egzamin zawodowy może być przeprowadzany w ciągu całego roku szkolnego w terminie ustalonym przez dyrektora komisji okręgowej, w uzgodnieniu z dyrektorem Komisji Centralnej. Egzamin składa się z części pisemnej i praktycznej.

Do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w sesji styczeń-luty 2016, przystąpiło po raz pierwszy 652 zdających, zdało egzamin 76,4% (w roku ubiegłym było to 454 zdających, z czego zdało 67,8%). Do egzaminu w sesji maj-lipiec 2016 przystąpiło po raz pierwszy 1 058 zdających, zdało egzamin 79,4% (rok wcześniej zdało 79,1% ze wszystkich 903 zdających).

Zarówno w roku 2015, jak i 2016, lepsze wyniki osiąganą podczas sesji w miesiącach maj-lipiec. W obu sesjach odbywających się w roku 2016, wyniki w Lesznie były wyższy niż w skali województwa (sesja styczeń-luty: Leszno – 76,4, województwo – 73,3; sesja maj-lipiec: Leszno – 79,4, województwo – 74,7).

Wykres 40. Wyniki egzaminu zawodowego w roku 2015 i 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianów i egzaminów*

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Cele i formy współpracy

Program współpracy organów samorządowych Miasta Leszna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok to dokument określający wzajemne zasady działań dwóch suwerennych stron: samorządowej i pozarządowej. Program jest efektem dążenia władz Miasta Leszna do rozwoju społeczności lokalnej, budowania aktywności obywatelskiej oraz stwarzania warunków do realizacji inicjatyw służących mieszkańcom. Reguluje on zakres współpracy w wymiarze finansowym oraz niefinansowym, a także określa jej formy, realizatorów i zadania przewidziane do realizacji.

Celem głównym Programu jest rozwój współpracy Miasta Leszna z organizacjami pozarządowymi oraz ram na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego. Cel ten jest realizowany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Określenie ram współpracy i poprawa jakości komunikacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a organami samorządowymi Miasta Leszna.
2. Promowanie działań i osiągnięć leszczyńskich organizacji pozarządowych.

3. Wsparcie procesów integracji organizacji pozarządowych i mieszkańców w Lesznie.
4. Rozwijanie i podejmowanie partnerskich relacji wewnątrz i międzysektorowych przy realizacji zadań publicznych, wspieranie w skutecznym działaniu i zarządzaniu.
5. Wzmocnienie organizacji pozarządowych w zakresie zwiększania wiedzy dot. ich funkcjonowania oraz roli dywersyfikacji źródeł finansowania. Informowanie organizacji pozarządowych o potencjalnych źródłach.
6. Zwiększenie świadomości współodpowiedzialności mieszkańców Leszna, organizacji pozarządowych za budowanie społeczeństwa obywatelskiego Leszna poprzez realizację zadań publicznych.
7. Tworzenie warunków do społecznej aktywności.
8. Promowanie i rozwój wolontariatu wśród lokalnej społeczności.

Przedmiotem współpracy Miasta Leszna i organizacji pozarządowych jest umożliwienie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w celu zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców Leszna.

Współpraca Miasta Leszna z organizacjami pozarządowymi może odbywać się w szczególności w następujących formach:

1. Współpraca w zakresie tworzenia polityk publicznych (w tym m.in. konsultowanie z organizacjami pozarządowymi aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, funkcjonowanie ciał konsultacyjno-doradczych i inicjatywno-doradczych, doradztwo i udzielanie pomocy merytorycznej organizacjom pozarządowym).
2. Współpraca w zakresie realizacji zadań publicznych (w tym zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym poprzez otwarte konkursy ofert, tryb pozakonkursowy, regranting, zakup usług, przygotowywanie i realizacja projektów partnerskich finansowanych ze środków zewnętrznych, realizacja przedsięwzięć z udziałem mieszkańców poprzez inicjatywę lokalną; szczegółowy tryb i kryteria oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych określa odrębna uchwała Rady Miejskiej Leszna).
3. Infrastruktura współpracy i tworzenie warunków do społecznej aktywności (w tym m.in. wspieranie inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych oraz procesów integracji sektora pozarządowego, promowanie działalności organizacji pozarządowych, współpraca oraz udzielanie pomocy w zakresie dywersyfikowania źródeł finansowania, inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń wzmacniających organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców i Miasta Leszna).

Ustalono następujące zadania priorytetowe do realizacji w 2017 roku:

1. Określa się priorytetowe zadania w sferze pożytku publicznego w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy osobom i rodzinom w trudniej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób poprzez m.in.:
 - świadczenie pomocy w Ośrodku Interwencyjno-Readaptacyjnym,
 - świadczenie pomocy w Domu Dziecka,
 - udzielanie wsparcia w Klubach Seniora,
 - udzielanie pomocy w Środowiskowym Domu Samopomocy,
 - świadczenie specjalistycznego poradnictwa dla osób/rodzin w trudnych sytuacjach życiowych,
 - wspieranie działań w zakresie pomocy socjalnej i materialnej,
 - Wspieranie działań na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób wykluczonych społecznie,
 - wspieranie działań w zakresie rehabilitacji społecznej,

- wspieranie działań w zakresie przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami,
 - wspieranie działań na rzecz osób przewlekle chorych wymagających codziennej opieki,
 - prowadzenie działalności wspierającej rozwój wspólnot lokalnych i działań związanych z włączaniem obywateli oraz organizacji pozarządowych w pracach na rzecz Miasta Leszna.
2. Określa się priorytetowe zadania w sferze pożytku publicznego w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, a także promocji i organizacji wolontariatu w tym m.in.:
- podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu promocję zdrowia i rozpowszechnienie zdrowego stylu życia,
 - prowadzenie grup wsparcia/klubów dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi, w tym m.in. prowadzenie warsztatów i grup terapeutycznych, prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla młodzieży eksperymentującej i używającej narkotyki, prowadzenie spotkań z młodzieżą, działania w zakresie promocji zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom i dysfunkcjom w życiu społecznym, działania dotyczące przeciwdziałania przemocy, działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu, działania aktywizujące osoby uzależnione,
 - świadczenie pomocy dla młodzieży w Ośrodku Wsparcia Dziennego,
 - działania profilaktyczno-terapeutyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym z uwzględnieniem zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych
 - organizacja akcji promujących ideę wolontariatu, szkolenia wolontarystyczne, aktywizacja i działanie szkolnych kół wolontariatu oraz prowadzenie Centrum Wolontariatu.
3. Określa się priorytetowe zadania w sferze pożytku publicznego w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr i dziedzictwa narodowego, w tym m.in.:
- wspieranie działań kulturalnych na rzecz środowiska lokalnego, w tym edukacja kulturalna, organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych,
 - wspieranie lokalnych inicjatyw wydawniczych, w tym publikacje upowszechniające wiedzę o dorobku miasta i jego znaczeniu w rozwoju regionu oraz kraju,
 - wspieranie i koordynowanie działań na rzecz integracji pomiędzy wszystkimi podmiotami działającymi w sferze kultury,
 - promowanie twórczości lokalnych twórców i artystów.
4. Określa się priorytetowe zadania w sferze pożytku publicznego w zakresie kultury fizycznej i sportu, w tym m.in.:
- szkolenie sportowe dla dzieci i młodzieży w klubach sportowych Miasta Leszna,
 - rozwój dyscyplin sportowych promujących Miasto Leszno,
 - organizacja znaczących imprez sportowo-rekreacyjnych dla Miasta Leszna o zasięgu międzynarodowym, krajowym, lokalnym,
 - sport masowy i sport osób niepełnosprawnych.³⁴

³⁴ Roczny Program Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego na rok 2017

Według Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych Urzędu Miasta Leszna na terenie miasta zarejestrowanych jest 360 organizacji pozarządowych, w tym 35 ma status OPP. Są to:

- Fundacje - 41 podmiotów,
- Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne – 246 podmioty,
- Kluby sportowe i Uczniowskie Kluby Sportowe – 52 podmioty,
- Stowarzyszenia zwykłe w rejestrach nadzorowanych przez Prezydenta Miasta Leszna – 21 podmiotów,
- Stowarzyszenia zwykłe – stara ewidencja (ważna do 20 maja 2018 r.) – 20 podmiotów,
- Stowarzyszenia zwykłe – nowa ewidencja, która obowiązuje od 20 maja 2016 r. – 1 podmiot.

Dodatkowo Urząd Miasta Leszna prowadzi rejestr organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z którymi jest w stałym kontakcie i nawiązuje współpracę finansową lub pozafinansową. W internetowej Bazie NGO prowadzonej przez Urząd Miasta Leszna, do której wpis jest dobrowolny, jest obecnie 210 wpisów.³⁵

W urzędzie Miasta Leszna działa Biuro Pełnomocnika ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, które zajmuje się m.in.

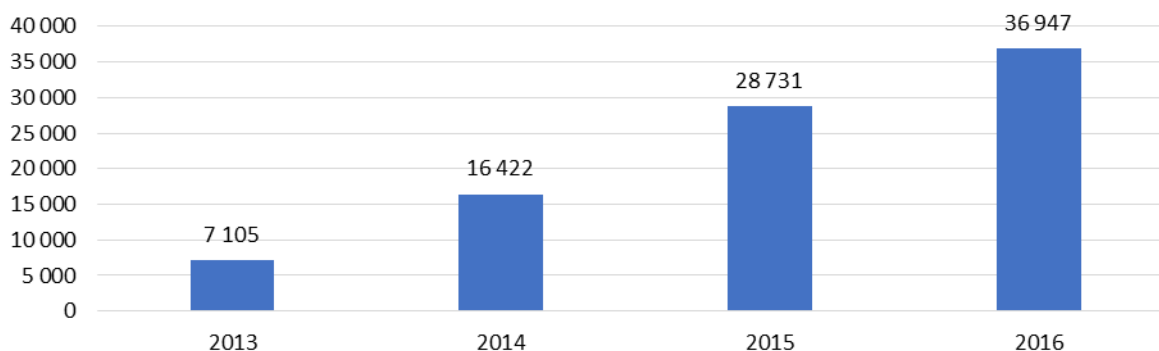
- koordynowaniem prac przygotowawczych nad realizacją Programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami,
- przygotowaniem corocznych zbiorczych informacji z realizacji Programu współpracy Miasta,
- koordynowaniem działań Urzędu Miasta Leszna w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- koordynowaniem konsultacji społecznych z organizacjami pozarządowymi,
- wyszukiwaniem projektów, programów i grantów umożliwiających uzyskanie dofinansowania na działalność podejmowaną przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe zarejestrowane na terenie miasta Leszna i informowanie ich o tych możliwościach,
- koordynowaniem projektów realizowanych w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi,
- pomaganiem w przygotowaniu przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe wniosków o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych,
- aktualizowaniem serwisu internetowego dla organizacji pozarządowych, w szczególności w zakresie potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania,
- prowadzeniem strony Urzędu Miasta Leszna dla organizacji pozarządowych oraz profilu społecznościowego Facebook LESZCZYŃSKIE NGO,
- przygotowaniem na wniosek zainteresowanych organizacji pozarządowych rekomendacji,
- organizowaniem szkoleń i spotkań organizacji pozarządowych,
- współpracą z wydziałami i jednostkami, zajmującymi się sprawami organizacji pozarządowych,
- prowadzeniem wykazu stowarzyszeń i organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Leszna,
- upowszechnianiem informacji na temat zasad tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych,

³⁵ Sprawozdanie z realizacji Roczego Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za rok 2016

- promowaniem środowiska leszczyńskich organizacji pozarządowych, idei wolontariatu oraz aktywności społecznej np. Kampania „Zostaw swój 1% w Lesznie”, targi organizacji pozarządowych, akcja „Aktywne Obywatelskie Leszno”,
- wymianą dobrych praktyk dotyczących współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. poprzez aktywne uczestnictwo w różnych projektach, grupach dyskusyjnych,
- działalność na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego i wspieranie rozwoju lokalnego.

Przy stronie internetowej Urzędu Miasta Leszna prowadzona jest zakładka adresowa do organizacji pozarządowych, na której zamieszczane są informacje m.in. o wydarzeniach, działaniach, inicjatywach podejmowanych przez przedstawicieli leszczyńskich organizacji pozarządowych, ogłoszeniach i ofertach wolontariatu oraz podzakładki takie jak: *wszystko o NGO, pojęcia, akty prawne, przydatne linki, inicjatywa lokalna, dokumenty do pobrania*. Jak wynika ze statystyk, liczba odsłon zakładki z roku na rok wzrasta.

Wykres 41. Liczba odsłon strony internetowej w części poświęconej organizacjom pozarządowym: ZAKŁADKA NGO

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Rocznej Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za rok 2016

Współpraca w zakresie tworzenia polityk publicznych

Z roku na rok zwiększa się liczba organizacji pozarządowych biorących udział w tworzeniu różnych dokumentów strategicznych. Samorząd leszczyński od kilku lat zaprasza organizacje pozarządowe do współpracy już na etapie tworzenia dokumentów. W latach 2014-2016 przedmiotem konsultacji był projekt uchwały w sprawie Programu współpracy organów samorządowych Miasta Leszna z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego. Organami opiniodawczymi byli: Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Leszczyńska Rada Seniorów, Rada Sportu Miasta Leszna.

W roku 2014 konsultowano również Strategię Rozwoju Kultury w Lesznie na lata 2014-2020 oraz Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Osób Starszych „Seniorzy w Lesznie 2014-2020”.

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych

Wdrażanie polityk publicznych odbywa się bezpośrednio poprzez realizację zadań publicznych. Sfera zadań publicznych znalazła swoje odzwierciedlenie w art. 4 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Głównym argumentem współpracy w tym obszarze jest dążenie do

lepszego zaspokajania potrzeb społecznych z wykorzystaniem potencjału partnerów. Przy realizacji zadań publicznych zgodnie z art. 5 ust. 1 wspomnianej wyżej Ustawy samorząd, a szerzej administracja publiczna, współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie własnych zadań, odpowiednio do swojego zakresu terytorialnego. Współpraca Miasta Leszna z podmiotami Programu w latach 2015-2016 obejmowała zarówno formę finansową jak i pozafinansową. Realizując zapisy Roczno Programu samorząd sukcesywnie zwiększał zakres i formy współpracy.

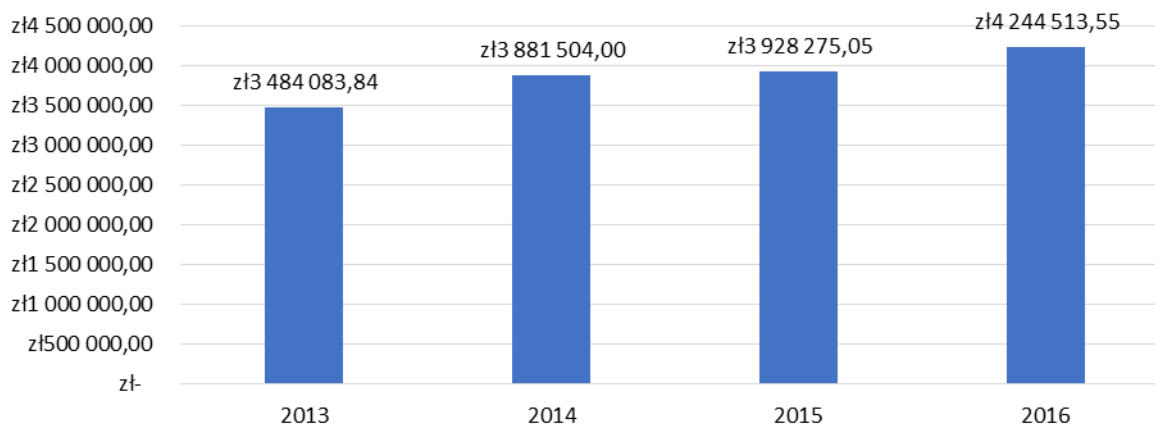
Do finansowych form współpracy Miasta Leszna z organizacjami sektora pozarządowego zalicza się w szczególności zlecenie realizacji zadań publicznych w trybie otwartych konkursów ofert oraz w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. „małe granty”).

Większość środków finansowych zaplanowanych na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe na lata 2014-2016 przyznana była w trybie otwartych konkursów ofert.

Ponadto organizacje oraz inne podmioty uprawnione realizowały zadania publiczne o charakterze lokalnym lub regionalnym z pominięciem otwartych konkursów ofert. Odbywało się to zgodnie z procedurą tzw. „małych grantów”.

W 2016 roku Urząd Miasta Leszna przyznał organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom uprawnionym, działającym w różnych obszarach pożytku publicznego, dotacje w łącznej kwocie 4 244 513,55 zł (z czego kwota 4 133 132,86 zł została prawidłowo rozliczona). Było to o 8,1% więcej niż w roku 2015 oraz 21,8% więcej niż trzy lata wcześniej.

Wykres 42. Łączna kwota przyznana przez Urząd Miasta Leszna organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom uprawnionym, działającym w różnych obszarach pożytku publicznego w latach 2013-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Roczno Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za lata 2013-2016

W 2016 roku Urząd Miasta Leszna ogłosił 24 konkursy, w wyniku których, organizacje pozarządowe złożyły ogółem 222 oferty o dofinansowanie, natomiast w wyniku rozstrzygnięć komisji konkursowych zawarto 185 umów o dofinansowanie.

W ramach „małych grantów”, w tym roku sprawozdawczym złożono 53 oferty, podpisano 47 umów w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ogółem złożono 275 ofert o dofinansowanie, podpisano 232 umowy na realizację zadań publicznych.

Co roku, w otwartych konkursach ofert, największe kwoty są wnioskowane i przyznawane w ramach zadania „pomoc społeczna”. Według ostatnich danych organizacje w sumie wnioskowały o 1,6 mln złotych (22,4% więcej niż w 2015 roku). Kwota jaką przyznano to 1,4 mln (5,3% więcej niż rok wcześniej), a czego wykorzystano 98,3%.

W drugiej kolejności największe środki przyznawane są dla realizacji zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia (choć biorąc pod uwagę całość okresu 2013-2016, to NGO intensywniej wnioskowały o dotacje w ramach kultury i sztuki). W roku 2016 było to 495 tys. złotych (wnioskowano o 545,3 tys. złotych), a więc 15,9% więcej niż rok wcześniej).

Kwota dotacji przyznanych na realizację zadań z zakresu kultury i sztuki, była ponad dwa razy mniejsza niż łączna kwota wnioskowana. Wyniosła 237,2 tys. złotych i była niższa o 1,4% niż rok wcześniej.

Lesznieńskie NGO w roku 2016 zawnioskowały łącznie o 3,3 mln złotych na realizację zadań z zakresu sportu. Wysokość przyznanych dotacji wyniosła w sumie 1,8 mln złotych (7,3% więcej niż w 2015 roku), z czego wykorzystano 95,7%.

W ramach pozostałych zadań, w roku 2016 organizacje realizowały zadania z zakresu turystyki, promocji, edukacji i poradnictwa obywatelskiego. Na ten cel otrzymały dotacje odpowiednio w wysokości 15 tys., 38,4 tys., 7,2 tys. oraz 60 tys. złotych. Środki wykorzystano w 100%.

Natomiast w latach 2013-2015 w ramach pozostałych zadań, NGO otrzymywały dotację na realizację projektów związanych z rozwijaniem kontaktów i współpracy między społecznościami Leszna i miast partnerskich oraz związanych z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Leszna na lata 2010-2015 w zakresie rewitalizacji społecznej.

Tabela 51. Zestawienie dotacji uzyskanych przez organizacje pozarządowe w latach 2013-2016 w otwartych konkursach ofert

	2016	2015	2014	2013
Zadanie - pomoc społeczna				
Łączna wnioskowana przez NGO kwota	1 601 862,60 zł	1 308 367,54 zł	1 428 905,00 zł	1 584 625,90 zł
Przyznana kwota dotacji	1 363 208,99 zł	1 294 287,05 zł	1 175 784,00 zł	1 169 737,84 zł
Kwota wykorzystana	1 339 974,29 zł	1 293 982,09 zł	1 110 819,70 zł	1 097 056,40 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	98,3%	100,0%	94,5%	93,8%
Zadanie - ochrona i promocja zdrowia				
Łączna wnioskowana przez NGO kwota	545 336,00 zł	476 049,40 zł	502 496,00 zł	382 000,00 zł
Przyznana kwota dotacji	495 000,00 zł	427 000,00 zł	473 000,00 zł	378 000,00 zł
Kwota wykorzystana	494 937,00 zł	427 000,00 zł	472 869,62 zł	378 000,00 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Zadanie - kultura i sztuka				
Łączna wnioskowana przez NGO kwota	524 840,00 zł	597 878,70 zł	719 638,00 zł	626 705,00 zł
Przyznana kwota dotacji	237 250,00 zł	240 500,00 zł	286 000,00 zł	261 500,00 zł
Kwota wykorzystana	234 150,00 zł	238 931,40 zł	266 663,83 zł	261 500,00 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	98,7%	99,3%	93,2%	100,0%
Zadanie - sport				
Łączna wnioskowana przez NGO kwota	3 300 425,18 zł	2 955 307,00 zł	3 304 222,75 zł	2 906 293,75 zł
Przyznana kwota dotacji	1 807 300,00 zł	1 679 000,00 zł	1 804 000,00 zł	1 506 000,00 zł
Kwota wykorzystana	1 729 189,80 zł	1 630 475,02 zł	1 793 109,81 zł	1 503 179,78 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	95,7%	97,1%	99,4%	99,8%
Zadanie - pozostałe zadania				
	Turystyka i rekreacja	Zadania związane z rozwijaniem kontaktów i współpracy między społeczeństwami Leszna i miast partnerskich		Zadania związane z rozwijaniem kontaktów i współpracy między społeczeństwami Leszna i miast partnerskich i zadania związane z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Leszna na lata 2010-2015 w zakresie rewitalizacji społecznej
Łączna wnioskowana przez NGO kwota	22 866,50 zł	38 760,00 zł	65 501,80 zł	85 360,00 zł
Przyznana kwota dotacji	15 000,00 zł	34 600,00 zł	27 000,00 zł	60 000,00 zł
Kwota wykorzystana	15 000,00 zł	33 317,40 zł	23 238,12 zł	52 200,87 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%	96,3%	86,1%	87,0%
	Promocja	Zadania związane z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Leszna na lata 2010-2015 w zakresie		

	2016	2015	2014	2013
	rewitalizacji społecznej			
łączna wnioskowana przez NGO kwota	38 391,40 zł	44 360,00 zł	56 200,00 zł	
Przyznana kwota dotacji	24 711,40 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł	
Kwota wykorzystana	24 711,40 zł	30 000,00 zł	29 988,01 zł	
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%	100,0%	100,0%	
	Edukacja			
łączna wnioskowana przez NGO kwota	7 240,00 zł			
Przyznana kwota dotacji	6 160,00 zł			
Kwota wykorzystana	6 160,00 zł			
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%			
	Poradnictwo obywatelskie			
łączna wnioskowana przez NGO kwota	59 946,00 zł			
Przyznana kwota dotacji	59 946,00 zł			
Kwota wykorzystana	59 946,00 zł			
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%			

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Rocznego Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za lata 2013-2016

Co roku, w ramach tzw. „małych grantów”, największe kwoty są wnioskowane i przyznawane w ramach zadania „sport”. Według ostatnich danych organizacjom przyznano w sumie 102 tys. złotych (25,9% mniej niż rok wcześniej, lecz niemal dwa razy więcej niż w roku 2014), a czego wykorzystano 99%.

W drugiej kolejności największe środki przyznawane są dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. W roku 2016 było to 74,7 tys. złotych, czyli 27,8% więcej niż rok wcześniej).

Kwota dotacji przyznanych na realizację zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia była niemal dwa razy wyższa niż przyznana w roku 2014 (w roku 2015 nie dotowano zadań z tego zakresu) i wyniosła 28,7 tys. złotych.

Lesznieńskim NGO w roku 2016, na realizację zadań z zakresu kultury i sztuki przyznano 20,6 tys. złotych (5,6% więcej niż w 2015 roku).

W ramach pozostałych zadań, w roku 2016 organizacje realizowały zadania z zakresu promocji. Na ten cel otrzymały dotacje w wysokości 10 tys. złotych.

Tabela 52. Zestawienie dotacji uzyskanych przez organizacje pozarządowe w latach 2013-2016 w trybie art. 19a. Ustawy tzw. „małe granty”

	2016	2015	2014	2013
Zadanie - pomoc społeczna				
Przyznana kwota dotacji	74 660,00 zł	58 398,00 zł	7 000,00 zł	22 800,00 zł
Kwota wykorzystana	68 805,00 zł	58 338,00 zł	7 000,00 zł	22 800,00 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	92,2%	99,9%	100,0%	100,0%
Zadanie - ochrona i promocja zdrowia				
Przyznana kwota dotacji	28 750,00 zł		15 000,00 zł	
Kwota wykorzystana	28 737,51 zł		15 000,00 zł	
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%		100,0%	
Zadanie - kultura i sztuka				
Przyznana kwota dotacji	20 600,00 zł	19 500,00 zł	11 500,00 zł	22 000,00 zł
Kwota wykorzystana	20 600,00 zł	19 500,00 zł	11 500,00 zł	22 000,00 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Zadanie - sport				
Przyznana kwota dotacji	101 927,16 zł	137 600,00 zł	52 220,00 zł	64 046,00 zł
Kwota wykorzystana	100 921,86 zł	131 721,86 zł	50 120,00 zł	62 526,64 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	99,0%	95,7%	96,0%	97,6%
Zadanie - pozostałe zadania				
Promocja				
Przyznana kwota dotacji	10 000,00 zł			
Kwota wykorzystana	10 000,00 zł			
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%			

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Rocznego Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za lata 2013-2016

Warto również wspomnieć o dotacjach uzyskanych w ramach ustawy o sporcie. Liczba składających projekty w roku 2016 wyniosła 44 (cztery więcej niż rok wcześniej i jedna więcej niż w 2014 roku), a kwota przyznanych dotacji to 1,1 mln złotych, co stanowiło wzrost odpowiednio o 16,9 i 46,9% w porównaniu do lat 2015 i 2014. Tym samym, wzrosła również wysokość kwoty wykorzystanej

(z 777,7 tys. w roku 2014 do 1,1 mln dwa lata później). Łączna kwota wnioskowanego wsparcia przekroczyła 2 mln złotych.

Tabela 53. Dotacje uzyskane przez organizacje pozarządowe w latach 2014-2016 w ramach ustawy o sporcie

	2016	2015	2014
Liczba zadań/składających projekt	44	40	43
Łączna wnioskowana przez NGO kwota	2 087 116,80 zł	1 789 123,50 zł	1 579 840,00 zł
Przyznana kwota dotacji	1 149 000,00 zł	983 000,00 zł	782 000,00 zł
Kwota wykorzystana	1 148 912,82 zł	974 596,90 zł	777 671,50 zł
% kwoty wykorzystanej z kwoty przyznanej	100,0%	99,1%	99,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Rocznej Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za lata 2013-2016

Infrastruktura współpracy i tworzenie warunków do społecznej aktywności

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w zakresie współtworzenia polityk publicznych oraz realizacji zadań publicznych wymaga stworzenia warunków po temu – również warunków sprzyjających społecznej aktywności, ułatwiających mieszkańcom podejmowanie inicjatyw obywatelskich i tworzenie organizacji pozarządowych, wyrażanie swojej opinii, podejmowanie się realizacji zadań i usług publicznych oraz uczestnictwo w zarządzaniu rozwojem lokalnym.

Wspieranie organizacji pozarządowych i inicjatyw nieformalnych jest realizowane m.in. poprzez:

- wsparcie instytucjonalne,
- wsparcie szkoleniowo–doradcze w zakresie rozwoju organizacji i inicjatyw obywatelskich,
- wspieranie wolontariatu.

Ocena współpracy

Programy współpracy poddawane są corocznie ewaluacji, zmierzającej do określenia występujących w trakcie realizacji trendów. To z kolei pozwala na lepsze przygotowanie Programu współpracy na kolejny rok, zwrócenie uwagi na obszary wrażliwe lub generujące nieprawidłowości. Wychwycone w ten sposób niepożądane zjawiska są dyskutowane z organizacjami, a w trakcie tworzenia Programu współpracy podejmowane są próby ich wyeliminowania.

Jak już wcześniej wspomniano, wzrasta całkowity koszt realizacji zadań zleczanych NGO przez Miasto Leszno. W ostatnich dwóch latach odnotowano również znaczny spadek wysokości wkładu finansowego organizacji w realizację zadań publicznych, a w porównaniu do roku 2013, również dwukrotny spadek wielkości wkładu pozafinansowego organizacji w realizację zadań publicznych.

Tabela 54. Wskaźniki oceny współpracy z NGO w latach 2013-2016

Wskaźnik	2016	2015	2014	2013
Ogłoszone otwarte konkursy ofert	24	22	35	21
Oferty złożone w otwartych konkursach ofert	222	228	258	244
Zawarte umowy na realizację zadania publicznego w ramach otwartych konkursów ofert	185	181	211	198
Zawarte umowy w trybie art.19 ustawy („małe granty”)	47	62	24	33
Całkowity koszt realizacji zadań zleconych przez Miasto Leszno	4 244 513,55 zł	3 928 275,02 zł	3 881 504,00 zł	3 484 083,84 zł
Wysokość wkładu finansowego organizacji w realizację zadań publicznych	480 258,29 zł	551 606,32 zł	802 012,31 zł	244 049,95 zł
Wielkość wkładu pozafinansowego organizacji w realizację zadań publicznych	318 885,50 zł	389 922,40 zł	342 363,70 zł	654 739,01 zł
Wnioski na realizację inicjatywy lokalnej	18	10	10	1
Podpisane umowy na realizację inicjatywy lokalnej	9	7	4	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Rocznej Programu Współpracy Organów Samorządowych Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz z Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Pożytku Publicznego za lata 2013-2016

W sprawozdaniu ze współpracy za rok 2016, czytamy o trudnościach, jakie napotykanne są w czasie realizacji Programu. Są to:

- wciąż mała liczba organizacji chętnych do wspólnego opracowywania projektów dokumentów,
- brak informacji na temat liczby aktywnych organizacji pozarządowych niewspółpracujących na co dzień z urzędem miasta,
- niewystarczające środki finansowe,
- niewielka współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi,
- problemy komunikacyjne,
- niewielka liczba organizacji pozarządowych informujących o swoich działaniach, zadaniach realizowanych na rzecz społeczności lokalnej,
- biurokracja i niejednoznaczne przepisy prawa.

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Stan ludności w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016.....	5
Tabela 2. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Lesznie, woj. wielkopolskim i Polsce w latach 2012-2016	6
Tabela 3. Przeciętne wynagrodzenie brutto w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2011-2015 (zł).....	12
Tabela 4. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2011-2015 (m ²)...	12
Tabela 5. Wielkość bezrobocia w Lesznie w latach 2012-2016.....	13
Tabela 6. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 - wiek	14
Tabela 7. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 - wykształcenie	14
Tabela 8. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 – staż pracy.....	14
Tabela 9. Struktura bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 – okres pozostawania bez zatrudnienia.....	15
Tabela 10. Długotrwale bezrobotni w latach 2012-2016 – podział według płci	15
Tabela 11. Zasoby kadrowe KMP Leszno w latach 2012-2016 (stan na 31 grudnia)	25
Tabela 12. Przepięstwa stwierdzone w okresie styczeń-marzec 2017 w województwie wielkopolskim oraz na obszarze działalności KMP Leszno	26
Tabela 13. Przepiępczość według danych KMP Leszno, w latach 2012-2016	26
Tabela 14. Przepiępstwa o charakterze kryminalnym stwierdzone w KMP Leszno w latach 2012-2016	29
Tabela 15. Przepiępstwa o charakterze gospodarczym i korupcyjnym stwierdzone w KMP Leszno w latach 2012-2016.....	29
Tabela 16. Przepiępczość nieletnich w latach 2011-2016	31
Tabela 17. Liczba interwencji w latach 2011-2016	32
Tabela 18. Liczba wykroczeń w latach 2011-2016	34
Tabela 19. Zdarzenie drogowe na obszarze Leszna w latach 2012-2016.....	34
Tabela 20. Przyczyny wypadków drogowych z ofiarami w ludziach w Lesznie.....	35
Tabela 21. Wypadki drogowe w Lesznie z udziałem pieszych w latach 2012-2016.....	35
Tabela 22. Przyczyny wypadków drogowych z udziałem pieszych w Lesznie	35
Tabela 23. Nietrzeźwi kierujący a zdarzenia drogowe w latach 2013-2016	36
Tabela 24. Ujawnione i represjonowane wykroczenia drogowe w latach 2012-2016	37
Tabela 25. Udział przepiępstw stwierdzonych w Lesznie, w ogóle przepiępstw stwierdzonych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2016	38
Tabela 26. Powody przyznawania pomocy przez MOPR w Lesznie (liczba rodzin) w latach 2011-2016	42
Tabela 27. Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (liczba osób) w latach 2011-2016.....	43
Tabela 28. Świadczenia rodzinne (liczba świadczeń) w latach 2011-2016.....	45
Tabela 29. Piecza zastępcza w latach 2011-2016.....	47
Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2011-2016.....	48

Tabela 31. Rodzaje orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Lesznie	50
Tabela 32. Wykorzystanie środków PFRON (liczba osób) w latach 2011-2016	51
Tabela 33. Liczba uczestników ŚDS ze względu na rodzaj niepełnosprawności w latach 2012-2016... 54	54
Tabela 34. Liczba osób skierowanych do ŚDS, liczba miejsc i osób które opuściły ŚDS w latach 2012-2016.....	54
Tabela 35. Średnia dzienna liczba uczestników obecna na poszczególnych zajęciach ŚDS w latach 2012-2016	55
Tabela 36. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w latach 2012-2015	57
Tabela 37. Kadra medyczna w latach 2013-2015.....	59
Tabela 38. Budżet Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii w latach 2011-2016.....	61
Tabela 39. Liczba porad udzielanych w ramach poradnictwa rodzinnego w latach 2011-2016.....	62
Tabela 40. Budżet Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi w latach 2011-2016.....	65
Tabela 41. Liczba porad indywidualnych w latach 2011-2016.....	66
Tabela 42. Liczba dzieci korzystających ze świetlic socjoterapeutycznych w latach 2011-2015	67
Tabela 43. Uczestnicy spotkań grupowych w latach 2011-2015.....	69
Tabela 44. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2011-2016.....	70
Tabela 45. Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydana w latach 2011-2016	71
Tabela 46. Liczba istniejących i kontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu w latach 2011-2016... 71	71
Tabela 47. Przedszkola w roku szkolnym 2015/2016.....	73
Tabela 48. Szkoły podstawowe i gimnazja w roku szkolnym 2015/2016.....	74
Tabela 49. Licea ogólnokształcące, zespoły szkół ponadgimnazjalnych, zespoły szkół specjalnych i placówki oświatowe w roku szkolnym 2015/2016	75
Tabela 50. Wydatki na oświatę w latach 2010-2016 (zł).....	78
Tabela 51. Zestawienie dotacji uzyskanych przez organizacje pozarządowe w latach 2013-2016 w otwartych konkursach ofert	92
Tabela 52. Zestawienie dotacji uzyskanych przez organizacje pozarządowe w latach 2013-2016 w trybie art. 19a. Ustawy tzw. „małe granty”	94
Tabela 53. Dotacje uzyskane przez organizacje pozarządowe w latach 2014-2016 w ramach ustawy o sporcie	95
Tabela 54. Wskaźniki oceny współpracy z NGO w latach 2013-2016	96

Wykres 1. Zmiany liczby ludności Leszna na przestrzeni lat 1996-2016	4
Wykres 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w roku 2016 (w %)	6
Wykres 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w Lesznie w latach 2012-2016 (w %)... 7	7
Wykres 4. Piramida płci i wieku mieszkańców Leszna w 2016 roku	8
Wykres 5. Piramida płci i wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego w 2016 roku.....	8
Wykres 6. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 w wieku produkcyjnym w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016	9

Wykres 7. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku przedprodukcyjnym w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016.....	9
Wykres 8. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku produkcyjnym w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016	10
Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016	11
Wykres 10. Stopa bezrobocia w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie w latach 2012-2016	11
Wykres 11. Bezrobotni mieszkańcy Leszna w latach 2012-2016 - podział ze względu na dotychczasowe zatrudnienie.....	16
Wykres 12. Udział osób niepełnosprawnych w ogóle bezrobotnych mieszkańców Leszna w latach 2012-2016	16
Wykres 13. Wskaźnik płynności rynku pracy w PUP w Lesznie oraz w mieście Leszno w latach 2012-2016 (%).....	17
Wykres 14. Liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców w latach 2010-2016.....	17
Wykres 15. Liczba rejestracji, wyłączeń i podjęć pracy wśród mieszkańców Leszna w latach 2012-2016	19
Wykres 16. Dynamika liczby bezrobotnych wśród mieszkańców Leszna w latach 2012-2016 (rok poprzedni=100)	20
Wykres 17. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w Lesznie w latach 2013-2016.....	27
Wykres 18. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców Leszna w latach 2013-2016	30
Wykres 19. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w Polsce, województwie wielkopolskim i Lesznie, w roku 2016.....	39
Wykres 20. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców Polski, województwa wielkopolskiego oraz Leszna w roku 2016	39
Wykres 21. Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2011-2016	41
Wykres 22. Bezdomność w latach 2011-2016.....	43
Wykres 23. Zasoby finansowe ŚDS w Lesznie w latach 2012-2016.....	55
Wykres 24. Liczba porad lekarskich w Lesznie w latach 2012-2015	58
Wykres 25. Liczba aptek w Lesznie w latach 2012-2016.....	58
Wykres 26. Ludność na aptekę ogólnodostępną w latach 2012-2016.....	59
Wykres 27. Liczba odbiorców programów profilaktyczno-edukacyjnych w latach 2011-2016	66
Wykres 28. Liczba dzieci korzystających z wyjazdów letnich i zimowych w latach 2011-2016	67
Wykres 29. Liczba uczestników szkoleń różnych grup zawodowych w latach 2011-2016	68
Wykres 30. Liczba uczniów w przedszkolach w latach 2010-2016.....	73
Wykres 31. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2010-2016	74
Wykres 32. Liczba uczniów w gimnazjach w latach 2010-2016	75
Wykres 33. Liczba uczniów w liceach ogólnokształcących w latach 2010-2016	76
Wykres 34. Liczba uczniów w technikach i szkołach zawodowych w latach 2010-2016	76
Wykres 35. Łączna liczba uczniów pobierających naukę w latach 2010-2016.....	77
Wykres 36. Średnie wyniki procentowe sprawdzianu w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016	81
Wykres 37. Średnie wyniki punktowe ze sprawdzianu szkół podstawowych w latach 2010-2014	81

Wykres 38. Średnie wyniki procentowe uzyskane przez uczniów podczas egzaminu gimnazjalnego w latach 2012-2016.....	83
Wykres 39. Średnie wyniki procentowe w części pisemnej egzaminu maturalnego – poziom podstawowy	84
Wykres 40. Wyniki egzaminu zawodowego w roku 2015 i 2016	85
Wykres 41. Liczba odsłon strony internetowej w części poświęconej organizacjom pozarządowym: ZAKŁADKA NGO	89
Wykres 42. Łączna kwota przyznana przez Urząd Miasta Leszna organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom uprawnionym, działającym w różnych obszarach pożytku publicznego w latach 2013-2016	90